

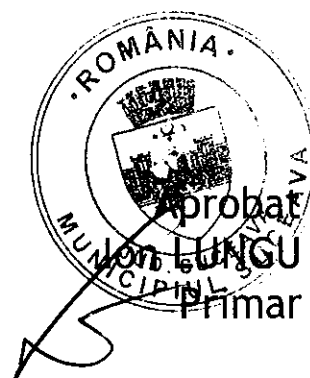
MUNICIPIUL SUCEAVA

B-dul 1 Mai nr. 5A, cod: 720224

www.primariasv.ro, primsv@primariasv.ro

Tel: 0230-212696, Fax: 0230-520593

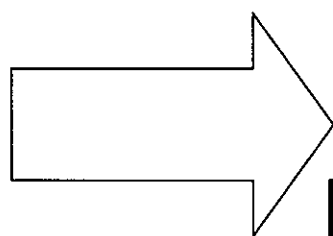
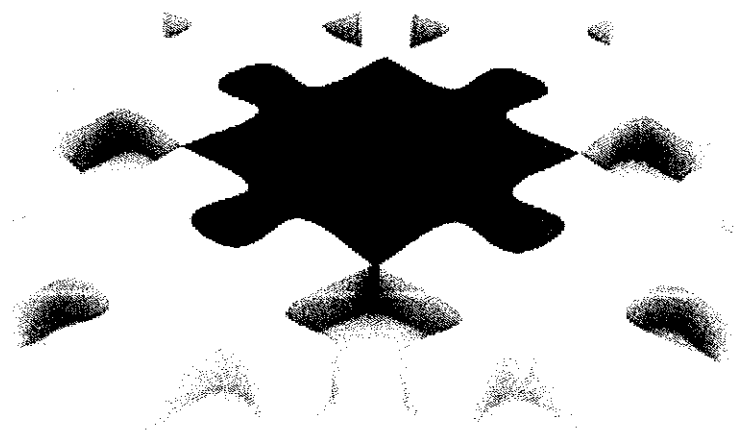
STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI SUCEAVA 2016-2023

CUPRINS

Capitol 0. Introducere	3
0.0 Prezentare generală	4
0.0.1 Scurt istoric	4
0.0.2 Dezvoltarea teritorială a oraşului Suceava	5
0.0.3 Încadrare în teritoriu şi limite	7
0.0.4 Capital natural	9
0.1 Contextul elaborării SIDU	12
0.2 Scopul şi obiectivele SIDU	14
0.3 Metodologia elaborării şi implementării SIDU.....	15
0.4 Structura SIDU	19
PARTEA I CONTEXTUL URBAN/IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PROBLEME ŞI PROVOCĂRI LA NIVEL LOCAL	21
Capitol 1. Audit / Analiză diagnostic.....	22
1.1 Urbanism şi amenajare peisagistică	22
1.2 Servicii publice	27
1.2.1 Alimentare cu apă, canalizare	27
1.2.2 Eficientizare energetică.....	34
1.2.3 Administrarea domeniului public	42
1.2.3.1 Spaţii publice	42
1.2.3.2 Bunuri din domeniul public (fond locativ public, pieţe agroalimentare, patrimoniul cultural şi turistic).....	47
1.2.4 Transport şi mobilitate urbană.....	64
1.2.5 Siguranţa cetăţenilor şi ordine publică	72
1.3 Social şi sănătate	80
1.3.1 Protecţie şi asistenţă socială	80
1.3.2 Sistemul de sănătate	90
1.4 Zone urbane dezavantajate	100
1.5 Protecţia mediului şi dezvoltare durabilă	104
1.5.1 Calitatea mediului	104
1.5.2 Gestionarea deşeurilor în contextul dezvoltării durabile	109
1.5.3 Schimbări în regimul climatic - creşteri ale temperaturilor	115
1.6 Capacitate administrativă	120
1.7 Educaţie şi resurse umane	127
1.7.1 Sistemul de educaţie	127
1.7.2 Aspecte demografice	139

1.7.3 Resurse umane	148
1.8 Dezvoltare economică.....	155
1.8.1 Mediu de afaceri	155
1.8.2 Turism/servicii	165
1.8.3 Taxe și impozite.....	172
1.9 Analiza SWOT	177
1.10 Analiza PEST.....	189
Capitol 2. Strategii și politici sectoriale pe care se bazează SIDU	193
PARTEA II VIZIUNEA DE DEZVOLTARE ȘI OBIECTIVELE SIDU.....	210
Capitol 3. Direcții de dezvoltare	211
3.1 Viziune și obiectiv general.....	212
3.2 Obiective strategice	213
PARTEA III CALENDAR DE ACTIVITĂȚI PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU	215
Capitol 4. Soluții/obiective specifice. Portofoliu proiecte	215
4.1 Obiective specifice-cheie	215
4.2 Portofoliu de proiecte	244
Capitolul 5. Plan de acțiune	252
PARTEA IV IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA SIDU.....	255
Capitol 6. Plan de management al implementării strategiei	255
6.1 Context instituțional	255
6.2 Plan de implementare SIDU	256
6.3 Plan de monitorizare și evaluare SIDU	258
6.4 Indicatori de monitorizare.....	268
6.5 Riscuri în implementarea SIDU	278
PARTEA V CADRUL PARTENERIAL PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU.....	281
Capitol 7. Resurse financiare.....	281
Capitolul 8. Procesul de consultare publică	282

Capitol 0. Introducere

- 0.0 Prezentare generală
- 0.1 Contextul elaborării SIDU
- 0.2 Scopul și obiectivele SIDU
- 0.3 Metodologia elaborării SIDU
- 0.4 Structura SIDU

0.0 Prezentare generală

0.0.1 Scurt istoric

Teritoriul orașului Suceava și împrejurimile sale au fost locuite, așa cum atestă cercetările arheologice începând din paleolitic.

Localitatea este atestată documentar la 10 februarie 1338, printr-un act emis de domnul Petru I Mușat. Dobândirea funcției de capitală a Moldovei la sfârșitul secolului al XIV-lea, construirea punctelor fortificate, Cetatea de Scaun și Cetatea de Vest au sprijinit direct activitățile comerciale și meșteșugărești ale târgului.

Suceava reprezenta un important nod comercial unde se încrucișau vechi drumuri: “drumul Siretului”, “drumul Sucevei” sau “drumul de Sus” care făceau legătura cu orașele transilvănene Rodna și Bistrița și “drumul cel mare al Sucevei”. În secolele XV-XVI -lea, Suceava era “oraș mare cu 14.000 de case”, cu o situație prosperă [“Descriptio Moldavae” -Dimitrie Cantemir].

În perioada anilor 1774 - 1918 orașul Suceava a făcut parte din regiunea Bucovina fiind sub dominația Imperiului Austriac.

În anul 1786, datorită faptului că era cunoscută ca centru politic, meșteșugăresc și administrativ bine dezvoltat, Suceava este ridicată la rang de “oraș comercial cu administrație proprie de municipiu” [“Monografia județului Suceava”- G.Ostofi, V.Gabor].

Chiar dacă vreme de mai multe secole, vicisitudinile ce s-au abătut asupra orașului, atât de natură umană (invaziile repetate, cele trei incendii din anii 1476, 1485, respectiv 1497), cât și cataclismele naturale (cutremure, revărsări ale râului Suceava) au împiedicat în mare parte dezvoltarea orașului, treptat acesta cunoaște, începând cu anii 1849, o dezvoltare rapidă, datorită introducerii canalizării, electrificării (în 1900-1901 iluminatul orașului se făcea cu acetilenă, iar în 1905 are loc electrificarea orașului), construirii de străzi (în sec. al XV - lea apar primele elemente de tramă stradală), construirii clădirilor cu caracter edilitar: Tribunalul (1885), Prefectura (1902 - 1903) Teatru (1948), dar și hoteluri și cafenele [“Suceava - monografie”- N.Monteoru].

Odată cu anul 1918, Suceava devine parte integrantă a României și începe să se dezvolte lent din punct de vedere economic, fiind mai mult un centru negustoresc.

După cel de-al doilea război mondial atât în partea de nord-est a orașului, pe malul Sucevei, cât și în partea de Vest, în zona Șcheia, s-au concentrat cele mai importante obiective industriale ce prelucrau materii prime din această parte a țării (fabrici de hârtie, prelucrare a lemnului, piese mașini și utilaje, sticlă, industrie alimentară, industria ușoară).

După anul 1989 municipiul Suceava cunoaște decăderea economică, urmare a restructurării economiei naționale, ceea ce a determinat ca marile societăți să își restrângă activitatea, majoritatea ajungând până la desființare. Treptat, pe piață apar agenți economici din sfera privată care, alături de servicii și comerț, încep să contureze o posibilă revigorare a economiei municipiului. În ciuda potențialului de care dispune municipiul, turismul nu contribuie încă la conturarea unui nou profil funcțional.

0.0.2 Dezvoltarea teritorială a orașului Suceava¹

Leagănul de formare al municipiului Suceava a fost zona Parcului Șipote. Din zona Șipote, de la poalele Cetății de Scaun, în căutare de terenuri fertile pentru agricultură populația s-a răspândit creând noi puncte de locuire, precum: Curtea Domnească și Drumul Național, Dealul Șeptilici din Șcheia, unde ulterior a fost ridicată prima citadelă medievală a Sucevei. Astfel, orașul Suceava își are începuturile în câteva mici așezări rurale risipite pe întreaga suprafață a viitoarei așezări urbane.

În secolul al XIII-lea are loc concentrarea locuirii în zona de N-E a orașului actual, zonă ce va constitui vatra așezării medievale. În secolul următor Suceava, devenind principala reședință a Moldovei, este înzestrată cu un prim sistem de apărare și cunoaște o continuă dezvoltare.

În secolul al XV-lea orașul capătă dreptul de depozit și devine inima comercială a țării. În această perioadă se structurează trama stradală, care cunoaște o dezvoltare planimetrică constantă ce i-a permis să delimiteze în zona de S-E (Șipote) cartierul meșteșugăresc, atelierele de otărie sau de pretucrare a metalelor. În a doua jumătate a secolului al XV-lea orașul a fost distrus de incendii, dar noile clădiri au fost construite, după cum arată cercetările arheologice, pe aproximativ același amplasament.

Secolul al XVI-lea aduce noi modificări în aspectul orașului Suceava, care se întinde spre sud și est. Spre finele secolului sunt construite și primele case de zid și pivnițe din piatră. În urma distrugerii Cetății de Scaun, în a doua parte a secolului al XVII-lea, orașul cunoaște o degradare lentă. Aceeași situație se menține și în secolul următor.

După o perioadă de declin urbanistic, consecință îndeosebi a războaielor purtate în regiune, odată cu intrarea Bucovinei sub stăpânirea habsburgică, în anul 1774, Suceava a resimțit o tendință generală de înnoire și refacere economică. Potrivit unui recensământ efectuat în vara anului 1774 de autoritățile ruse de ocupație, populația orașului era în jur de 2.000 locuitori iar vatra orașului avea în acea perioadă o suprafață de aproximativ 170 ha, înglobând o parte din satele Areni, Zamca, Șeptilici, Ițcanii Vechi și Cutul.

Prin ridicarea la rangul de oraș comercial liber, la 31 august 1786, localitatea primea privilegiul de a ține patru târguri anuale, ceea ce a impulsionat dezvoltarea comerțului în zonă.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, orașul va cunoaște un proces de dezvoltare teritorială lentă, cu tendința vizibilă de extindere spre periferie. Incendiile din perioada 1852 - 1854 (ultimul a distrus aproximativ o treime din centru), au determinat o refacere masivă printr-o arhitectură cu caracter occidental, care reprezintă, în bună parte, aportul comunităților alogene la îmbogățirea fondului urbanistic al orașului.

În deceniile următoare, zona centrală a fost modelată conform unui Regulament de sistematizare și exigențelor unei comisii locale, care nu a mai permis aici decât construirea unor case din cărămidă și piatră. Orașul a evoluat în această perioadă de la vechea formă dreptunghiulară din zona nucleului central, spre o formă radiar-concentrică, în zona de sud-vest, unde apare un contur circular.

Date interesante despre structura urbană a zonei centrale apar într-un plan din 1859, unde sunt clar delimitate două piețe, care vor fi ulterior sistematizate. Tendința de construire pe verticală este pusă acum în evidență de ridicarea unor locuințe cu 1-2 etaje, dar mai ales de apariția siluetei noi, a unor edificii publice.

¹ Informații preluate din lucrarea „Suceava între trecut și prezent”, coordonată de Constantin-Emil Ursu și colectivul de autori: Mihai-Aurelian Căruntu, Paraschiva-Victoria Batariuc, Laura Ursu și Mugur Andronic, apărută la editura Mușatinii, Suceava, în anul 2008

Din anul 1868, orașul, care avea funcții mai mult comerciale, devenea reședința unui district, cuprinzând 131 de sate, dar dotarea tehnico-edilitară nu se ridica nici pe departe la nivelul cerințelor unei așezări urbane. Un efort sistematic în direcția modernizării orașului Suceava s-a depus în perioada 1891-1914.

Stilul modern adoptat de clădirile reprezentative ridicate în această perioadă rupea unitatea stilistică a epocii medievale, în timp ce periferia continua să conserve un cadru arhitectural în mare parte tributar mediului rural.

S-au întreprins demersuri insistente pentru ca orașul să beneficieze de utilități specifice unei localități urbane, și au fost astfel construite o uzină electrică și o rețea de distribuție a apei potabile. Odată cu aceasta, orașul dispunea de o rețea publică de alimentare cu apă și canalizare în lungime de 24 și, respectiv, 30 de km. Cartierul Burdujeni va beneficia de avantajele electrificării abia după Primul Război Mondial.

Apariția căii ferate, ca factor revoluționar în domeniul transporturilor, prin înființarea gării Ițcani în 1871 și a gării Burdujeni în 1902, a avut un impact care nu poate fi ignorat asupra dezvoltării ulterioare a Sucevei.

Potrivit unui plan al orașului din anul 1906, existau 42 de străzi și șase piețe (de cereale, de legume, a birjarilor, vitelor, fructelor și a lemnului). Acum apar străzi scurte cu funcții comerciale și se trece la consolidarea acestora prin pavarea cu prundiș.

În perioada interbelică s-a menținut un ritm modest de creștere teritorială a orașului care, potrivit unei statistici din anii 1921-1924, avea o suprafață clădită de 190 ha, cu 88 de străzi și 6 piețe.

În zona de vest a apărut un nou cartier (Hîrbăriei), cu aspect semirural, o extindere vizibilă având loc și în zona Zamca, unde au fost distribuite locuitorilor aproape 500 de parcele. La extinderea teritorială a orașului a contribuit și apariția unor unități industriale în lunca râului Suceava, unele putând fi considerate ca aparținând „mariei industrii”.

După al doilea război mondial, Suceava va cunoaște un proces de restructurare și remodelare urbană care va schimba în mod radical structura și aspectul orașului. Pentru a se face față creșterii rapide a populației, în anii 50, s-au construit locuințe de tip „colonie” (în zona Zamca), sau „blocuri muncitorești”, de-a lungul străzii Ștefan cel Mare, iar între 1955-1958, se ridică 8 blocuri care vor contura cartierul „Mihai Viteazul”. Primele blocuri au fost construite după un proiect sovietic, cu deținuți din Penitenciarul Suceava, fiind destinate nomenclurii comuniste care s-a stabilit în oraș. În primă fază, procesul de urbanizare a afectat doar partea de sud a centrului vechi.

În deceniile următoare, planul orașului și trama stradală au fost restructurate total, pe baza unei Schițe de sistematizare actualizată periodic (în 1960, 1965, 1970, 1980), vechile străduțe fiind înlocuite de nuclee urbane de ciment, delimitate de largi artere de circulație.

Ansamblul Areni, ridicat între anii 1964-1966, este un prim „cvartal” de locuințe ridicat la marginea orașului, în zona fostului Obor de vite. Zonele marginale cu aspect rural au devenit, după 1965, veritabile mici orașe prin construirea cartierelor Ana Ipătescu, Mărășești, Zamca (1965-1980), George Enescu (1971-1982) și Obcine (1980-1988) - acesta din urmă extins și pe o parte din satul Sf. Ilie. Noile cartiere erau destul de uniforme din punct de vedere arhitectural, dispuneau de spații comerciale, în schimb, dotările social-culturale erau deficitare.

Politica economică promovată de P.C.R. a urmărit să transforme și Suceava într-un oraș industrial, fără a ține cont de posibilitățile reale de dezvoltare și tradițiile acestei regiuni. Astfel, s-au pus bazele a două platforme industriale. Parcul industrial creat în lunca râului Suceava a devenit o punte de legătură între cartierul „satelit” Burdujeni (cartier „muncitoresc”) și orașul Suceava.

Suprafața orașului s-a mărit, de la 442 de ha în 1966, la 1.024 de ha în 1989, fără a include aici și cartierele Burdujeni și Ițcani. Împreună cu acestea din urmă, harta Sucevei scoate în evidență o accentuată tendință de extindere polinucleară.

Zona cartierului Ițcani a fost neglijată de planurile de urbanism, conservându-și, într-o mai mare măsură, aspectul din trecut.

În anul 1989, municipiul Suceava atât intravilan, cât și extravilan, ocupa o suprafață de 5.210 de hectare.

Din cele descrise se poate observa că în perioada comunistă orașul Suceava a cunoscut o permanentă transformare, de multe ori fără discernământ, fără a reuși o coexistență armonioasă între tipurile arhitecturale create de-a lungul veacurilor.

După 1990, aspectul orașului a continuat să sufere o serie de transformări, dar nu de amploarea celor din deceniile trecute. Dezvoltarea urbanistică a orașului având un caracter spontan.

În acest moment orașul se extinde în continuare spre periferie, mai ales în zona Burdujeni, unde a fost creat un nou cartier numit cartierul Tineretului.

0.0.3 Încadrare în teritoriu și limite

Municipiul Suceava este situat în partea de nord-est a României, 47° 40' 38" latitudine nordică și 26° 19' 27" longitudine estică, aproximativ în centrul Podișului Sucevei - pe două trepte de relief: un platou, a cărui altitudine maximă atinge 385 m pe Dealul Zamca și lunca cu terasele râului Suceava, cu altitudine sub 330 m.

Municipiul Suceava este reședința Județului Suceava. Județul Suceava este cunoscut ca un ținut al mănăstirilor, având în vedere că bisericile cu pictura exterioară din zonă se bucură de o faimă mondială, 8 dintre ele fiind incluse pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Județul Suceava este parte componentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, alături de județele Iași, Bacău, Neamț, Botoșani și Vaslui.

Deși Regiunea Nord-Est este o regiune săracă, în ultimii ani s-au înregistrat progrese în privința gradului de dezvoltare, iar ultimul barometru Eurostat confirmă că a câștigat câteva poziții în lupta cu sărăcia. Pentru a stimula acest trend deja manifestat, Comisia Europeană a inclus Regiunea Nord-Est în proiectul pilot "Regiuni mai puțin dezvoltate", care se adresează, pentru început, regiunilor Nord-Est și Nord-Vest. Prin acest proiect, Comisia Europeană și autoritățile naționale își propun maximizarea impactului investițiilor europene în aceste regiuni, în funcție de prioritățile și necesitățile acestora și în beneficiul direct al cetățenilor lor. Experții Comisiei vor analiza caracteristicile macroeconomice, stadiul reformelor administrative, guvernanta locală și investițiile din regiunile cuprinse în proiect și vor ajuta la conturarea celor mai viabile soluții pentru dezvoltarea acestor regiuni².

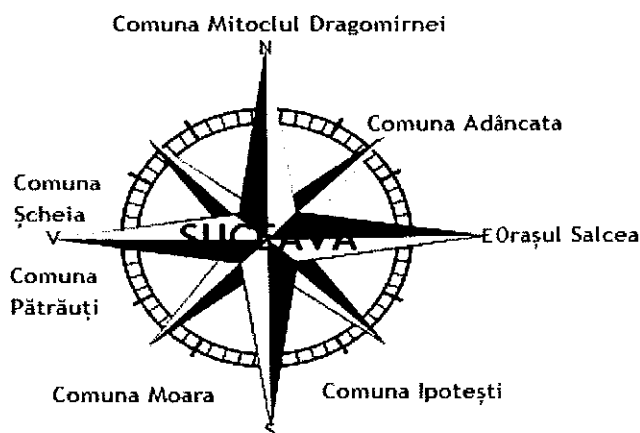
Conform clasificării localităților - Legea nr. 351/2001 cu modificările și completările - Municipiul Suceava este încadrat la unitate administrativă de rang II de importanță interjudețeană.

Teritoriul administrativ al municipiului Suceava³ are o suprafață totală de 5.223,05 ha.

² <http://www.adrnordest.ro/news.php?id=524>

³ Conform PUG actualizat - varianta în consultare publică

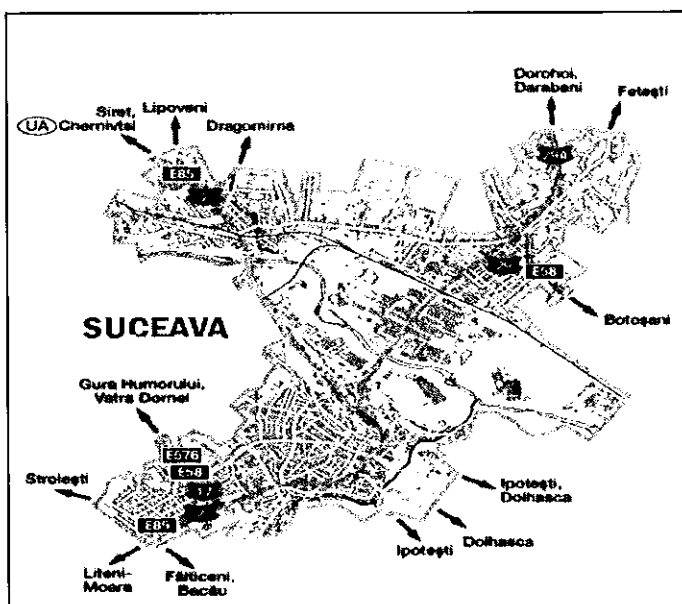
Localitățile imediat învecinate Municipiului Suceava:

Legăturile cu marile orașe sunt asigurate prin următoarele drumuri principale:

- E85 - DN 2 (București - Suceava - Siret);
- E58 - DN17 (Suceava - Gura Humorului - Dej);
- E58 - DN29 (Suceava - Botoșani);
- DN29A (Suceava - Dorohoi).

Legăturile aeriene cu restul țării sunt asigurate prin RA Aeroportul „Ștefan cel Mare” - Suceava.

Cele mai apropiate municipii și orașe sunt:

Municipii/Orașe până în 50 km	Municipii/Orașe aflate la peste 50 km
Salcea (Aeroport - 14 km)	Câmpulung Moldovenesc (72 km)
Fălțiceni (25 km)	Piatra Neamț (105 km)
Gura Humorului (37 km)	Vatra Dornei (112 km)
Rădăuți (38 km)	Iași (144 km)
Siret (42 km)	Bacău (147 km)
Botoșani (45 km)	Bistrița Năsăud (191 km)

Tabel nr. 0.1 Distanța dintre municipiul Suceava și cele mai importante orașe și municipii din zonă

Patronul spiritual al orașului: Sfântul Gheorghe.

Orașe înfrățite

- **Orașul Cernăuți (Ucraina)** - este capitala regiunii cu același nume. Are o suprafață de 150 km² și circa 250.000 de locuitori. Distanța de la municipiul Suceava până la orașul Cernăuți este de circa 234 km. Clima și fusul orar al orașului Cernăuți sunt asemănătoare cu cele ale municipiului Suceava. Acordul de înfrățire între cele două orașe fost parafat în luna noiembrie a anului 2003.
- **Orașul Sosnowiec (Polonia)** - este parte componentă a regiunii poloneze Silezia. Are o suprafață de 91,26 km² și circa 250.000 de locuitori. Cu un climat asemănător municipiului Suceava, cu o climă temperat continentală, cu un fus orar de tip central european (ora țării noastre minus 1h), orașul Sosnowiec se află la o distanță de 797 km față de municipiul Suceava. Acordul de înfrățire între cele două localități a fost parafat în luna septembrie a anului 2003.

0.0.4 Capital natural

1. Relief

Municipiul Suceava, reședința județului Suceava, este situat pe platforma Suceava - Bosanci, parte componentă a Podișului Sucevei, care face parte din Podișul Moldovei. Municipiul este așezat pe două subunități geografice: dealurile și platourile marginale văii râului Suceava și valea Sucevei. La periferia orașului se află localizate două crânguri - Zamca și Șipote.

Aspectul caracteristic al reliefului Sucevei este cel al unui vast amfiteatru, cu deschidere spre valea râului Suceava, cu altitudine medie⁴ de 325 m.

Relieful din zona orașului și din împrejurimi este foarte variat, cu o fragmentare sub formă de platouri, coline (cueste) și dealuri (Zamca - 385 m, Viei - 376 m, Mănăstirii - 375 m, Țarinca - 435 m) separate de văile râurilor Suceava, Șcheia, Tîrguluț (Cacaina), Bogdana și Morii.

2. Climă

Poziția nordică a municipiului Suceava determină o climă temperat-continentală cu influențe baltice, cu caracter mai răcoros și umed, datorat în mare măsură anticlonilor atlantic și continental.

Temperatura medie și precipitațiile anuale înregistrate în municipiul Suceava se prezintă astfel⁵:

Anul	Temperatura medie anuală (°C)	Cantitatea anuală de precipitații (mm)
2011	8,7	408,2
2012	8,8	462,3
2013	9,0	508,6
2014	9,0	696,3
2015	10,2	345,8

Tabel nr. 0.2 Precipitațiile și temperatura medie anuală în perioada 2011-2015 la nivelul municipiului Suceava

⁴ Anuarul Statistic al județului Suceava

⁵ Rapoarte privind starea mediului în județul Suceava în anii 2011, 2012 și 2013 - APM Suceava
<http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/rapoarte-anuale1>

Vânturile dominante sunt cele dinspre NV (peste 30% din zile), pe direcția văii râului Suceava.

În principiu, condițiile climatice, în special în cursul anotimpurilor de tranziție, favorizează desfășurarea activităților turistice în aer liber, atât în zona Sucevei, cât și în arealul mai larg din jur, pentru care, de multe ori, punctul de plecare este tot Suceava.

3. Soluri

Solurile din raza orașului intră, în general, în categoria celor de silvostepă, solurile cernoziomice levigate fiind specifice zonei. Ele sunt cele mai fertile soluri din zonă, folosite la cultura cartofului, sfeclei de zahăr și a cerealelor. Pe terasele superioare se găsesc și soluri cenușii de pădure, cu o fertilitate mai scăzută.

În lunca Sucevei există soluri aluvionare, formate din depozite fluviale de pietriș și nisip, utilizate, în parte, pentru cultura legumelor și a cartofului.

4. Vegetație și faună

În împrejurimile municipiului Suceava se găsește atât vegetație specifică zonei dealurilor, cât și cea caracteristică zonei de luncă.

Conform informațiilor prezentate în Planul Urbanistic General (PUG), municipiul Suceava beneficiază de un cadru natural destul de modest, fiind înconjurat în principal de numeroase terenuri arabile, fânețe și pășuni. Pădurile sunt prezente doar în partea de nord a municipiului, respectiv pădurea Adâncata care se învecinează pe o mică porțiune cu municipiul.

În decursul timpului, zona din jurul acestui oraș a fost defrișată, pădurile fiind împinse din ce în ce mai departe de oraș. Terenurile cu folosință agricolă domină acum împrejurimile orașului.

Vegetația municipiului Suceava este puternic fragmentată, fiind reprezentată prin cele două trupuri de pădure amintite mai sus, la care se adaugă pădurile de plop înființate în lunca râului Suceava, scuarurile publice, grădinile particulare și micile livezi care se mai păstrează încă pe anumite proprietăți.

Spectrul speciilor lemnoase întâlnit aici are un fond bogat de specii locale, ce înregistrează o creștere și o dezvoltare optimă, dar cuprinde și numeroase specii exotice sau specii din alte zone ale țării, care nu se dezvoltă în mod natural aici.

În ultimii 25 de ani spectrul dendrologic al spațiilor verzi din municipiul Suceava s-a îmbogățit substanțial ca urmare a apariției numeroaselor firme de profil și a intensificării circulației materialului săditor produs în alte țări. Astfel, atât la nivelul spațiilor verzi publice cât și al celor particulare, au apărut specii noi, ce aduc o diversitate specifică mai mare.

Important este faptul că există exemplare remarcabile de arbori, cu vârste foarte mari (100-300 ani) situate fie pe proprietățile particulare, fie în curtea unor instituții publice, a așezămintelor bisericesti, a cimitirelor sau în spațiile verzi publice, dar și în zona periurbană a municipiului Suceava, care trebuie protejate, identificate și reunite într-un registru al arborilor deosebiți, pentru a putea fi protejați pe viitor de toate acțiunile distructive cu care ar putea să se confrunte. Aceste elemente ale vegetației au o valoare istorică, culturală și educativă greu de evaluat și constituie o componentă importantă în dezvoltarea durabilă a unei regiuni.

Dat fiind faptul ca mare parte a teritoriului administrativ al municipiului Suceava este introdus in intravilan, fiind deci un teritoriu de tip urban, fauna este destul de slab reprezentată. Pot fi întâlniți totuși: iepuri, căprioare, nevăstuici, dihori, viezuri, vulpi și mistreți care populează pădurile din apropiere.

Dintre păsări predomină graurele, sitarul, botgrosul, etc.

În apele râului pot fi întâlnite specii de pești ca: scobarul, cleanul, crapul, lipanul etc.

6. Arii protejate

Conform informațiilor furnizate de site-ul Ministerului Mediului, pe teritoriul municipiului Suceava este înregistrată o singură arie naturală protejată, sit Natura 2000. **Situl de Importanță Comunitară ROSCI0380 - Râul Suceava Liteni**, se suprapune pe un teritoriu restrâns cu teritoriul administrativ al municipiului Suceava, în zona de est a acestuia.

Conform PUG, în afară de această zonă naturală protejată, pe teritoriul municipiului Suceava se mai găsește o zonă care poate fi considerată valoroasă pentru elementele dendrologice remarcabile pe care le adăpostește. Parcul Dendrologic Șipote a fost conceput inițial ca o colecție care să adăpostească cât mai multe specii autohtone și exotice, dispuse după criteriul zonării vegetației pe etaje de vegetație, precum: sectorul cu vegetație caracteristică zonei de munte, sectorul cu vegetație caracteristică zonei de deal, sectorul cu vegetație caracteristică zonei de câmpie și sectorul cu vegetație caracteristică zonei de luncă. Aceste sectoare sunt vizibile și în prezent, după speciile existente în cadrul fiecăruia.

În proximitatea municipiului Suceava sunt prezente două arii naturale protejate de interes național, care se pot constitui în elemente de potențial pentru aria periurbană. Aceste arii sunt:

- Rezervația Pădurea (Quercetumul) Crujana- Pătrăuți
- Rezervația Făgetul Dragomirna

0.1 Contextul elaborării SIDU

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava este elaborată în contextul noilor abordări ale Uniunii Europene privind modul de gestionare a instrumentelor structurale în cadrul regiunilor dezvoltate și mai puțin dezvoltate de la nivel comunitar.

La nivel European, în acord cu **Strategia Europa 2020**, s-a aprobat **Cadrul Strategic Comun (CSC)**⁶, document strategic ce transpune obiectivele și țintele strategiei Uniunii Europene pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în acțiuni cheie pentru *Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)*, *Fondul Social European (FSE)*, *Fondul de Coeziune (FC)*, *Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)* și *Fondul European pentru Afaceri Maritime și Pescuit (FEAMP)*.

Prin faptul că, începând cu anul 2007, România este stat membru al Uniunii Europene, politicile de dezvoltare naționale trebuie să fie adaptate la contextul comunitar, iar ajutorul financiar acordat trebuie să se concentreze pe atingerea obiectivelor tematice stabilite prin Strategia Europa 2020.

În acest context, la nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare și alocarea indicativă a fondurilor europene este **Acordul de Parteneriat 2014-2020**. Acordul de parteneriat dintre România și Comisia Europeană prevede prioritățile pentru utilizarea Fondurilor Europene Structurale și de Investiție (FESI) aferente perioadei de programare 2014-2020.

Obiectivul global al Acordului de Parteneriat 2014-2020 este de a **reduce discrepanțele de dezvoltare economice și sociale dintre România și statele membre UE**. Astfel, pentru a promova competitivitatea, convergența și cooperarea, în vederea încurajării obținerii unei dezvoltări inteligente, bazate pe creștere economică și incluziune socială, în perioada 2014-2020, **România va face investiții prin intermediul Programelor Operaționale în cadrul tuturor celor 11 obiective tematice ale Strategiei Europa 2020**.

Obiectivele tematice stabilite în Strategia Europa 2020 sunt următoarele:

- OT 1 - Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- OT 2 - Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC;
- OT 3 - Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM);
- OT 4 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele;
- OT 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor;
- OT 6 - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
- OT 7 - Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
- OT 8 - Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
- OT 9 - Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare;
- OT 10 - Investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții;

⁶ Cadrului Strategic Comun (CSC) este menit să sprijine stabilirea direcției strategice pentru următoarea perioadă de planificare, din 2014 până în 2020, în statele membre și regiunile lor.

- OT 11 - Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă.

În perioada de programare 2014-2020, prin intermediul FESI, sunt susținute și acțiunile de dezvoltare durabilă a orașelor. Astfel, regulamentul (UE) nr. 1301/2013⁷ prevede, la articolul 7, obligativitatea ca cel puțin 5% din sumele FEDR⁸ alocate la nivel național pentru obiectivul de "Investiții pentru creștere economică și locuri de muncă" să fie dedicate dezvoltării urbane durabile.

Dezvoltarea durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate dimensiunile sustenabilității urbane, precum și noile tendințe în domeniu⁹.

În conformitate cu Regulamentul FEDR, abordarea dezvoltării urbane durabile va fi implementată în România prin intermediul Programului Operațional Regional 2014-2020, în cadrul căruia a fost stabilită o axă prioritară, respectiv Axa Prioritară 4 intitulată ~~Sprijinirea Dezvoltării Durabile~~. Conform acesteia, elementul central al dezvoltării urbane durabile îl constituie finanțarea proiectelor de dezvoltare urbană în baza unor Strategii Integrate de Dezvoltare Urbana (SIDU) care abordează provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale din orașe.

Axa prioritară 4 a POR 2014-2020 combină prioritățile de investiții aferente următoarelor obiective tematice ale Strategiei Europa 2020: OT 4, OT 6, OT 9 și OT 10. În conformitate cu recomandările Acordului de Parteneriat, în funcție de nevoile locale specifice, investițiile de dezvoltare urbană durabilă, cuprinse în SIDU finanțate prin Axa 4 POR 2014-2020, vor fi completate cu investiții efectuate în cadrul altor axe prioritare ale POR, dar și prin alte Programe Operaționale, în baza unui mecanism de corelare a investițiilor și prioritizare a finanțării proiectelor.

În contextul comunitar și național prezentat anterior, **Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava**, în baza nevoilor identificate ca urmare a analizei situației actuale și a consultării societății civile, definește direcțiile integrate și durabile de dezvoltare a localității pentru orizontul de timp 2016-2023, în vederea creării cadrului optim de realizare și implementare a proiectelor de investiții.

Importanța documentului de planificare strategică este dată de faptul că:

- Documentul este un instrument pentru o guvernare mai bună: model de management ce coordonează politicile de dezvoltare economică, socială și de mediu care mobilizează eficient resursele locale și planifică pe cele atrase în contextul avantajelor competitive;
- Documentul va genera o întreagă platformă de proiecte multisectoriale pregătite pentru competiția reală în accesarea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI) pentru perioada 2014-2020;
- Politică proprie a Autorității Publice Locale este de întărire a dialogului cu populația și implicarea acesteia în procesul participativ de formulare a deciziei. Prin acest instrument se va facilita și mai mult procesul de dezbatere și consultare periodică, necesare în guvernarea locală.

⁷ Regulamentul nr. 1301/2013 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006

⁸ Fondului European pentru Dezvoltare Regională

⁹ Mesajul conferinței "Dezvoltarea urbană durabilă: experiențe și lecții învățate", organizată de Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional (AMPOR) pe data de 15 decembrie 2015, la București

0.2 Scopul și obiectivele SIDU

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava reprezintă un instrument de planificare, prin care se asigură posibilitatea stabilirii unor politici locale pe termen mediu și lung, managementul și controlul activităților curente și de perspectivă, modalitățile de implementare ale acestor politici, precum și stabilirea unor proiecte prioritare pentru municipiul Suceava.

Scopul Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava este de creare a cadrului de dezvoltare strategică a municipiului prin identificarea direcțiilor de dezvoltare și formularea de acțiuni fundamentate bazate pe date concrete care să asigure coerența inter-sectorială, angajamentele instituționale și modalitățile de implementare fără efect negativ asupra mediului. Se are în vedere planificarea integrată în cadrul sectoarelor prioritare ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a localității și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor Municipiului Suceava.

În vederea atingerii viziunii de dezvoltare a municipiului Suceava și ca răspuns la provocările economice, sociale, climatice, demografice și de mediu identificate a fost formulată o serie de obiective generale și strategice.

Pentru a acționa în baza principiilor dezvoltării durabile, municipalitatea își va canaliza efortul în atingerea obiectivului general: dezvoltarea capacității Municipiului Suceava de a asigura servicii și implementa programe în vederea dezvoltării durabile a localității și creșterea nivelului de trai al populației.

În vederea atingerii obiectivului general au fost formulate șase obiective strategice în acord cu provocările identificate la nivel local și care sunt specifice și la nivel regional, național și european, respectiv:

- **SCHIMBĂRI CLIMATICE**

1. Reducerea emisiilor de carbon în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020

- **ECONOMIC**

2. Dezvoltarea relației Municipiului Suceava cu mediul de afaceri pentru asigurarea facilităților necesare în vederea creșterii economice locale

- Subdomeniul TURISM, ca ramură a dezvoltării economice:

3. Dezvoltarea potențialului turistic al Municipiului Suceava în vederea atingerii statutului de "Centru regional al turismului"

- **SOCIAL**

4. Creșterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor sociale, educaționale și de sănătate

- **MEDIU**

5. Dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava în vederea asigurării creșterii nivelului de trai

- **DEMOGRAFIC**

6. Creșterea calității vieții în vederea reducerii fenomenelor demografice estimate la nivel statistic

0.3 Metodologia elaborării și implementării SIDU

Metodologia de realizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava implică 3 etape, respectiv:

- I. Fundamentarea necesității de elaborare a strategiei;
- II. Elaborarea propriu-zisă a strategiei;
- III. Implementarea și evaluarea strategiei.

Etapa I. Fundamentarea necesității de elaborare a strategiei

Necesitatea realizării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava rezidă din contextul comunitar și național de abordare a dezvoltării durabile urbane.

De asemenea, având în vedere că planul strategic anterior, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava, a vizat doar perioada 2009-2015, iar regulamentele comunitare și naționale impun existența unei strategii pentru dezvoltarea durabilă a orașelor în perioada de programare 2014-2020, precum și prin faptul că dezvoltarea durabilă urbană poate fi abordată doar printr-o planificare pe termen mediu și lung a proiectelor de investiții s-a conturat necesitatea realizării unei strategii integrate de dezvoltare durabilă a Municipiului Suceava care să identifice noile provocări locale și să stabilească direcțiile strategice de dezvoltare ale localității.

Fundamentarea necesității elaborării SIDU a condus la stabilirea acestei acțiuni ca o etapă în planul anual de achiziții a autorității publice, etapă ce s-a finalizat prin încheierea contractului de servicii de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava.

Etapa II. Elaborarea propriu-zisă a strategiei

Elaborarea instrumentului de planificare a dezvoltării urbane a plecat de la următoarele premise:

- ✓ Strategia trebuie să conducă la dezvoltarea economică locală și îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor;
- ✓ Strategia trebuie să inducă o creștere a standardului calitativ al designului urban, al construcțiilor și serviciilor;
- ✓ Strategia trebuie să ofere oportunități pentru implicarea sectorului privat în activitățile urbane;
- ✓ Strategia va încuraja implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor;
- ✓ Strategia va conduce la creșterea capacității Autorității Locale de a realiza planificarea strategică la nivel local și la îmbunătățirea managementului prin introducerea și aplicarea celor mai bune modele de bună practică, instrumente și tehnici;
- ✓ Strategia trebuie să permită o anumită flexibilitate de adaptare la inevitabilele schimbări ce au loc în municipiu. De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ și anticipativ.

Astfel, elaborarea propriu-zisă a SIDU a presupus parcurgerea unor etape, pornind de la definirea profilului și auditului comunității până la stabilirea direcțiilor strategice de dezvoltare și a unui portofoliu de proiecte prioritare pentru municipiul Suceava.

Realizarea profilului și auditului comunității a pornit de la prezentarea actuală a municipiului, evaluarea nevoilor, problemelor, resurselor, oportunităților, serviciilor și facilităților municipale existente și necesare. Atuurile și disfuncționalitățile identificate

în faza de analiză au sta la baza elaborării analizelor SWOT și PEST, precum și la definirea obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare în acord cu provocările identificate la nivel național și european, provocări economice, sociale, climatice, demografice și de mediu.

De asemenea, în procesul de elaborarea a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă*, definirea priorităților sectoriale și de intervenție a fost conturată în acord cu politicile incluse în cadrul documentelor programatice naționale, regionale și județene aferente perioadei 2014-2020, în vederea creării cadrului optim de realizare și implementare a proiectelor de investiții. Astfel, rolul strategiei este și de a defini un portofoliu de proiecte individuale necesare creșterii durabile și prosperității economice a orașului.

În acest context, pentru realizarea Strategiei s-au desfășurat următoarele activități:

1. Pregătirea documentației pentru culegerea informațiilor

În această etapă s-au conturat secțiunile de abordare a contextului urban, în baza acestora s-au formulat atât note interne de solicitare informații de la departamentele de specialitate din cadrul Primăriei Suceava, precum și adrese de solicitare informații de la instituții de interes de la nivel local.

Rolul informațiilor colectate a fost de-a contura contextul urban în baza datelor statistice și a analizelor relevante și de actualitate pentru definirea situației existente în termeni cât mai reali și realști, precum și pentru identificarea nevoilor și problemelor locale.

2. Constituirea structurilor participative de lucru

Elaborarea SIDU a presupus parcurgerea unor etape bine definite, printre care o etapă principală fiind consultarea publică.

Astfel, în faza de stabilire a cadrului instituțional, în vederea asigurării unui cadru organizat de consultări publice cu societatea civilă, la nivel teritorial au fost create următoarele Structuri de lucru:

- Grup Intern de Coordonare (GIC)
- Grupuri de Lucru (GL)

Grupul Intern de Coordonare - în constituirea structurii de lucru s-a avut în vedere implicarea personalului cu putere de decizie din cadrul serviciilor și departamentelor Administrației Publice Locale. Astfel, numirea persoanelor implicate s-a făcut prin dispoziție Primar. Prin aceasta, s-au nominalizat 14 persoane cu putere de decizie, printre care Primarul și Viceprimarii. De asemenea, prin aceeași dispoziție sunt stabilite persoanele din GIC desemnate ca și coordonatori a celor patru Grupuri de Lucru formate.

Grupurile de Lucru - în constituirea grupurilor de lucru s-a avut în vedere implicarea reprezentanților societății civile, mediului de afaceri, partidelor politice componente ale Consiliului Local, instituțiilor descentralizate, dar și personal din cadrul serviciilor și departamentelor Primăriei Suceava. Constituirea acestor structuri de lucru a făcut posibilă întâlnirea, pe teme specifice, a stakeholderilor de la nivel local.

Fiecare Grup de Lucru a fost coordonat de un reprezentant al Administrației Locale, membru al Grupului Intern de Coordonare, ceea ce a făcut posibilă comunicarea către GIC a problemelor și nevoilor identificate pe fiecare arie de lucru.

Grupurile de Lucru au fost alcătuite astfel încât să fie asigurată acoperirea tuturor domeniilor ce necesită analiză și intervenție în vederea elaborării strategiei integrate de dezvoltare durabilă:

- **Dezvoltare economică** (mediu de afaceri, turism/servicii, taxe și impozite);
- **Urbanism și Mediu** (urbanism și amenajare peisagistică, protecția mediului și dezvoltare durabilă, eficiență energetică);
- **Social și Cultural** (social și sănătate, educație și resurse umane);
- **Capacitate administrativă și servicii publice** (alimentare cu apă, canalizare, gestiunea deșeurilor, eficientizare energetică, administrarea domeniului public, transport, mobilitate urbană, siguranța cetățenilor și ordine publică).

3. *Studiul asupra mediului de afaceri* a fost realizat în vederea identificării priorităților de dezvoltare și a problemelor cu care se confruntă acesta. Studiul a fost realizat prin cercetare cantitativă (sondaj de opinie) pentru a avea o imagine cât mai clară a viziunii mediului de afaceri asupra dezvoltării localității. Agregarea datelor a constituit punctul de pornire în aprecierea situației de facto a municipiului Suceava.

4. *Studiu asupra cetățenilor* privind dezvoltarea economică și socială a micro-climatului a fost realizat prin intermediul a cercetării cantitative (sondaj de opinie), cu scopul de a transpune viziunea comunității asupra mediului socio-economic în perspectivă. Cele două studii au fost realizate de o firmă specializată în domeniul realizării sondajelor de opinie și studii de piață.

5. *Analiza contextului (profilul comunității) și diagnostic a comunității* prezintă situația de facto a comunității. A fost realizat un diagnostic al localității atât din perspectivă micro, cât și macro-economică. Pentru realizarea acestui demers au fost investigate aspectele economice, sociale, demografice, de protecția mediului și climatice etc. din perspectivă statistică, precum și din perspectiva planurilor și strategiilor de dezvoltare regională și națională. De asemenea, având în vedere obiectivele UE, în situațiile în care au existat date oficiale, s-au realizat analize de încadrare a situație actuale în obiectivele stabilite prin Strategia Europa 2020.

De interes pentru stabilirea unui cadru de dezvoltare durabil este prezentarea analizei diagnostic a localității, proces realizat prin elaborarea Analizei SWOT și PEST a municipiului Suceava. Aceste analize au fost conturate după realizarea profilului comunității și au fost finalizate prin implicarea structurilor de lucru și exprimarea opiniei mediului de afaceri și populație în cadrul sondajelor de opinie.

Analiza SWOT și PEST împreună cu Profilul localității formează principala etapă de constituire a *Analizei situației existente*.

6. *Elaborarea planului de acțiune privind dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava* - activitatea a vizat identificarea direcțiilor de intervenție strategică prin intermediul activității Grupurilor de Lucru și prin prezentarea în fața Grupului Intern de Coordonare a obiectivelor specifice pentru fiecare obiectiv strategic general, respectiv a măsurilor necesare pentru realizarea fiecărui obiectiv specific în parte.

De asemenea, în cadrul fiecărei grupe de lucru au fost discutate și analizate cele mai importante proiecte care antrenează comunitatea, în contextul limitat al resurselor umane și financiare. Identificarea proiectelor în cadrul grupurilor de lucru a fost posibilă prin comparații succesive ale caracteristicilor intrinseci, având în vedere atingerea obiectivelor în intervalul de timp stabilit.

De asemenea, în cadrul acestei activități a fost analizat modul în care direcțiile strategice/obiectivele generale, obiectivele specifice-cheie, măsurile și acțiunile identificate își găsesc susținere în cadrul programelor operaționale pentru perioada 2014-2020 (Programul Operațional Regional, Programul Operațional Infrastructura Mare, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Competitivitate, Programul Operațional Capacitate Administrativă, Cooperare Transfrontalieră), dar și în cadrul altor inițiative europene (Orizont 2020, URBACT III etc.) sau mecanisme financiare ale spațiului economic European (Granturi SEE și Norvegiene).

Toate informațiile conturate în cadrul acestei activități au fost transpuse într-un calendar de activități pentru implementarea Strategiei.

7. Stabilirea cadrului de implementare, monitorizare și evaluare a SIDU - activitatea vizează prezentarea pe scurt a contextului instituțional, respectiv rolul și responsabilitățile autorității publice cu privire la punerea în aplicare a SIDU. De asemenea, a fost realizat un plan de acțiune pentru implementarea SIDU (inclusiv definirea unor indicatori relevanți pentru monitorizarea și evaluarea SIDU), în care au fost stabilite activitățile, resursele necesare pentru a implementa strategia, respectiv persoanele responsabile pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea acesteia.

Rolul acestei activități este de a crea un cadru general pentru îndeplinirea obiectivelor identificate ca necesare pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.

8. Proces de consultare publică - această activitate a fost continuă pe tot parcursul elaborării propriu-zise a SIDU. Activitatea a început prin prezentarea intenției de realizare a unui cadru strategic de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava, a continuat cu constituirea de structuri de lucru, organizarea de întâlniri de lucru cu stakeholderii de la nivel local, transmiterea intențiilor/direcțiilor de dezvoltare prin intermediul mass-mediei.

Acțiunea de consultare publică a fost una dinamică în sensul de transmitere a informațiilor privind etapele de realizare a strategiei, stadiul acestora, problemelor și nevoilor identificate pe de o parte către toți cei implicați în elaborarea acestui cadru strategic de dezvoltare, pe de altă parte prin publicarea pe pagina web a instituției.

Elaborarea SIDU s-a bazat pe un proces participativ unic implicând autoritățile locale, mediul de afaceri, mediul educațional și non-guvernamental. Astfel, avându-se în vedere asigurarea unor mecanisme eficiente pentru garantarea unei administrări deschise, participative, responsabile și eficiente prin promovarea transparenței și a dialogului constant cu societatea civilă organizată, cu cetățenii și cu toți actorii publici interesați.

Prin acțiunile realizate s-au asigurat premisele pentru ca documentul să devină un suport legislativ, care va sta la baza și va fi punctul de reper, pentru hotărârile generale și punctuale, ale administrației locale, ce vor avea drept scop dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.

Prin realizarea tuturor activităților de elaborare propriu-zisă a SIDU, aceasta reprezintă un instrument integrat de dezvoltare ce cuprinde următoarele elemente:

- viziune comună a dezvoltării durabile și un ansamblu de obiective strategice;
- un ansamblu de mecanisme flexibile destinate atingerii obiectivelor fixate (sistem de informare, mijloace de comunicare și analiză, angajare la nivel local, dispozitive coordonate pentru integrarea diferitelor politici, bugetarea, mecanisme de evaluare);
- structuri locale de lucru competente pentru coordonarea mecanismelor de evaluare a punerii în practică a strategiei;
- un cadru formal al organizării întâlnirilor regulate dintre partenerii implicați.

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava constituie baza pentru dezvoltarea economiei locale și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor prin respectarea principiilor de protecția mediului. **Etapa III. Implementarea și evaluarea SIDU**

După finalizarea procesului de aprobare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă stabilit prin *Axa Prioritară 4 Sprijinirea Dezvoltării Urbane Durabile*, va începe perioada de implementare și evaluare a SIDU. Orizontul de implementare al SIDU se întinde cel puțin până la sfârșitul anului 2023.

În cadrul acestei etape, în funcție de necesități, SIDU a Municipiului Suceava va putea fi actualizată. Aspectul esențial al acestei etape îl reprezintă urmărirea și aplicarea planului de acțiune pentru implementarea SIDU (acțiuni, orizont de timp, resurse, indicatori etc.) stabilit.

0.4 Structura SIDU

În vederea creării unui instrument strategic de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a fost structurată astfel:

Capitolul inițial, "Introducere", prezintă aspecte cheie legate atât de istoria municipiului și capitalul natural, cât și de contextul elaborării SIDU, scopul și obiectivele vizate prin implementarea strategiei, metodologia de realizare și structura

Partea I Contextul urban/Identificarea principalelor probleme și provocări la nivel local

Prima parte este conturată prin elaborarea a două capitole esențiale pentru realizarea unui plan strategic de dezvoltare urbană coerent și fundamentat, respectiv:

- **Capitolul 1 Audit/Analiză diagnostic** - prezintă contextul urban și identifică problemele și provocările locale;
- **Capitolul 2 Strategii și politici sectoriale pe care se bazează elaborarea SIDU** - prezintă modul în care SIDU este integrată în cadrul strategic de dezvoltare de la nivel regional și național.

Contextul urban cuprinde descrierea contextului teritorial, socio-economic și cultural al municipiului Suceava. Principalele aspecte analizate:

- Urbanism și amenajare peisagistică;
- Servicii publice (alimentare cu apă, canalizare; gestionarea deșeurilor; eficientizare energetică; administrarea domeniului public; transport; mobilitate urbană; siguranța cetățenilor și ordine publică);
- Social și sănătate;
- Protecția mediului și dezvoltare durabilă;
- Capacitate administrativă;
- Educație și resurse umane;
- Dezvoltare economică.

Aspectele analizate au fost abordate prin prezentarea situației actuale, utilizând date statistice și studii relevante în domeniu, identificarea problemelor specifice, prezentarea măsurilor întreprinse până la momentul realizării SIDU și care au impact asupra aspectelor analizate, precum și prezentarea de măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate.

Pentru prezentarea aspectelor cheie legate de municipiul Suceava atât din perspectivă intrateritorială, cât și interteritorială au fost elaborate analizele SWOT și PEST.

Partea II Viziunea de dezvoltare și obiectivele SIDU

Partea a II-a din SIDU cuprinde capitolul 3 "Direcții de dezvoltare". Acest capitol este expresia și rezultatul procesului de planificare strategică și participativă incluzând astfel viziunea și obiectivele de intervenție.

Partea III Calendar de activități pentru implementarea SIDU

Partea a III-a cuprinde capitol 4 "Soluții/obiective strategice. Plan de acțiune" și capitolul 5 "Portofoliu de proiecte". În cadrul acestei secțiuni s-a avut în vedere:

- prezentarea activităților/acțiunilor/operațiunilor orientative care vor fi elaborate și realizate în vederea îndeplinirii obiectivelor cheie ale SIDU;
- prezentarea modului în care activitățile propuse pentru îndeplinirea obiectivelor cheie sunt legate de programele operaționale pentru perioada 2014-2020 și, de asemenea, alte inițiative europene;
- elaborarea unui portofoliu de proiecte (lista lungă de proiecte) care ar putea ajuta la realizarea viziunii și la atingerea obiectivelor SIDU.

Partea IV Implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU

Capitol 6 "Plan de management al implementării strategiei" parte a secțiunii IV se referă la următoarele aspecte:

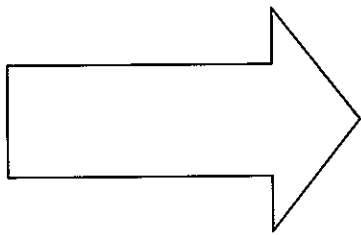
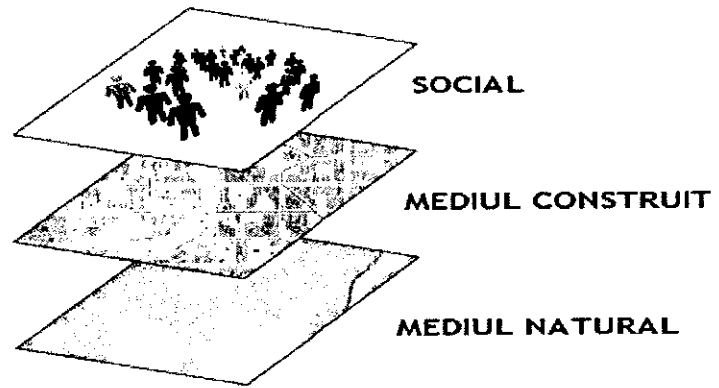
- prezentarea pe scurt a contextului instituțional - rolurile și responsabilitățile echipei de implementare a SIDU;
- prezentarea unui plan de acțiune pentru implementarea SIDU, în care s-au stabilit activitățile, resursele necesare pentru a implementa strategia, direcțiile/departamentele și/sau persoanele responsabile pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU;
- definirea unor indicatori cuantificabili și relevanți pentru a monitoriza și evalua SIDU pe parcursul orizontului de implementare.

Partea V Cadrul partenerial pentru implementarea SIDU

În cadrul acestei secțiuni s-a avut în vedere:

- capitol 7 "Resurse financiare" - prezentarea importanței parteneriatelor în procesul de dezvoltare integrată și durabilă a municipiului, precum și posibile surse de finanțare nerambursabile și rambursabile;
- capitol 8 "Procesul de consultare publică" - prezentarea metodele de consultare publică utilizate în elaborarea și implementarea SIDU.

PARTEA I Contextul
urban/Identificarea
principalelor
probleme și
provocări la nivel
local

Capitol 1. Audit/Analiză Diagnostic

Capitol 1. Audit / Analiză diagnostic

1.1 Urbanism și amenajare peisagistică

Zone funcționale

Prezentarea zonelor funcționale s-a realizat prin utilizarea informațiilor puse la dispoziție prin Planul Urbanistic General (Reactualizare)¹⁰.

Conform noilor reglementări PUG, teritoriul administrativ al municipiului Suceava are o suprafață totală de 5.223,05 ha, din care:

- 3.561,54 ha reprezintă intravilan, respectiv 68,19%;
- 504,30 ha reprezintă terenuri forestiere, respectiv 9,66%;
- 1.119,49 ha reprezintă teren agricol, respectiv 21,43%;
- 37,72 ha reprezintă alte funcțiuni (ape, drumuri, neproductiv), respectiv 0,72%.

Teritoriul intravilan al municipiului Suceava se caracterizează printr-un grad ridicat de diversitate al cadrului construit și printr-o dispersie neuniformă a zonelor funcționale.

Bilanțul teritorial al zonelor funcționale din intravilanul municipiului Suceava, situația propusă prin PUG actualizat, față de PUG 1999 se prezintă astfel:

Zonificarea teritoriului	PUG 2015		PUG 1999	
	ha	%	ha	%
Zonă cu funcțiuni de tip central	262,17	7,36	340,00	9,64%
Zonă cu funcțiuni mixte	690,92	19,40	-	-
Zonă rezidențială	1.441,65	40,47	1.295,50	36,75
Zonă de activități productive	150,32	4,22	546,00	15,49
Zonă dotări culte	19,63	0,55	-	-
Zonă destinație specială	3,78	0,11	4,00	0,11
Zonă spații verzi	334,76	9,40	636,00	18,05
Zonă de gospodărie comunală	77,28	2,17	59,00	1,67
Zonă căi de comunicații	425,53	11,95	371,70	10,54
Ape și zone umede	155,50	4,37	215,00	6,10
Terenuri neafectate de amenajări	-	-	8,00	0,23
Zonă propusă pentru ecologizare	-	-	50,00	1,42
TOTAL teritoriu intravilan	3.561,54	100,00	3.525,2	100,00

În condițiile în care, din anul 1999 - când a fost realizat PUG, s-au produs schimbări esențiale în mediul economico-social al municipiului, a fost absolut necesar să fie reactualizat PUG. În raport cu nevoile de dezvoltare ale orașului, propunerile Planului

¹⁰ Reactualizare Plan Urbanistic General al municipiului Suceava, județul Suceava - varianta pusă spre consultare în luna ianuarie 2016

Urbanistic General reactualizat, delimitează teritoriul intravilan în mai multe zone funcționale.

Elemente sumare ce caracterizează zonele funcționale identificate în PUG¹¹:

- *Zonele de tip central (C1 și C2)* - în cadrul acestei categorii au fost incluse toate instituțiile publice și cele mai importante zone destinate comerțului, serviciilor sau birourilor aflate în limitele zonei centrale. În categoria C1 găzduiește instituțiile publice iar C2 găzduiește cu precădere marile centre comerciale ale orașului;
- *Zonele cu funcțiuni mixte (M1, M2, M3, M4)* - sunt destinate în special încurajării inițiativei private, crescând gradul de deservire locală. Conturarea acestor zone s-a raportat în general la tendințele actuale de dezvoltare ale unor activități în anumite zone ale orașului, ținând în același timp cont de nevoile de deservire ale arealelor învecinate. Astfel, în fostele zone industriale, în baza procesului de restructurare constatat în ultima perioadă, co-existența vechilor activități (chiar dacă au fost restrânse între timp), cu attele noi, care tind să confere un alt caracter acestor areale, a impus dezvoltarea unor zone mixte, care să faciliteze procesul de tranziție. În astfel de situații, unde se constată restrângerea treptată a activităților productive, sau reconversia totală sau parțială, restructurarea acestor zone trebuie controlată și încurajată prin intermediul reglementărilor urbanistice. Zonele mixte propuse se împart în trei mari categorii, în funcție de regimul de înălțime și de plaja de activități permise;
- *Zonele rezidențiale* - datorită particularităților de dezvoltare ale orașului și a caracteristicilor reliefului, s-au identificat mai multe categorii de zone rezidențiale cu caracteristici diferite. Zona rezidențială este extrem de fragmentată, mai ales în zona centrală și în cartierul Burdujeni. Ansamblul de locuințe colective s-a dezvoltat într-o compoziție relativ unitară în cartierele Obcini și George Enescu, existând cazuri izolate de inserții de locuințe individuale pe lot. În cartierul Zamca există o alternanță a locuințelor individuale pe lot cu cele colective. Cartierul Ițcani prezintă un țesut urban omogen cu locuințe înșiruite și locuințe amplasate în regim izolat pe lot. În celelalte zone ale orașului, țesutul urban este lipsit de omogenitate, fiind rare situațiile în care acesta a rezultat în baza unui plan prestabilit. Noile extinderi ale zonelor rezidențiale s-au realizat în mare parte necontrolat, în principal datorită lipsei unui PUZ director. În aceste condiții PUG actualizat, în propunerile de dezvoltare urbanistică, a prevăzut un Regulament de urbanism;
- *Zonele de activități productive* - aceasta este zona funcțională ce a suferit cele mai multe modificări față de PUG 1999, deoarece zonei de producție și depozitare i-au fost alocate alte suprafețe de teren, în care aceste unități se pot dezvolta. O parte din vechile amplasamentele au fost transformate în centre comerciale. Pentru activitățile productive încă funcționale se permite dezvoltarea acestora pe vechile amplasamente, cu condiția ca acestea să nu fie poluante;
- *Zonele destinate cultelor* - se desfășoară pe o suprafață de aproximativ 20 ha și cuprinde parcelele aferente lăcașelor de cult;
- *Zonele cu destinație specială* - include toate secțiile de poliție, spațiile Ministerului Apărării Naționale, unitățile de jandarmi și unitățile Inspectoratului pentru Situații de Urgență;
- *Zonele destinate spațiilor verzi* - cuprinde toate suprafețele de spații verzi amplasate în limitele intravilanului;

¹¹ Caracteristicile acestor zone sunt descrise detaliat în cadrul PUG.

- **Zonele de gospodărie comunală** - în această categorie sunt incluse instalațiile și echipamentele de interes public (aferente rețelelor tehnico-edilitare) precum și suprafețele de teren utilizate pentru cimitire;
- **Zonele destinate căilor de comunicație** - cuprinde zonele dedicate transporturilor rutiere și feroviare. Pentru cele două categorii de spații, în Regulamentul Local de Urbanism, sunt prevăzute reglementări specifice în acord cu normativele în vigoare.

Pentru a putea asigura o dezvoltare armonioasă a municipiului Suceava, în cadrul PUG reactualizat, s-a luat în considerare nevoia de dezvoltare economică, dezvoltarea zonelor rezidențiale, exploatarea în scopuri turistice a obiectivelor culturale și de cult.

În vederea dezvoltării localității în armonie cu specificul local este absolut necesar respectarea prevederilor stabilite în Regulamentul Local de Urbanism.

Structura urbană a municipiului Suceava - prezentare extrasă din Planul Urbanistic General, reactualizat

Municipiul Suceava este format din două trupuri urbane, unul la sud, altul la nord, despărțite de o amplă zonă industrială, dezvoltată de-a lungul râului Suceava, și limitată de acesta la sud și de calea ferată la nord. Zona industrială, așa cum a fost localizată și dezvoltată a determinat un efect de ruptură/barieră între cele două părți, accentuat și de calea ferată.

În prezent, conexiunea dintre cele două trupuri, cel sudic (mai dezvoltat din punct de vedere urbanistic și cuprinzând cartierele Obcini, George Enescu, Mărășești, Zamca, Areni și Centru) și cel nordic (mai slab dezvoltat urbanistic și cuprinzând cartierele Cuza Vodă, Burdujeni, Burdujeni Sat, Ițcani) se realizează prin intermediul a două traversări: una dintre ele fiind reprezentată de axul principal al orașului - calea Unirii, iar cealaltă fiind localizată la limita vestică a localității pe direcția drumului european E85 - strada Cernăuți. Pe lângă aceste două traversări ale râului, zonei industriale și a căii ferate există un pod de cale ferată paralel cu traversarea străzii Cernăuți și un pod de susținere a rețelelor de termoficare paralele cu traversarea străzii Calea Unirii.

Nevoi identificate

Conform Planului Urbanistic General reactualizat se identifică următoarele aspecte la nivel de accesibilitate și conectivitate atât a structurii urbane, cât și a tramei stradale și infrastructurii de deplasare pietonală:

- Necesitatea unei mai bune conectări a celor două părți ale orașului, cea nordică și cea sudică, și implicit a structurii și tramelor lor stradale, prin traversarea râului și a căii ferate cu unul sau mai multe poduri, pasaje și pasarele pietonale și/sau carosabile. În acest sens podul de cale ferată deja existent ar trebui completat cu o extindere tip pasarelă pietonală. Similar, podul de susținere a rețelei de termoficare poate fi integrat într-o structură de artă inginerescă și o amenajare peisagistică („o instalație”) care să cuprindă un pod/pasarelă pietonală și pentru biciclete;
- Necesitatea îmbunătățirii gradului de accesibilitate fizică a zonei industriale (în prezent, dezafectată și sub-utilizată sau convertită în zone comerciale, dar o zonă cu un real potențial în dezvoltarea viitoare a municipiului), prin extinderea, completarea și reabilitarea străzilor deja existente care deserveșc parțial zona; și anume la est de axul principal al orașului strada Energeticianului, strada din lungul râului Burdujeni, strada Dimitrie Loghin, strada Traian Popovici (ultimele două drumuri de pământ) și la vest de axul principal al orașului străzile din zona Shopping City Suceava, strada Grigore Alexandru Ghica, strada Nicolae Iorga;

- Nevalorificarea potențialului peisagistic al râului Suceava datorită accesibilității scăzute a acestuia (există doar câteva drumuri de pământ sau industriale care conduc la firul de apă) și a mascării sale între situri industriale neutilizate și parțial dezafectate. Necesitatea includerii râului Suceava în structura orașului prin dezvoltarea unui circuit de loisir / agrement care dispune de zone și trasee pietonale și de piste de biciclete.

În cadrul întâlnirilor organizate cu Grupurile de Lucru constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de probleme legate de aspectul orașului. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

- ✓ Orașul nu este atractiv: cabluri care împânzesc orașul, apă stătută, mirosuri generate de sistemul de canalizare, deșeurile sunt gestionate deficitar, lipsesc coșurile de gunoi;
 - ✓ Traficul greu tranzitează orașului - aspect determinat și de stațiile de betoane situate în interiorul orașului;
 - ✓ Peisajul urban este mohorât iar diversitatea coloristică creează un aspect dezolant;
 - ✓ Afișele publicitare amplasate pe stâlpi și alte obiecte;
 - ✓ Depozitarea neadecvată a deșeurilor, faptul că deși o parte din locuitori colectează selectiv deșeurile, operatorul de salubritate colectează și transportă de-a valma deșeurile;
 - ✓ Existența unui număr mare de PUZ-uri și dificultatea de integrare a noilor construcții în acord cu zona din care fac parte;
 - ✓ Reabilitarea blocurilor fără realizarea unei documentații tehnice care să fie supusă spre avizare Direcției de Urbanism din cadrul Primăriei;
 - ✓ Lipsa unei evidențe privind numărul de blocuri reabilite termic;
 - ✓ Nu există o evidență a garajelor cu durată provizorie - sursă pentru crearea de parcări;
 - ✓ Lipsa pistelor de biciclete - abordarea prin trasarea unei dungi pe trotuar nu este viabilă, plus că nu există continuitate;
 - ✓ Cartiere cu accesibilitate limitată/minimă pentru mașini/ambulanțe/ISU (cartierul George Enescu, accesul către zona de locuințe de pe Cartodrom este limitat);
 - ✓ Trotuare lipsă sau nefuncționale în condițiile în care sunt parcate mașini;
 - ✓ Lipsa unui parc important (de exemplu: Parcul Șipote).
- Soluții propuse:
 - ✓ Crearea unei noi căi de acces între cele două trupuri urbane;
 - ✓ Finalizarea șoselei ocolitoare;
 - ✓ Eliminarea traficului greu din oraș;
 - ✓ Monitorizarea respectării regulamentelor și prevederilor existente;
 - ✓ Organizarea unui serviciu de voluntariat pentru promovarea curățeniei, de exemplu Gardienii Mediului;
 - ✓ Regulament privind coloristica urbană cu specificații pentru fiecare cartier sau zonă importantă. Acest regulament ar trebui să reglementeze atât situația

actuală privind coloristica prin impunerea de măsuri pentru crearea unui mediu urban integrat cromatic, cât și pentru viitoarele reabilitări de blocuri;

- ✓ Regulamente privind publicitatea și respectarea prevederilor;
- ✓ Realizarea PUZ-urilor de către Primărie. Notă: Primăria are competențe de reglementare doar a terenurilor proprietate, aceasta nu poate gestiona terenurile proprietate individuală;
- ✓ Urmărirea respectării în execuție a lucrărilor prevăzute în PUZ;
- ✓ Realizarea unui studiu privind numărul blocurilor deja reabilitate termic/
Crearea unei baze de date privind blocurile reabilitate termic;
- ✓ Inventar anual al garajelor provizorii;
- ✓ Crearea de piste de biciclete funcționale;
- ✓ Crearea de parcări;
- ✓ Trecerea Parcului Șipote în administrarea Consiliului Local sau Consiliului Județean Suceava astfel încât să fie posibil realizarea de lucrări de amenajare a zonei și de redare a funcționalității acesteia.

1.2 Servicii publice

1.2.1 Alimentare cu apă, canalizare

Cartea Alba asupra guvernării Europei, lansată în cadrul reuniunii Parlamentului European din 15 februarie 2000, tratează și problematica serviciilor publice de interes economic general, inclusiv cele de alimentare cu apă și canalizare, considerându-le de o importanță deosebită pentru menținerea coeziunii sociale, ridicarea calității vieții și asigurarea dezvoltării durabile.

Date privind situația actuală

Gestiunea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare precum și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare în municipiul Suceava sunt asigurate de societatea comercială pe acțiuni ACET Suceava. Aceasta își desfășoară activitatea în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare¹².

Conform informațiilor furnizate de societatea comercială ACET, alimentarea cu apă a municipiului Suceava este realizată din următoarele surse:

- Ape de suprafață:
 - ✓ Sursa Mihoveni - care tratează apa captată din râul Suceava;
 - ✓ Sursa Dragomirna - care tratează apa de suprafață din Lacul Dragomirna.
- Ape subterane:
 - ✓ Sursa Berchișești - prezintă 75 de puțuri de colectare.

Sistemul de canalizare este mixt, menajer și pluvial și funcționează atât gravitațional, cât și cu ajutorul stațiilor de pompare în municipiul Suceava. Dintre problemele sistemului de canalizare amintim: colectoare deteriorate, prăbușite, dimensionate neadecvat și care prezintă infiltrații și exfiltrații, cât și lipsa în unele zone locuite a rețelelor de colectare a apelor uzate.

Conform informațiilor oferite de compania ACET, aria de operare a societății la nivelul municipiului Suceava, în anul 2015, cuprinde următoarele categorii de utilizatori:

	Agenți economici	Instituții publice	Populație		Total
			Asociații	Case	
Contracte	809	86	124	7.143	8.162
Branșamente de apă ¹³	927	96	1.934	7.054	10.011
Racorduri ¹⁴ de canalizare	903	96	1.934	5.142	8.075

Tabel nr. 1.2.1.1 Categoriile de utilizatori deserviți de sistemul de alimentare cu apă și canalizare la nivelul Municipiului Suceava în anul 2015

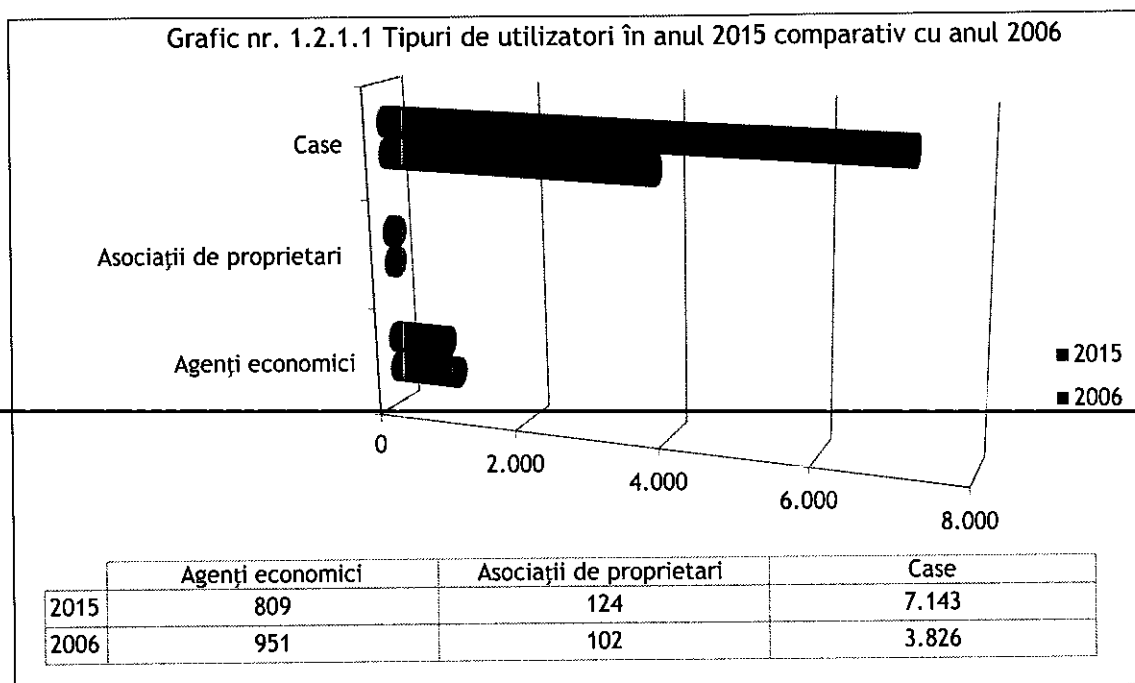
Din datele prezentate se observă că, la nivelul municipiului Suceava, casele sunt racordate în număr mai mic la sistemul de canalizare centralizat oferit de compania ACET SA.

¹² Contract nr. 17/5013/2010 încheiat între Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Asociația Județeană pentru Apă și Canalizare Suceava" și SC ACET SA Suceava.

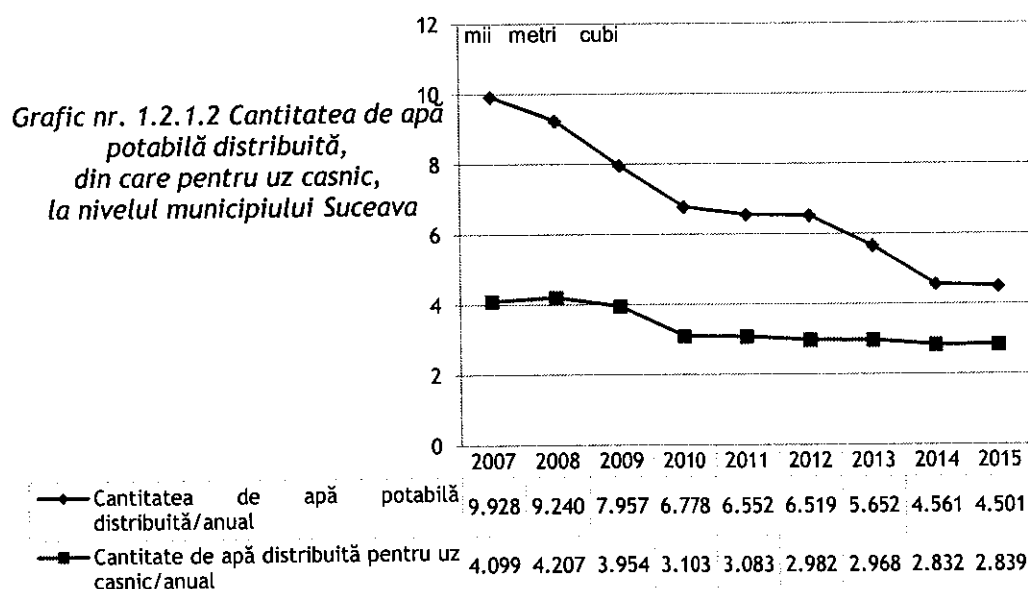
¹³ Branșament de apă - partea din rețeaua de alimentare cu apă, care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție și rețeaua interioară a unei incinte sau a unei clădiri.

¹⁴ Racord de canalizare - partea din rețeaua publică de canalizare care asigură legătura dintre instalațiile interioare de canalizare ale utilizatorului și rețeaua publică de canalizare.

În anul 2015, față de anul 2006¹⁵, la nivelul municipiului Suceava se înregistrează o scădere a utilizatorilor de tip agenți economici și aproximativ o dublare a utilizatorilor de tip case individuale, conform grafic:

Conform informațiilor oferite de DJS Suceava, referitor la capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile și cantitatea de apă potabilă distribuită situația, la nivelul municipiului Suceava, se prezintă astfel:

În perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava, cantitatea de apă distribuită înregistrează o scădere la peste jumătate, de la 9.928 mii metri cubi de apă distribuiți la nivelul anului 2007, la 4.501 mii metri cubi distribuiți în anul 2015. Cantitatea de apă distribuită pentru uz casnic înregistrează același trend descrescător.

¹⁵ Conform informațiilor prezentate în Strategia de Dezvoltare Durabilă a municipiului Suceava 2009-2015

Diminuarea cantității de apă potabilă distribuită se poate datora contorizării scărilor, identificării și remedierii pierderilor de pe rețele de distribuție, precum și intrarea în procedură de insolvență a SC TERMICA SA, principalul client al operatorului de apă.

Referitor la procentul de apă potabilă distribuită pentru uz casnic din total apă potabilă distribuită la nivelul municipiului Suceava, acesta înregistrează o creștere constată de la valoarea de 41% în anul 2007, la 63% la nivelul anului 2015.

Din analiza datelor prezentate se constată că:

- apa potabilă distribuită la nivelul municipiului înregistrează o scădere constantă. În contextul în care, în aceeași perioadă, se înregistrează o creștere a lungimii rețelei de distribuție apă, se poate concluziona că există o tendință de valorificare rațională a resurselor naturale;
- apa potabilă distribuită pentru uz casnic înregistrează același trend descrescător, dar procentul acesteia din totalul de apă distribuită înregistrează o creștere, ceea ce conduce la ideea că agenții economici au redus consumul de apă în procent mai mare față de populație;
- reducerea valorilor de apă distribuită generează o dezvoltare durabilă a localității, în contextul în care, această activitate consumă mai puține resurse naturale (apă de suprafață, apă subterană) și energie pentru asigurarea necesarului de apă potabilă.

Disfuncționalitățile sistemului de alimentare cu apă potabilă, generate de vechimea conductelor și de lucrările de reabilitare în curs, sunt legate de regulă de:

- întreruperea temporară și locală a serviciului de alimentare cu apă potabilă către consumatori;
- reducerea presiunii apei potabile în rețelele de distribuție;
- infiltrații apă potabilă din rețelele de distribuție, în subsoluri de imobile și în rețelele edilitare adiacente.

Conform informațiilor prezentate de ACET, ritmul de extindere a rețelei de distribuție apă precum și lungimile efective ale acestei utilități la nivelul municipiului Suceava este prezentat în tabelul următor:

An de referință	2000	2010	2015	2020
Lungime totala rețea				
Rețele distribuție apă existente în anul 2000:	139.051 m			
Lungime rețea distribuție apă extinsă în perioada 2000-2010: 55.198 ml - Program ISPA 2005-2010 - Programe investiții municipalitate (extinderi rețele apă în cartierul Tineretului și Putna-Burdujeni, str. Biruinței și str. Gr. Al. Ghica Ițcani, blvd. Sofia Vicoveanca.		194.249 m		
Lungime rețea distribuție apă extinsă prin programul POS Mediu 2007-2013: 31.293 ml			225.542 m	
Lungime rețea distribuție apă propusă spre extindere prin programul POIM 2014-2020: 9.661 ml				235.203 m

Lungimile rețelei de canalizare, atât cele existente cât și cele previzionate a fi realizate la nivelul municipiului Suceava sunt prezentate în tabelul următor:

An de referință	2010	2010	2015	2020
Lungime totală rețea				
Rețele canalizare existente în anul 2000:	186.668			
Lungime rețea canalizare extinsă în perioada 2000-2010: 58.632 ml - Program ISPA 2005-2010 - Programe investiții municipalitate		245.300 m		
(extinderi rețele apă în cartierul Tineretului și Putna-Burdujeni, str. Biruinței și str. Gr. Al. Ghica Ițcani, blvd. Sofia Vicoveanca.				
Lungime rețea canalizare extinsă prin programul POS Mediu 2007-2013: 30.060 ml			275.900 m	
Lungime rețea distribuție apă propusă spre extindere prin programul POIM 2014-2020: 11.975 ml				287.875 m

Situația principalilor indicatori privind alimentarea cu apă în municipiul Suceava se prezintă astfel:

✓ Consumul de energie electrică	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cs [kWh/mc apa captata] <ul style="list-style-type: none"> ▪ = 0,48 kWh/mc
✓ Lungimea rețelei de distribuție	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 226 km
✓ Durata zilnică de alimentare cu apă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 24 ore
✓ Numărul orelor din zi în care presiunea este insuficientă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ∅
✓ Numărul de locuitori care în mod repetat nu au presiune în rețea	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ∅
✓ Numărul de reclamații justificate privind asigurarea serviciului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 756 / an (consemnate pe baza apelurilor telefonice și a adreselor scrise, înregistrate la Dispeceratul ACET SA Suceava)
✓ Numărul de întreruperi în sistemul de alimentare cu apă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 394 / an

✓ Durata medie/ minimă, în care sunt remediate defecțiunile semnalate	▪ media e de 6 ore
✓ Gradul de contorizare la nivel de branșament	▪ 97%
✓ Capacitatea de transport a aducțiunii	▪ F1= 809 l/s (Premo/OL 800) ▪ F2 = 380 l/s (Premo / OL 600) ▪ Mihoveni = 73 l/s
✓ Gradul de folosire al aducțiunii	▪ 100 %
✓ Numărul de avarii pe rețele	▪ 492 / an
✓ Consum specific de apă	▪ 3,8 mc/pers/lună - la bloc ▪ 4,2 mc/pers/lună - la case

Referitor la colectarea, transportul și epurarea apelor uzate din municipiul Suceava, situația se prezintă astfel:

✓ Lungimea de rețea de canalizare menajera	▪ 288 km
✓ Numărul de racorduri	▪ 8210 buc
✓ Populația racordată la canalizare	▪ 84.040 persoane
✓ Consumul de energie in sistemul de canalizare și epurare	Cs [kWh/mc apa canalizare] = 0,60 kWh/mc
✓ Numărul de reclamații justificate privind asigurarea serviciului	▪ 2748 / an ▪ 85% sunt cauzate de exploatarea necorespunzătoare a rețelei interioare de canalizare, de către utilizator. ▪ Punem în vedere cu această ocazie necesitatea implementării unui program de informare a cetățenilor: "Rețeaua de canalizare nu e groapa de gunoi a Sucevei"
✓ Timpul mediu/minim de remediere a unei defecțiuni	▪ media este de 2 ore

Având în vedere faptul că ACET SA Suceava se află în faza de evaluare a proiectului „Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Suceava” - axa prioritară POIM, care urmează a fi implementat în perioada 2014-2020, se estimează că la sfârșitul anului 2020 toate zonele rezidențiale ale municipiului, atât cele existente cât și cele prevăzute prin planurile urbanistice elaborate de municipiul Suceava - vor dispune de infrastructură publică de distribuție a apei, cât și de colectare a apei uzate.

Tarifele la apa potabilă și ape uzate practicate pe tipuri de consumatori, în vigoare începând cu 01 ianuarie 2016¹⁶, sunt următoarele:

Tip consumator	Populație	Agenți economici, instituții publice
Serviciul apă potabilă tarif (inclusiv TVA)	3,83	3,51
Serviciul de canalizare tarif (inclusiv TVA)	3,04	2,53

Tabel nr. 1.2.1.2 Tarife pentru apă potabilă și ape uzate practicate la nivelul municipiului Suceava, valabile în anul 2016

Calitatea apei distribuite a respectat caracterul de potabilitate conform legislației în vigoare atât din punct de vedere fizico-chimic, cât și din punct de vedere bacteriologic. Permanent, calitatea apei este monitorizată prin laboratoarele proprii ale companiei ACET și de către Autoritatea de Sănătate Publică Suceava, neînregistrându-se neconformități. În cazul apariției unor surse de poluare, societatea, conform legii, a întocmit un „Plan de prevenire și combatere a poluărilor accidentale” care să nu conducă la modificarea calității apei livrate consumatorilor.

Calitatea chimică și bacteriologică a apei potabile la nivelul municipiului Suceava a fost monitorizată, în anul 2015, de către Direcția de Sănătate Publică Suceava, prin prelevarea a 340 probe de apă pentru determinări chimice și microbiologice. Probele au fost recoltate din rețeaua de distribuție și la ieșirea din stația de tratare, în cadrul monitorizării de audit. Indicatorii de calitate a apei potabile monitorizați au fost:

- chimici: clor rezidual, nitriți, nitrați, amoniu, duritate, pesticide, trihalometani.
- microbiologici: Escherichia coli (E.coli), enterococi, bacterii coliforme, NTG (număr total germeni) la 37°C, NTG la 22°C, clostridium.

Locul recoltării: Stația pompe Berchișești
Uzina de apă Mihoveni
Rețea municipiul Suceava

Determinări chimice				Determinări microbiologice			
Nr. probe	Probe necorespunzătoare (nr./%)	Nr. determinări	Determinări Necorespunzătoare (nr./%)	Nr. probe	Probe necorespunzătoare (nr./%)	Nr. determinări	Determinări necorespunzătoare (nr./%)
340	16 4,7%	539	16 2,97%	340	6 1,76%	838	8 0,96%

Tabel nr. 1.2.1.3 Calitatea chimică și bacteriologică a apei potabile în municipiul Suceava în anul 2015 (Sursa: Direcția Județeană de Sănătate Publică Suceava)¹⁷

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2015, atât în cazul determinărilor chimice, cât și microbiologice, procentele determinărilor necorespunzătoare s-au situat sub 3%.

Pentru următoarea perioadă, ACET promovează un nou proiect de investiții „Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Suceava în perioada 2014-2020”, cu cofinanțare din Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020. În acest

¹⁶ Conform informațiilor prezentate pe site-ul oficial al operatorului regional ACET

¹⁷ Capitolul VIII. „Mediul Urban, Sănătatea și Calitatea Vieții” din Raportul privind starea mediului în județul Suceava în anul 2015

sens între ACET și municipalitate este semnat un Acord de principiu ce include o listă de investiții ce vor conduce la reabilitarea unor sectoare din sistemul de alimentare cu apă și canalizare, executare de lucrări de extindere a rețelei, precum și reabilitare stații de tratare și de pompare a apei.

Probleme identificate

- Numărul racordurilor la canalizare, în cazul consumatorilor de tip case, este redus. Sistemul de canalizare nu acoperă întreg teritoriul municipiului Suceava;
- Porțiuni din rețeaua de alimentare cu apă potabilă necesită reabilitare având în vedere disfuncționalitățile pe care le produce;
- Zonele de case nu dispun de branșamente/racord la sistemul de alimentare cu apă și canalizare.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

- Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă a municipiului Suceava;
- Reabilitarea și extinderea sistemului de canalizare a municipiului Suceava;
- Modernizarea stațiilor de tratare și pompare a apei.

1.2.2 Eficientizare energetică

Primăria municipiului Suceava este puternic angrenată în realizarea unor politici de dezvoltare durabilă a municipiului, acordând o atenție majoră îmbunătățirii calității vieții cetățenilor din municipiul Suceava.

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2013 a fost elaborat *Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă al Municipiului Suceava (PAED)*. PAED reprezintă un document programatic care definește acțiunile și măsurile care vor fi întreprinse la nivel local în vederea atingerii obiectivului general de reducere a emisiilor de CO₂ cu cel puțin 20% până în anul 2020, față de anul de referință ales (anul 2005)¹⁸. PAED se sprijină pe un inventar de bază al emisiilor de CO₂ pentru a identifica domeniile de acțiune cu potențialul cel mai ridicat de eficientizare a consumurilor de energie traduse în scăderea emisiilor echivalente de CO₂, domenii aflate în responsabilitatea sau în sfera de intervenție a autorităților locale din Municipiul Suceava.

Energia este un element esențial al dezvoltării durabile, prin urmare eforturile depuse pentru îmbunătățirea modului în care aceasta este consumată și produsă reprezintă o prioritate a Primăriei municipiului Suceava, care și-a asumat un rol activ în promovarea eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie și implicit în combaterea efectelor încălzirii globale a planetei.

În esență, obiectivele României, corelate cu obiectivele UE, sunt:

OBIECTIVE UE 27	OBIECTIVE ROMÂNIA 2020		
	Valoare inițială (2008)	Valoare preliminară	Valoare finală
Energie și schimbări climatice (20/20/20)			
Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - 20 %	-	20%	20%
Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final - 20%	-	24%	24%
Creșterea eficienței energetice - 20%	-	10 - 12%* 20%**	19%

* dacă se limitează la definiția folosită de Directiva 2006/32

** în caz contrar

Aceste obiective nu pot fi atinse fără aplicarea unor măsuri și acțiuni la nivel local, prin elaborarea unei strategii energetice și a unui plan concret de acțiuni care să ducă la creșterea eficienței energetice și la investiții în sisteme de energie regenerabilă.

În acest sens a fost elaborat PAED care definește acțiunile și măsurile ce vor fi întreprinse la nivel local în vederea atingerii obiectivului general de reducere a emisiilor de CO₂ cu cel puțin 20% până în anul 2020, față de anul de referință ales (2005).

PAED se sprijină pe un inventar de bază al emisiilor de CO₂ pentru a identifica domeniile de acțiune cu potențialul cel mai ridicat de eficientizare a consumurilor de energie traduse în scăderea emisiilor echivalente de CO₂, domenii aflate în responsabilitatea sau în sfera de intervenție a autorităților locale ale Municipiului Suceava.

Domeniile de acțiune vizate de PAED au fost:

¹⁸ S-a ales ca an de bază anul 2005 deoarece la momentul realizării documentului pentru anul respectiv au fost colectate cele mai multe și importante date în vederea realizării analizei privind emisiile de CO₂ de la nivel urban.

- **Apă & Canalizare** - prin PAED se estimează faptul că acest sector va determina cel mai mic procent de CO₂ economisit până în anul 2020, respectiv 527,5 T CO₂¹⁹, reprezentând un procent de 0,13% din total.
- **Iluminat public**²⁰ - reprezintă cel mai mare consumator de energie electrică pentru municipalitate; se estimează că implementarea unei serii de măsuri poate determina o economie de 1.117,10 TCO₂ până în anul 2020, reprezentând 0,29% din total economii.
- **Mobilitate** - prin prisma PAED, pe lângă intervențiile de infrastructură care implică construirea unei centuri a orașului, de extindere a străzilor principale prin adăugarea de benzi, crearea de piste pentru biciclete și optimizarea transportului public, principala măsură privește promovarea vehiculelor electrice²¹.
- **Centrala pe biomasă și încălzire centralizată**

Referitor la acest domeniu de interes este prezentarea situației curente privind rețeaua de termoficare.

Conform *Strategiei de asigurare a energiei termice în sistem centralizat în municipiul Suceava*, document elaborat în luna februarie 2016 de către departamentul specializat din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, sistemul centralizat de alimentare cu căldură din municipiul Suceava dispune de 49 puncte termice urbane (prin intermediul cărora sunt alimentate circa 18.020 apartamente în blocuri de locuințe, 130 case particulare, 610 agenți economici și 38 unități bugetare) și 11 puncte termice industriale cu distribuție proprie.

Centrala de cogenerare de înaltă eficiență din municipiul Suceava, finalizată în anul 2014, realizată în parteneriat public-privat între Termica Suceava și ADREM INVEST SRL, este dimensionată conform necesarului real de energie termică a municipiului, cu funcționare pe combustibil regenerabil (biomasă). Cele două turbine din componența centralei sunt alimentate cu biomasă locală (peleți, lemn) și sunt în măsură să producă o cantitate de energie electrică mai mare decât consumul. Aceasta energie electrică redundantă este utilă pentru a acoperi creșterea consumului (în sectorul casnic, aparatele și sistemele de răcire înregistrează o creștere regulată a consumului de energie) și va fi și pentru noua cerere de la sectorul de mobilitate, ca urmare a introducerii vehiculelor electrice cu energie electrică ecologică.

Folosirea acestei centrale de cogenerare la nivelul municipiului Suceava, în intervalul 2013-2020, determină cel mai mare grad de reducere a emisiilor de CO₂, ajungând la o economie totală de 132.204,1 t CO₂, ce reprezintă un procent de 33,77% din total.

Rețelele de termoficare primare, în lungime de circa 26,17 km traseu, din care cca. 72% traseu în amplasare subterană, iar restul în amplasare supraterană, sunt realizate din țevi de oțel cu diametre cuprinse între Dn 800 și Dn 50, izolate cu saltele din vată minerală protejate cu tablă neagră sau zincată (pentru conductele instalate suprateran

¹⁹ Conform PAED

²⁰ Conform informațiilor din PAED, sistemul de iluminat public din municipiul Suceava este format din 229,04 kilometri de rețea, stâlpi, lămpi și transformatoare. Iluminatul stradal-rutier și iluminatul stradal-pietonal este asigurat de aproximativ 4.650 corpuri de iluminat susținute de 2.449 de stâlpi de metal respectiv de 2.151 de stâlpi de beton.

²¹ Prin prisma măsurilor din PAED de îmbunătățire a mobilității Municipiului Suceava, se preconizează: realizarea unui Sistem de transport public ecologic interurban ce urmărește reducerea valorilor traficului rutier urban și creșterea numărului de pasageri pentru transportul public; promovarea mersului pe jos și cu bicicleta; realizarea de parcări în interiorul cvartalelor de blocuri de locuințe și în zona comercială a orașului; managementul spațiilor de parcare pentru clădirile municipalității; extinderea rețelei de piste pentru bicicliști, în vederea îmbunătățirii siguranței, eficienței mobilității nemotorizate, încurajării cetățenilor în favoarea mijloacelor de transport durabil; realizarea de spații de parcare sigure pentru biciclete; reabilitarea piețelor urbane (acces, mobilitate, selectare colectivă); realizarea de centre de tip „Parchează și călătorește” („Park and Ride/Bike”) (noduri de interschimb), la intrarea în oraș, pe traseul principalelor drumuri naționale de acces (E58 și E85) și spre localitățile generatoare de navetism spre și dinspre Suceava; crearea de zone pietonale; promovarea curieratului local cu bicicletele; promovarea închirierii de biciclete electrice.

sau 2 straturi din împâslitură din fibră de sticlă bitumată pentru conductele montate în canale termice). Acestea au o vechime cuprinsă între 4-46 ani.

Rețelele termice secundare, aferente celor 49 PT urbane, în lungime de circa 162 km traseu, sunt compuse din 4 sau 3 conducte (2 de încălzire și 1 de apă caldă de consum de regulă mai rar există și o conductă de recirculare), cu diametre cuprinse între Dn 15 și Dn 300 și sunt pozate în canale termice. Izolația termică a acestora este realizată din vată minerală, protejată cu folie de polietilenă sau carton asfaltat, fie izolație din spumă poliuretanică pentru rețelele aferente a 16 puncte termice. Vechimea acestora este cuprinsă, de asemenea între 4 și 46 de ani.

Punctele termice existente în municipiul Suceava funcționează, fie după scheme directe de racordare la sistemul de transport bitubular, fie după scheme cu racordarea în serie cu două trepte pentru prepararea apei calde de consum.

În prezent, în exploatarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică în municipiul Suceava se află clădirile și echipamentele aferente celor 49 de PT urbane, dar și racordurile termice primare care alimentează toate cele 60 de PT. Operatorul delegat asigură transportul agentului termic pentru 11 puncte termice ale altor instituții.

Schimbătoarele de căldură existente sunt în majoritate schimbătoare de căldură în contracurent, (188 buc din care pentru încălzire 99 buc din care 83 SCP și 16 tubulare, iar pentru apă caldă 89 de buc, din care 89 SCP - schimbătoare de căldură cu plăci) atât pentru încălzire, cât și pentru prepararea apei calde de consum.

Pe parcursul anilor 2006-2013 au fost realizate lucrări de modernizare a 18 puncte termice și a rețelelor de bransament și de distribuție aferente a 16 puncte termice, precum și a cca. 6,3 Km de rețea primară, în cadrul investiției „Modernizarea sistemului de termoficare în municipiul Suceava” - cca. **35% din volumul de lucrări necesar a se realiza**. Valoarea totală a acestor lucrări este de peste 114.762.541,07 lei.

Conform *Strategiei de asigurare a energiei termice în sistem centralizat în municipiul Suceava*, principalele probleme identificate în cazul încălzirii în sistem centralizat sunt:

- Necesitatea executării urgente a unor lucrări de reabilitare a apărut ca urmare a faptului că o bună parte a rețelelor primare și secundare, precum și instalațiile și echipamentele din punctele termice, au o vechime de peste 30 de ani, condiții în care prezintă un grad avansat de uzură, o fiabilitate scăzută și importante pierderi de apă și căldură, necesitând reparații frecvente, elemente care conduc la înregistrarea unor costuri de exploatare ridicate. Reducerea pierderilor de energie termică și apă a devenit, în aceste condiții, o problemă majoră în activitatea de transport, distribuție și furnizare a energiei termice destinată populației;
- Starea tehnică actuală a punctelor termice nereabilitate este nesatisfăcătoare, datorită, în principal, vechimii echipamentelor și instalațiilor, cuprinsă între 24 și 46 de ani. Uzate fizic și moral, acestea funcționează cu randamente scăzute (circa 60%), sunt prevăzute cu instalații de măsură și control minime (manometre, termometre), foarte puține dintre acestea fiind dotate cu instalații de contorizare și automatizare. Multe din utilajele și echipamentele punctelor termice au rămas neschimbate de la punerea în funcțiune, respectiv pompele de circulație încălzire, pompele de apă caldă, pompele de adaos, sistemul de expansiune etc. Electropompele existente prezintă o durată de exploatare considerabilă, funcționează cu randamente scăzute, de circa 50%, ceea ce conduce la consumuri mari de energie electrică și performanțe scăzute și nu sunt adecvate caracteristicii rețelelor de distribuție, modificabile prin montajul de repartitoare de cost la nivelul condominiilor.

Conform Strategiei de asigurare a energiei termice în sistem centralizat în municipiul Suceava-februarie 2016, principalele măsuri pentru diminuarea problemelor identificate în cazul încălzirii în sistem centralizat sunt:

A) Reabilitarea rețelei, punctelor termice, reducerea pierderilor de căldură.

- Se impune continuarea programului investițional cu privire la reabilitarea rețelelor de transport și distribuție, precum și al instalațiilor și echipamentelor din punctele termice. Lucrările impun menținerea locațiilor clădirilor punctelor termice existente și într-o proporție foarte mare a traseelor conductelor existente, cu excepția cazurilor pentru evitarea zonelor de proprietate privată sau a altor utilități subterane;
- Nu în ultimul rând trebuie avută în vedere strategia de abordare a lucrărilor de reabilitare a instalațiilor interioare ale imobilelor, respectiv a soluțiilor de distribuție pe orizontală, a contorizării individuale și a perspectivei încheierii de contracte individuale. Starea tehnică a instalațiilor interioare poate să afecteze siguranța în funcționare a punctelor termice reabilite;

- Contorizarea la nivel de scară de bloc a apei calde menajere și a încălzirii.

B) Stabilizarea și extinderea pieței sistemului de încălzire urbană

- generalizarea contorizării individuale și, pe această bază, a contractelor individuale;
- flexibilitatea metodelor de tarificare și facturare a energiei termice și a apei calde de consum, introducerea tarifului binom;
- reanalizarea utilizării în același condominiu a unor sisteme de încălzire diferite;
- legiferarea dreptului operatorilor, de a deconecta de la rețelele publice de distribuție a utilizatorilor rău platnici;
- executarea silită a consumatorilor cu datorii la plata facturii energetice de către asociațiile de proprietari, respectiv de către operatori, după caz.

Pentru a deschide piața serviciilor de încălzire urbană și a stimula atragerea investitorilor străini și a capitalului privat în sector sunt necesare o serie de măsuri după cum urmează :

- garantarea de către stat a creditelor externe pentru proiectele importante din domeniu;
- recunoașterea prin lege a dreptului de proprietate asupra bunurilor realizate cu capital propriu al investitorului în cadrul contractelor de delegare a gestiunii, până la expirarea contractelor;
- reglementări mai flexibile privind modul de aprobare a tarifelor; legislație mai dură pentru sancționarea rău platnicilor;
- scutirea de taxe vamale, comisioane vamale și TVA la importul de echipamente destinate sectorului încălzirii urbane;
- scutirea la plata impozitului pe profit pe durata rambursării creditelor;
- asigurarea unor condiții echitabile de vânzare a energiei electrice produse în sistem de cogenerare.

C) Măsuri prioritare de economisire a energiei la consumatori în sistemul de termoficare

- Contorizarea și controlul consumului energiei termice, montarea de repartitoare de costuri de căldură și de robinete de reglaj termostatic.

- **Clădiri** - se estimează faptul că acest sector va determina unul din cele mai mici procent de CO₂ economisit, respectiv 7.348,9 TCO₂²², reprezentând un procent de 1,88% din total.

Eficiența energetică a clădirilor se realizează prin reabilitarea termică a acestora. Reabilitarea termică determină creșterea performanței energetice a clădirilor la nivelul cerințelor actuale, normate prin aplicarea de materiale termoizolante pe pereții exteriori, planșeul peste subsol și pe terase, precum și prin modernizarea instalațiilor de încălzire și prepararea apei calde de consum, înlocuirea ferestrelor și ușilor cu altele mai performante energetic, eficientizarea iluminatului interior. Măsurile de reabilitare termică urmăresc îmbunătățirea confortului termic și totodată reducerea consumurilor energetice ale clădirilor.

La nivelul municipiului Suceava regăsim un număr considerabil de Instituții publice. O parte din aceste instituții sunt proprietatea Consiliului Local al municipiului Suceava, iar o parte sunt închiriate/concesionate. Este dificil de monitorizat care dintre aceste instituții publice (școli, clădiri administrative, de sănătate, etc) au crescut eficiența energetică în spațiile în care lucrează, prin reabilitare termică a clădirilor și acest lucru s-ar realiza într-un timp îndelungat și cu participarea întregii comunități.

La nivelul anului 2015, în municipiul Suceava există un număr de 42.140 locuințe²³, din care proprietate privată 41.319 locuințe și de stat 821. Față de anul 2006 (37.757 locuințe) numărul locuințelor private a crescut cu 11,61% și cele publice (877) a scăzut cu 6,38%.

Prin Programul național privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, conform OUG 19/2009, au fost reabilite 76 de blocuri, ce numără 3.531 de apartamente având o suprafață totală de 260.945,4 mp. Toate blocurile reabilite au la bază o expertiză tehnică și un audit energetic. Valoarea totală a investiției pentru blocurile reabilite ajunge la 78.327 mii lei.

- **Comerț (în locații aparținând autorității publice locale)** - sectorul comerțului este al doilea din punctul de vedere al posibilității reducerii emisiilor de CO₂.

Conform concluziilor PAED, Suceava este un centru comercial de referință pentru toate județele învecinate: mall-urile și piețele sale sunt vizitate cu regularitate de mii de cumpărători locali și străini (Ucraina și Republica Moldova, de asemenea). Aceste magazine sunt proiectate pentru a fi atractive, iar confortul și atractivitatea lor ar putea fi realizate cu tehnici durabile.

Pentru domeniile prezentate în PAED, în ceea ce privește reducerea emisiilor de CO₂ ale Municipiului Suceava în perioada 2005 - 2020, se propun următoarele ținte:

Sector	MWh economisit	MWh RES	T CO ₂	% din sectorului	% din total
Apă & Canalizare	752,5	0	527,5	25%	0,13%
Iluminat public	1592,6	1	1117,1	40%	0,29%
Mobilitate	82718,4	55	21625,2	19%	5,45%
Centrala pe biomasă și încălzire centralizată	0	345059,5	132204,1	85%	33,77%
Clădiri	17831,6	250	7348,9	4%	1,88%

²² Conform PAED

²³ Direcția Județeană de Statistică Suceava - Fișa localității

Comerț	84137,1	21468,4	34723,2	33%	8,87%
Informare					
TOTAL	187032,1	366833,9	197246,0		50,38%

Tabel nr. 1.2.2.1 Reducerea emisiilor de CO₂ în perioada 2005 - 2020 (ținte stabilite în PAED Suceava)

Având în vedere că:

- datele de bază pentru calcul emisiilor de CO₂ este anul 2005 iar în această perioadă au fost implementate o serie de proiecte, precum:
 - Operatorul Regional al serviciului de apă și canalizare SC ACET SA a derulat în ultimii ani proiecte, ce au condus la reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, reducerea pierderilor, scăderea consumurilor în domeniul energiei, care au avut ca obiectiv final reducerea emisiilor de CO₂, iar pentru următoarea perioadă, ACET promovează un nou proiect de investiții "Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Suceava în perioada 2014-2020", cu cofinanțare din Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020. În acest sens între ACET și municipalitatea locală fiind semnat un Acord de principiu ce include o listă de investiții ce vor conduce la reabilitarea unor sectoare din sistemul de alimentare cu apă și canalizare, executare de lucrări de extindere a rețelei, precum și reabilitare stații de tratare și de pompare a apei;
 - Municipiul Suceava a demarat măsurile necesare în vederea eficientizării sistemului de iluminat public prin implementarea a două proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile;
- ținta de reducere a emisiilor de CO₂ este anului 2020, în acord cu Strategia Europa 2020, etapă intermediară din punct de vedere a prezentului document strategic

În prezentarea datelor privind emisiile de CO₂ se va face referire la valorile acestui indicator doar din domeniul transport, în acord cu informațiile prezentate în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava (PMUD).

Conform cu PMUD, impactul mobilității actuale asupra mediului prin prisma emisiilor de substanțe poluante, a zgomotului și a emisiilor de gaze cu efect de seră, se desprinde concluzia că autoturismele, reprezintă categoria de autovehicule cu impact major asupra mediului. Creșterea cererii de transport prognozată la nivelul anilor 2023 și 2030, conduce la creșterea impactului negativ asupra mediului produs de activitatea de transport. Creștere este generată de utilizarea tot mai frecventă a autovehiculelor personale, alimentate cu combustibili convenționali. Pentru diminuarea acestei creșteri este nevoie de implementarea unor politici de sporire a ponderii autovehiculelor care utilizează energie din surse alternative. Impactul asupra mediului (nivelul emisiilor de substanțe poluante evacuate în atmosferă, zgomotul, nivelul emisiilor de gaze cu efect de seră) se poate reduce semnificativ prin îmbunătățirea serviciilor de transport public (eficiență - respectarea programului de circulație, tarifare integrată eticketing, costuri de exploatare, managementul traficului; confort - vehicule, sistem de informare, sistem achiziție legitimații de călători, amenajare stații; siguranță - sistem de monitorizare video, amenajare stații, vehicule), respectiv prin transpunerea în practică a unor politici și strategii de mediu prin care să fie încurajate achiziționarea și utilizarea autovehiculelor cu propulsie electrică în zona urbana, atât pentru instituțiile publice, cât și pentru societățile private. De asemenea, pentru susținerea obiectivului de reducere a poluării produse de autovehiculele utilizate în mediul urban, Municipiul Suceava se poate implica prin elaborarea și implementarea unui regulament de promovare a taxiurilor electrice (în sensul acordării unui punctaj maxim pentru

vehiculele electrice), respectiv prin conceperea și implementarea unor campanii orientate către partajarea utilizării autoturismelor ("car pooling"), în special în rândul elevilor/ studenților, funcționarilor publici și angajaților din mediul privat.

Râul Suceava reprezintă o barieră naturală care divizează teritoriul de analiză, separând zona istorică de Cartierul Burdujeni, care înainte de perioada interbelică a funcționat la localitate independentă. Valea Râului Suceava delimitată de cursul Râului și rețeaua feroviară (linia magistrală 500), reprezintă o zonă cu potențial ridicat de atragere/ generare a călătoriilor realizate pentru efectuarea de cumpărături și recreere (petrecerea timpului liber), ca urmare a faptului că în interiorul acesteia sunt concentrate activități de utilizarea teritoriului specifice comerțului. Oferta de transport existentă (rețeaua rutieră actuală) în această zonă a orașului este adaptată cererii, manifestându-se adesea fenomenul de congestie, însoțit de efectele negative asupra mediului - poluare atmosferică și fonică, emisii de gaze cu efect de seră etc. Pentru diminuarea acestor disfuncționalități, se impune realizarea de intervenții care să asigure echilibru între cererea și oferta de transport, pe de-o parte prin îmbunătățirea serviciilor de transport public cu efecte de relocare a călătorilor către acest mod de transport prietenos cu mediul (operarea cu vehicule electrice), iar pe de altă parte prin sporirea capacității de circulație în zonă ca urmare a realizării unei infrastructuri noi de traversare a Râului Suceava.

În rezumat, principale probleme pertinente, prioritizate, care determină creșterea impactului negativ al activității de transport asupra mediului, pentru care urmează să fie dezvoltate măsurile cuprinse în plan sunt:

- vechimea mijloacelor de transport public și încadrarea motoarelor acestora în norme de depoluare reduse - cu impact negativ asupra mediului;
- sisteme alternative de transport slab dezvoltate - rețea de piste pentru biciclete, sisteme de închiriere biciclete, spații partajate, trasee pietonale;
- circulația în condiții de congestie în zona comercială Burdujeni, pe artera principală de legătură între cele două trupuri ale orașului;
- amplasarea Autogării Suceava în zona centrală a orașului cu efecte negative aduse de fluxurile de trafic asociate (428 mijloace de transport public zilnic);
- inexistența unui sistem integrat care să optimizeze funcționarea în funcție de valorile fluxurilor de trafic înregistrate pe brațele de pătrundere în intersecție și de caracteristicile de prioritate ale vehiculelor;
- inexistența unei structuri adecvate pentru monitorizarea și controlul eficient al vehiculelor de transport public în timp real;
- deficiențe privind organizarea logisticii urbane;
- ponderea ridicată a lungimii străzilor nemodernizate din totalul rețelei stradale (pe 1/3 din lungimea totală, străzile sunt din balast).

Conform PAED, cantitatea de CO₂ deversată în atmosferă de autovehiculele aflate în circulație variază în funcție de caracteristicile parcului de autovehicule (capacitate cilindrică, vechime, norma de depoluare, tipul de combustibil utilizat), viteza medie de deplasare, volumul și structura fluxurilor de trafic.

În acest context, în cadrul PMUD pentru calculul acestui indicator a fost aplicată o metodă integrată, care ține seama de ecuațiile de variație a emisiilor elaborate în cadrul proiectului CORINAIR (Agenția Europeană de Mediu).

Conform PAED, la nivelul anului 2016 și a țintei pentru anul 2023, situația privind emisiile de GES provenite din transportul rutier se prezintă astfel:

	Anul 2016	Anul 2023
Cantitatea mii tone echivalent CO ₂ /an	56,04	51,95

Tabel nr. 1.2.2.2 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera în perioada 2016 - 2023 (ținte stabilite în PMUD Suceava)

Având în vedere importanța existenței unei analize privind emisiile de CO₂ la nivel urban, municipalitatea are în vedere realizarea unui audit energetic la nivelul municipiului Suceava. Auditul energetic ca parte componentă a planului local de acțiune privind reducerea emisiilor de dioxid de carbon la nivel urban va fi realizat în cadrul proiectului "MOLOC (Low carbon urban morphology) - Noi structuri, exemple de guvernare și provocări pentru orașe în tranziție energetică", proiect cofinanțat de Comisia Europeană, în cadrul Programului de Cooperare Interregională INTERREG EUROPE. Perioada de implementare a proiectului este ianuarie 2017-decembrie 2019, moment în care auditul energetic al municipiului Suceava va putea oferi informații de actualitate. În acest context se are în vedere, în acord cu concluziile planului de acțiune rezultat în cadrul proiectului mai sus menționat, revizuirea documentului programatic/strategic și prezentarea analizei privind emisiile de dioxid de carbon de la nivelul municipiului Suceava atât situația curentă, anul de baza a analizei, precum și țintele vizate.

1.2.3 Administrarea domeniului public

Conform *Legii serviciului de administrare a domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale*, acesta face parte din sfera serviciilor de utilități publice de interes local și cuprinde activități de utilitate publică specifice următoarelor domenii:

- a) protecția mediului, igiena și sănătatea publică²⁴, cu accent pe amenajarea, întreținerea și înfrumusețarea zonelor verzi, a parcurilor, a spațiilor de joacă;
- b) administrarea drumurilor/străzilor;
- c) administrarea și exploatarea bunurilor din domeniul public și privat, respectiv patrimoniul cultural și turistic local, fondul locativ public, piețe agroalimentare.

1.2.3.1 Spații publice

Spațiul public este o parte esențială a moștenirii urbane, un element puternic în înfățișarea arhitecturală și estetică a orașului, joacă un rol educațional important, este semnificativ din punct de vedere ecologic, este important pentru interacțiunea socială, vine în sprijinul dezvoltării comunității și este încurajator pentru obiective și activități economice.

De asemenea, spațiul public ajută la reducerea tensiunii inerente și are un rol important în oferta de facilități pentru nevoile recreative și de petrecere a timpului liber a comunității și are o valoare majoră în îmbunătățirea condițiilor de mediu, ajută la renașterea economică a orașelor, nu numai prin crearea de locuri de muncă, dar și printr-o creștere a atractivității orașului, ca un loc pentru investiții și afaceri și areale rezidențiale căutate²⁵.

O componentă importantă a spațiului public o reprezintă spațiile verzi. La nivel urban, spațiile verzi aduc o serie de beneficii pentru comunitate, precum:

- Beneficii ecologice: contribuție importantă la *epurarea chimică a atmosferei*, purificarea aerului, *atenuarea poluării fonice*. De asemenea, vegetația realizează și o *epurare fizică* a atmosferei prin reținerea prafului și pulberilor. Rezultatele cercetărilor științifice pun în evidență faptul că „o peluză de iarbă reține de 3-6 ori mai mult praf decât o suprafață nudă, iar un arbore matur reține de 10 ori mai multe impurități decât o peluză de mărimea proiecției coroanei acestuia pe sol”²⁶;
- Beneficii sociale: contribuie la creșterea *incluziunii sociale*, prin crearea de oportunități pentru ca persoanele de toate vârstele să interacționeze atât prin contact social informal, cât și prin participarea la evenimentele comunității. Spațiile verzi bine întreținute joacă un rol semnificativ în *promovarea sănătății populației urbane*. De asemenea, aceste spații răspund nevoilor umane de *recreere și petrecere a timpului liber*. Spațiile verzi urbane au o deosebită importanță și din punct de vedere *estetic*, deoarece atenuează impresia de rigiditate și ariditate a oricărui mediu construit.
- Beneficii economice: impactul pozitiv al spațiilor verzi se extinde și în sfera activării vieții economice a orașelor. Un mediu plăcut ajută întotdeauna la crearea unei imagini favorabile asupra centrelor urbane și, prin aceasta, poate spori *atractivitatea pentru investiții* și pentru oferta de noi locuri de muncă. De asemenea, spațiile verzi pot juca un rol semnificativ în *dezvoltarea turismului*.

²⁴ Conform *Legii serviciului de administrare a domeniului public și privat art. 4 alin(2)*, domeniul protecția mediului include o serie de activități printre care un rol esențial îl au spațiile verzi.

²⁵ Recomandarea Consiliului Europei No. R (86)11 a Comitetului Ministerial al Statelor Membre asupra spațiului public urban

²⁶ Iliescu, A.-F., Arhitectură peisageră, București, Editura Ceres, 2006, pagina 94.

Date privind situația actuală

La nivelul anului 2015, suprafața spațiilor verzi în municipiul Suceava este de 322 ha²⁷. La nivel local, suprafața ocupată de spațiile verzi pe cap de locuitor se încadrează în normele legale impuse de legislația în vigoare, aceasta fiind de 27,73²⁸ metri pătrați pe fiecare locuitor.

Având în vedere că norma Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) este de 50 mp/locuitor, iar standardele Uniunii Europene sunt de 26 mp/locuitor, rezultă că populația din municipiul Suceava dispune de minimul necesar de spațiu verde doar conform normelor europene.

Conform PUG, spațiile verzi din cadrul municipiului Suceava, cuprind spațiile verzi cu acces public nelimitat, spațiile verzi cu acces limitat, spațiile verzi aferente locuințelor colective și vegetația de aliniament stradal.

Cele mai importante spații verzi cu acces public nelimitat sunt:

- **Parcul Dendrologic Șipote-Cetate** - este cea mai însemnată zonă verde a orașului beneficiind de variații de teren semnificative, mari zone înierbate natural, zone împădurite cu soiuri de arbori care îi dau caracterul de parc dendrologic. În cadrul acestui parc, calitatea mobilierului urban (aproape inexistent) este una foarte scăzută, unele dintre aceste obiecte având probleme de accesibilitate și de utilitate.
Deși Parcul este situat pe teritoriul administrativ al municipiului Suceava, la începutul anilor '90, odată cu trecerea sa din administrarea municipalității în cea a Direcției Silvice Suceava, respectiv a Ocolului Silvic Pătrăuți, parcul capătă statut de pădure. În prezent, zona este privită ca un amenajament silvic și se supune prevederilor Codului Silvic, fiind tratată la fel ca orice alt colț de pădure. În aceste condiții, Direcția Silvică Suceava nu dispune de pârghiile necesare pentru a realiza investiții, care să readucă funcționalitatea inițială a parcului sau cel puțin să încheie un contract de prestare servicii de salubritate, în vederea igienizării zonei;
- **Parcul Central** - aflat în inima orașului, are o suprafață de aproximativ 11.725 mp²⁹. Reprezintă zona verde din oraș dotată din abundență cu mobilier urban, ceea ce îl face cel mai aglomerat parc în timpul weekendului;
- **Parc Finanțe - Prefectură (Piața Steagurilor)** - este situat în apropierea Parcului Central, de o parte și de alta a străzii Ștefan cel Mare. Suprafața totală este de cca. 4.305 mp. Acest parc, alături de cel Central, se remarcă prin frecvența ridicată a vizitatorilor, mai ales în zilele ce permit plimbările în aer liber, fiind prezenți vizitatori din toate categoriile de vârstă;
- **Parc Universitate** - are o suprafață de circa 9.553 mp. Este unul din cele mai tranzitate parcuri din oraș având în vedere amplasarea lui în vecinătatea Universității "Ștefan cel Mare". De asemenea, este parcul cel mai frecventat de copii și părinți deoarece dispune de o zonă amenajată pentru joacă și de o zonă de activități sportive în aer liber;
- **Parc Tribunal** - este destinat cu precădere pentru odihna de scurtă durată sau pentru recreerea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii. Atractivitatea și capacitatea de primire ale parcului pot fi mărite prin reamenajarea unor zone din acest parc, în special cu bănci, zone care în prezent sunt neîngrijite;
- **Parc Arh. Vladimir Florea** - este dispus practic între patru artere de circulație auto, redus ca întindere, este traversat zilnic de un public numeros. Este în

²⁷ Fișa localității - Direcția Județeană de Statistică Suceava

²⁸ Conform informațiilor prezentate de DJS Suceava în Fișa localității municipiului Suceava, la 1 iulie 2015, populația municipiului Suceava era de 116.081 locuitori.

²⁹ Conform document "Evidență spații verzi" la nivelul anului 2008.

principal un scuar de traversare, dar în orele după amiezii și în zilele sfârșitului de săptămână sau cele de sărbătoare este folosit pentru odihnă și pentru recreerea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, în ciuda faptului că circulația auto intensă din zonă nu favorizează acest lucru;

- **Parc „Simeon Florea Marian”** - este situat în vecinătatea casei memoriale a lui Simeon Florea Marian. Intră în categoria parcurilor destinate recreării și odihnei de scurtă durată, fiind frecventat de numeroși locuitori ai zonei, cu o rază de deservire de cca. 400 m;
- **Parc Gara Suceava Nord/Ițcani** - acesta este situat în cartierul Ițcani și a fost modernizat în anul 2013 prin proiectul ”Reabilitare străzi, pod și pasaj, modernizare parcuri și creare stații modulare de transport public în comun în municipiul Suceava”;
- **Parc Cinema Burdujeni** - acesta este situat în cartierul Burdujeni și a fost modernizat în anul 2013 prin proiectul ”Reabilitare străzi, pod și pasaj, modernizare parcuri și creare stații modulare de transport public în comun în municipiul Suceava”.

În acord cu cele prezentate se observă că Municipiul Suceava dispune de parcuri de mici dimensiuni. Conform PUG actualizat, la nivelul municipiului Suceava nu există un parc sau o grădină publică, în adevăratul sens al noțiunilor, toate spațiile verzi fiind încadrate în special în categoria scuarurilor. Orice oraș reședință de județ cu o populație numeroasă trebuie să aibă un parc, cu suprafață apreciabilă, împărțit în sectoare distincte destinate diferitelor tipuri de activități recreative (sectoare de odihnă pasivă și activă, sector pentru joacă și recreere destinat copiilor, sector expozițional etc.).

Pe lângă aceste parcuri, în municipiul Suceava pot fi întâlnite numeroase spații verzi cu rol decorativ precum și spații verzi cu acces limitat, dispuse fie în zone private, fie în zona instituțiilor publice.

În zonele rezidențiale, spațiile verzi sunt reprezentate de garduri vii și zone înierbate. Lipsa unor spații amenajate pentru parcare auto a determinat ca o parte din aceste spații să fie ocupate (amenajate sau nu) de mașini. De asemenea, zonele verzi din cartierele de locuințe și-au micșorat treptat suprafața datorită realizării de construcții de chioșcuri, garaje sau extinderi de partere.

Referitor la aliniamentele stradale, conform PUG, situația acestora nu este una dintre cele mai bune. Există artere pe care se mai găsesc doar fragmente de aliniamente.

Referitor la **spații verzi pentru agrement, baze pentru practicarea sporturilor de performanță**, evidența spațiilor verzi, la nivelul anului 2008, prezintă următoarele zone:

Spații verzi pentru agrement		Baze sportive pentru practicarea sporturilor de performanță	
Denumire	Suprafață (mp)	Denumire	Suprafață (mp)
Cabana Căprioara	3.000	Stadionul George Enescu	50.000
Tătărași	75.250	Stadionul Areni	18.200
Lunca Sucevei	5.000	Stadionul Ițcani	15.700
Total	83.250	Total	83.900

Tabel nr. 1.2.3.1 Zone de agrement și baze sportive la nivelul municipiului Suceava în anul 2008

Referitor la bazele sportive, cele trei stadioane nu sunt amenajate corespunzător. De exemplu, în cazul Stadionului din George Enescu este amenajată doar zona de prestare a activităților fizice, nu există zonă amenajată pentru vizualizarea activităților sportive.

Registrul de evidență a spațiilor verzi prezintă și terenurile libere neproductive, respectiv:

- Versantul NV Zamca (teren liber afectat de alunecări) în suprafață totală de 1.120.000 mp;
- Versantul NE în suprafață totală de 140.000 mp;
- Dealul Teodorenii în suprafață totală de 450.765 mp.

Registrul de evidență a spațiilor verzi prezintă situația spațiilor verzi și a terenurilor neproductive la nivelul anului 2008, ceea ce face ca o parte din informațiile prezentate în acest document să nu fie în conformitate cu realitatea, având în vedere numărul mare de proiecte de investiții finalizate în perioada 2008-2015.

În luna octombrie 2016 a fost semnat contractul de „Servicii pentru elaborarea unei aplicații informatice de tip GIS pentru realizarea Registrului local al spațiilor verzi din Municipiul Suceava” cu termen de finalizare 14 luni. În aceste condiții la începutul anului 2018 vor fi disponibile informații legate de spațiu verde situația actuală de spațiu verde.

La nivelul municipiului Suceava există 74 locuri de joacă, dintre care 11 modernizate iar restul în diferite stadii de dotare. Cele mai mici locuri de joacă, aflate de regulă în zonele de locuit, printre blocuri, au o suprafață de 42 mp, iar cel mai mare loc de joacă se află în cartierul Burdujeni și are o suprafață totală de 800 mp. În funcție de suprafață, situația locurilor de joacă se prezintă astfel:

Suprafață (mp)	Nr. locuri de joacă	Total suprafață întreținere (mp)
800	1	800
600	4	2400
500	8	4000
340	8	2720
195	17	3315
100	24	2400
42	12	504
	74	16139

Tabel nr. 1.2.3.2 Locuri de joacă din municipiul Suceava la nivelul anului 2015

Probleme identificate

- registrul de evidență a spațiilor verzi prezintă situația spațiilor verzi la nivelul anului 2008, în condițiile modificărilor survenite ca urmare a diverselor proiecte de investiții, acesta nu mai prezintă realitatea din teren;
- suprafața spațiilor verzi din cartierele de locuințe s-a micșorat datorită extinderii zonelor de parcare și extinderii zonelor de locuințe de la parterul blocurilor;
- parcul Șipote nu poate fi amenajat, deoarece Direcția Silvică Suceava este administratorul acestei zone. Astfel, investițiile pentru redarea funcționalității de parc sunt imposibil de implementat atâta timp cât regimul juridic al acestuia nu este schimbat;
- la nivel local nu există un parc sau grădină publică în adevăratul sens al noțiunilor;

- nu există coerență sau un sistem de legături între spațiile verzi de la nivelul municipiului;
- multe dintre locurile de joacă nu sunt amenajate corespunzător;
- bazele sportive nu sunt amenajate corespunzător;
- mobilierul urban nu este unitar iar o parte din spațiile publice nu dispun de această facilitate.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

- trecerea în proprietatea administrației publice (Consiliul Local/Consiliul Județean) a parcului Șipote astfel încât să fie realizate investiții de redare a funcționalității inițiale a zonei, precum și schimbarea încadrării din pădure în pădure-parc sau parc;
- crearea unui regulament privind unitatea mobilierului urban;
- actualizarea Registrului de evidență a spațiilor verzi;
- amenajarea și întreținerea periodică a spațiilor verzi care să conducă la creșterea calității acestora și la crearea unui sistem de legătură între aceste zone;
- amenajarea unui parc sau grădină publică care să răspundă necesităților unui oraș reședință de județ;
- modernizarea spațiilor de joacă în acord cu normele europene, precum și creșterea numărului acestora, mai ales în cartierele care nu dispun de această facilitate.

Din analiza situației actuale dar și a altor documente strategice realizate la nivelul municipiului se extrag următoarele concluzii referitoare la spațiile publice:

- **calitatea spațiilor publice este una relativ scăzută datorită lipsei de investiții**, amenajări și întreținere;
- deși **ponderea spațiilor verzi este peste limita impusă la nivel European**, starea lor este precară, multe din acestea ajungând chiar să nu mai fie utilizate (Zamca, lunca Sucevei, Șipote);
- pentru a asigura un acces corespunzător a turiștilor și locuitorilor la Cetatea de Scaun și pentru a mări potențialul turistic al acesteia este necesar ca **Parcul Șipote să fie amenajat și să se refacă aleile, iluminatul public, zone de odihnă și recreere, să fie amenajate izvoarele subterane și cursurile pârâului Cacăina**;
- **municipiul Suceava nu are un parc sau o grădină publică**, în adevăratul sens al noțiunilor, toate spațiile verzi fiind încadrate în categoria scuarurilor. Orice oraș reședință de județ cu o populație numeroasă trebuie să aibă un parc, cu suprafață apreciabilă, împărțit în sectoare distincte destinate diferitelor tipuri de activități recreative;
- **spațiile verzi sunt tratate individual, fără ca să existe o coerență și un sistem de legături verzi între acestea**;
- calitatea **mobilierului urban** este în general una satisfăcătoare, însă se remarcă **lipsa de unitate**. Varietatea de forme, materiale și culori creează o senzație de dezordine și de improvizație. De asemenea, există zone dotate din abundență cu mobilier urban și zone întregi unde acestea lipsesc sau sunt dispuse necorespunzător;
- multe dintre **locurile de joacă existente nu sunt dotate corespunzător**, iar unele zone de locuințe nu dispun de aceste facilități.

1.2.3.2 Bunuri din domeniul public (fond locativ public, piețe agroalimentare, patrimoniul cultural și turistic)

Fond locativ

Date privind situația actuală

În intervalul 2006 - 2015, numărul locuințelor³⁰ la nivelul municipiului Suceava a crescut conform următorului tabel:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Proprietate de stat	877	937	982	1.127	1.177	821	821	821	821	821
Proprietate privată	36.880	37.003	37.858	38.448	38.783	40.610	40.935	41.136	41.261	41.319
Total fond locuibil	37.757	37.940	38.840	39.575	39.960	41.431	41.756	41.957	42.082	42.140

Tabel nr. 1.2.3.6 Fondul de locuințe în municipiul Suceava

Fondul locativ de stat³¹, în municipiul Suceava este format din:

- fond de locuințe construite din fondurile de stat;
- fond de locuințe sociale;
- fond de locuințe de necesitate.

În municipiul Suceava la finele anului 1989 era înregistrat un număr de 22.650 apartamente de stat ce constituiau fondul locativ.

Prin vânzarea locuințelor, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare (Decret Lege nr. 61/1990, Legea nr. 85 - republicată în 1994) fondul locativ de stat a scăzut simțitor, astfel, la finele anului 2006, în evidențele statistice este indicat un număr de 877 locuințe.

În perioada 2006-2010, se înregistrează o creștere a numărului de locuințe în proprietate de stat de la 877, în anul 2006, la 1.177, în anul 2010. În perioada 2011-2015 se observă o stagnare a numărului de locuințe în proprietate publică la valoarea de 821 locuințe în proprietate publică.

Conform informațiilor oferite de Serviciul Administrarea Imobilelor de locuit, departamentul specializat din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, la nivelul anului 2016, erau înregistrate **386 de locuințe sociale**, distribuite astfel:

- 101 case;
- 172 locuințe sociale gen apartamente, camere de cămin etc.;
- 113 apartamente de stat.

De asemenea, referitor la **suprafața utilă de locuit a locuințelor sociale**, având în vedere că media suprafeței unei locuințe sociale este de 62,1 mp, suprafață totală se ridică la valoarea de 23.970,60 mp.

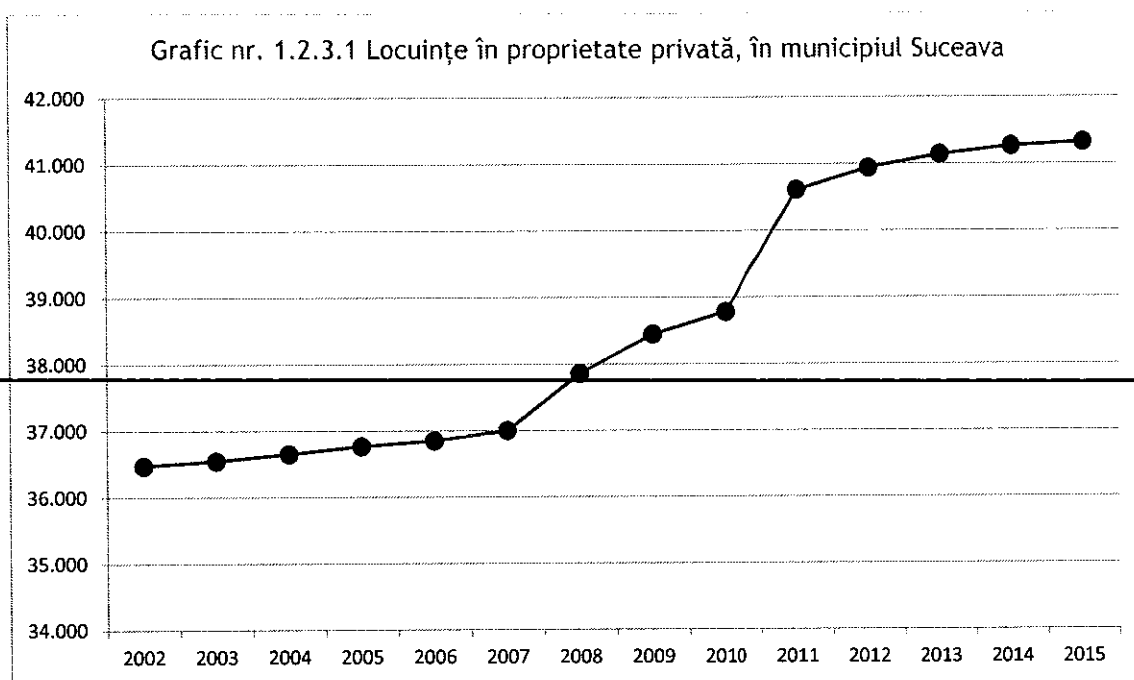
Ca urmare a programului desfășurat de Agenția Națională pentru Locuințe, la nivelul municipiului Suceava există 274 locuințe ANL realizate, din care 96 de locuințe au fost vândute către populație. Cererea de locuințe în sistem ANL este ridicată, la sfârșitul

³⁰ Direcția Județeană de Statistică Suceava - Fișa localității

³¹ Strategia de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava 2007-2013

anului 2015 fiind înregistrate 767 cereri de solicitare locuințe, din care, în anul 2016, doar 28 au fost actualizate³².

Referitor la locuințele în proprietate privată³³, în perioada 2002-2015, acestea prezintă următoarea evoluție:

Se observă că în perioada 2002-2015 fondul locativ privat înregistrează o continuă creștere ajungând de la 36.474 locuințe, în anul 2002, la un număr de 41.319 locuințe în anul 2015. Se observă o creștere spectaculoasă în perioada de "bum imobiliar" în anii 2007-2011.

Referitor la suprafața locuibilă, în perioada 2002-2015, la nivelul municipiului Suceava aceasta înregistrează același trend crescător, ajungând de la 1.271.852 mp, în anul 2002, la 1.862.455 mp, în anul 2015.

În analiza evoluției fondului locativ, sugestiv este și numărul locuințelor existente la 1.000 de locuitori³⁴, situația, comparativ cu mediul național, regional și județean, se prezintă astfel:

	Numărul de locuințe la 1.000 locuitori					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
România	375	389	391	394	396	399
Regiunea NE	350	364	366	367	367	367
Județul Suceava	350	352	355	333	359	360
Municipiul Suceava	338	352	357	360	365	363

Tabel nr. 1.2.3.7 Numărul de locuințe la 1.000 de locuitori, în perioada 2010-2015, comparativ cu situația de la nivel național, regional și județean

Numărul locuințelor existente la nivelul municipiului Suceava la o mie de locuitori, deși înregistrează o creștere la fel ca la nivel național, regional și județean, se situează

³² Informații furnizate de Serviciul Administrarea Imobilelor de locuit

³³ Fișa localității - DJS Suceava

³⁴ Prelucrare proprie în baza informațiilor furnizate de INS, baza de date Tempo Online

sub media înregistrată la nivel național, ceea ce arată că un număr mai mic de persoane au acces la locuințe, față de media înregistrată la nivel național, regional și județean. Astfel, o locuință revine în medie la 3 persoane.

Referitor la suprafața de locuit ce revine unei persoane³⁵ situația se prezintă astfel:

Suprafața medie locuibilă pe o persoană						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
România - mp	14,67	18,16	18,33	18,50	18,69	18,87
Regiunea NE - mp	13,11	16,11	16,26	16,38	16,44	16,53
Județul Suceava - mp	14,57	16,97	17,22	17,45	17,69	17,82
Municipiul Suceava - mp	12,28	15,78	16,00	16,15	16,39	16,29

Tabel nr. 1.2.3.8 Suprafață medie locuibilă pe o persoană la nivelul municipiului Suceava, comparativ cu situația de la nivel național, regional și județean

La nivelul anului 2015, suprafața medie locuibilă pe o persoană, la nivelul municipiului Suceava, se situează sub media înregistrată la nivel național și județean, și este apropiată de media înregistrată la nivel regional. Suprafața locuințelor din România este mult sub media la nivel european.

Referitor la numărul de autorizații de construire eliberate pentru clădiri pe tipuri de construcții³⁶ situația la nivel local se prezintă astfel:

Autorizații de construire												
Tipuri de construcții	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp
Clădiri rezidențiale	156	41.380	116	24.083	88	23.200	102	26.213	86	22.972	64	15.280
Clădiri administrative	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hoteluri și clădiri similare	0	0	0	0	1	5.827	0	0	0	0	0	0
Clădiri pentru comerț cu ridicata și cu amănuntul	15	2.489	22	4.748	4	2.537	7	2.001	4	15.256	0	0
Alte clădiri	46	26.595	45	6.978	32	26.152	20	6.943	29	7.946	8	375

Tabel nr. 1.2.3.9 Autorizații de construire eliberate la nivelul municipiului Suceava pe tipuri de construcții, în perioada 2010-2015

În perioada de analiză numărul de autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale înregistrează fluctuații, dar per total se înregistrează o scădere a acestora, aspect explicabil în contextul crizei economice ce a afectat puternic sectorul construcțiilor. Punctul de vedere enunțat este susținut și de faptul că sectorul construcțiilor, conform analizei economice prezentată în capitolul Dezvoltare Economică, nu reprezintă un sector care să aducă plus valoare la nivel teritorial.

³⁵ Prelucrare proprie în baza informațiilor furnizate de INS, baza de date Tempo Online

³⁶ Baza de date INS - Tempo Online

Locuințele terminate la nivelul municipiului Suceava³⁷, în perioada 2010-2015, înregistrează același trend descrescător în acord cu numărul de autorizații eliberate.

Locuințe terminate pe tipuri de fonduri						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	388	344	337	209	141	75
Fonduri publice	53	0	0	0	0	0
Fonduri private	355	344	337	209	141	75
Din care - din fondurile populației	226	317	195	164	141	75

Tabel nr. 1.2.3.10 Locuințe terminate la nivelul municipiului Suceava pe tipuri de fonduri, în perioada 2010-2015

Din numărul total de locuințe terminate în perioada 2010-2015, ponderea cea mai ridicată o reprezintă locuințele realizate de către populație, urmată de cea a locuințelor realizate din fondurile agenților economici. În perioada 2011-2015 nu a fost finalizată nici o locuință din fonduri publice aspect ce vine în corelare cu informațiile prezentate în tabelul nr. 1.2.4.6 *Fondul de locuințe în municipiul Suceava*, în care apare o stagnare a locuințelor proprietate publică la 821.

Trendul descrescător al numărului de locuințe terminate este înregistrat și la nivel județean, astfel încât, în anul 2014, au fost terminate 1.748 locuințe, din care 1.297 din fondurile populației. Deși numărul de locuințe terminate din fondurile populație la nivelul municipiului Suceava reprezintă aprox. 5,7% din numărul înregistrat la nivel județean, în ultima perioadă, dorința de a locui în zona periurbană a municipiului Suceava a prins amploare. Astfel, un număr tot mai mare de locuitori ai municipiului și-a achiziționat/construit locuințe în zonele limitrofe orașului.

Nu există o evidență a numărului de locuințe din zonele limitrofe orașului deținute de persoane care au domiciliul stabil în municipiul Suceava, ceea ce îngreunează realizarea unei analize a nevoii de locuințe.

În contextul în care valoarea locuințelor se menține la cote ridicate, aproape comparabile cu cele din municipiul Iași, precum și faptul că municipiul Suceava reprezintă al doilea cel mai important centru universitar la nivel regional (aspect benefic atât prin prisma faptului că reprezintă o sursă de populare teritorială, cât și prin faptul că este nevoie de ofertă de locuințe în vederea închirierii), se poate concluziona că oferta de locuințe este inferioară cererii.

Numărul de locuințe noi livrate anual în România este cu 56% sub nivelul mediei europene, cu 2,1 unități la mia de locuitori, în timp ce în Italia și Spania această valoare se ridică la 15 unități la mia de locuitori, relevă un raport al dezvoltatorului Impact SA³⁸. De asemenea, același raport evidențiază că suprafața medie pe spațiu locativ în România este cu 44% sub media europeană. Astfel, în timp ce în România suprafața medie de spațiu locativ pe cap de locuitor este sub 20 de mp, în Ungaria este de 28 mp, iar în Danemarca 52,4 mp.

Prin Programul național privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, conform OUG 19/2009, a fost reabilitat un număr de 76 de blocuri, ce numără 3.531 de apartamente având o suprafață totală de 260.945,4 mp.

³⁷ Baza de date INS - Tempo Online

³⁸ <http://www.wall-street.ro/articol/Real-Estate/41739/Nivelul-livrarilor-de-locuinte-noi-in-Romania-este-cu-56-sub-media-europeana.html>

De asemenea, pe lângă reabilitarea termică a blocurilor cu ajutor din partea municipalității, la nivelul municipiului Suceava, se evidențiază și blocurile reabilite termic ca urmare a:

- extinderii pe verticală a blocurilor de locuit - fenomen de mansardare a blocurilor a condus atât la creșterea numărului de locuințe, cât și la valorificarea resurselor de energie prin diminuarea consumului de energie și reducere a emisiilor gazelor cu efecte de seră ca urmare a reabilitării termice a blocurilor de către investitorii imobiliari;
- implicării directe a locatarilor în reabilitarea termică a blocurilor.

Deși efectele pozitive ale reabilitării termice a blocurilor sunt vizibile atât pentru locatari (reducerea cheltuielilor pentru întreținere), cât și pentru dezvoltarea durabilă a localității (reducerea emisiilor cu efect de seră), abordarea din diverse surse a generat o lipsă de unitate în diversitatea coloristică. De asemenea, în ceea ce privește reabilitarea termică a blocurilor nu a existat un control al calității lucrărilor efectuate astfel fiind utilizate soluții tehnice diferite, cu materiale de grosimi diferite, fără un control al calității execuției. Lipsa reglementărilor legale locale de realizare a lucrărilor de reabilitare termică a blocurilor determină imposibilitatea centralizării lucrărilor de reabilitare clădiri rezidențiale realizate din alte surse decât cele publice.

Probleme identificate

Din analiza situației curente, întâlnirile cu grupurile de lucru dar și din documentele de planificare existente la nivel local (PUG), principalele probleme identificate sunt:

- nu există o evidență a numărului de blocuri reabilite termic;
- soluții tehnice de reabilitare termică adoptate nu sunt unitare;
- o mare parte din clădirile rezidențiale nu sunt reabilite termic;
- locuințele realizate în sistem ANL existente nu acoperă cererea de locuințe;
- oferta de locuințe este inferioară cererii;
- numărul locuințelor terminate este în descreștere;
- suprafața medie de locuire pe persoană este sub media înregistrată la nivel național și mai ales la nivel comunitar;
- se înregistrează o creștere a numărului de locuințe realizate în zona periurbană a municipiului Suceava;
- confort scăzut oferit de locuințele colective;
- nu există unitate în abordarea reabilitărilor termice;
- din punct de vedere arhitectural, unele zone destinate locuirii au un aspect dezolant;
- extinderea funcțiunii de locuire cu regim mic de înălțime în zonele periurbane ale municipiului Suceava a condus, de fapt, la o pseudo-extindere a intravilanului și a generat numeroase probleme de integrare și asigurare a serviciilor și a utilităților specifice la nivelul teritoriilor administrative ale localităților implicate;
- din punct de vedere al regimului de înălțime a noilor clădiri realizate se observă o lipsă de coerență la nivel de rezolvare arhitecturală datorită inexistenței unor reglementări.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

- realizarea unei analize/studiu privind impactul dezvoltării zonei periurbane din punct de vedere locativ asupra dezvoltării municipiului Suceava;
- realizarea unui registru de evidență a blocurilor reabilitate, cu evidențierea lucrărilor realizate (reabilitare termică, modernizare etc.);
- aprobarea Regulamentului Local de Urbanism;
- continuarea programului de construire locuințe sociale;
- reabilitarea termică a blocurilor.

Piețe agroalimentare și centru comercial Bazar

"Considerate ca locurile unde se schimbă mărfuri și informații economice dar și de întâlnire pentru oameni, piețele au jucat, de-a lungul timpului, un rol esențial în apariția și dezvoltarea orașelor, ele având atât o funcție socială, cât și una economică."

Sursa: Agromarketing, Victor Manole

Date privind situația actuală

Piața reprezintă pe termen mediu și lung soluția potrivită pentru o alimentație sănătoasă și la prețuri accesibile. În același timp, piața devine element de polarizare a altor activități economice directe și indirecte.

Regulile generale de exercitare a comerțului cu amănuntul și prestări de servicii în unele zone publice, precum și cerințele minime de dotare sunt stabilite prin HG 348/2004, modificată și actualizată. Prin comerț, în unele zone publice, se înțelege ~~activitatea de comercializare a produselor și serviciilor, desfășurată permanent sau sezonier în piețe, târguri sau în orice altă zonă, de alta natură, destinată folosinței publice.~~

Conform informațiilor oferite de Direcția Administrația Piețelor³⁹, la nivelul municipiului Suceava există trei piețe agroalimentare, respectiv:

- piața agroalimentară George Enescu;
- piața agroalimentară Centrală;
- piața agroalimentară "Cuza Vodă" Burdujeni.

În administrarea domeniului public intră și Complexul Comercial Bazar.

Toate piețele agroalimentare se încadrează în prevederile PUG, respectiv unități de comerț și servicii.

Piața agroalimentară George Enescu

Sumar situația actuală:

- suprafață - 7.052 mp;
- raport comercianți - 75% producători particulari - 25% societăți comerciale;
- funcția dominantă - comerț de produse agroalimentare și de origine animală;
- produse comercializate - legume și fructe proaspete din producția indigenă și import; flori, semințe de flori și răsaduri; lactate; carne și preparate din carne.

Piața agroalimentară George Enescu este amplasată într-o zonă predominant rezidențială, respectiv la confluența cartierelor Areni și George Enescu.

Piața agroalimentară George Enescu dispune de:

- un platou descoperit cu suprafața 1.500 mp și 295 mese vânzare produse agricole (legume fructe), ce nu este modernizat;
- o hală specifică pentru produse din lapte dotată cu vitrine frigorifice;
- alee comercială cu deschidere spre Piața Universității, în suprafață 900 mp, dispune de 58 chioșcuri cu vânzare mixtă (produse industriale și agroalimentare). Aleea a fost modernizată în perioada 2008-2010. Modernizarea a avut în vedere tratarea în mod unitar a bateriilor de chioșcuri, care inițial erau în regim parter,

³⁹ Conform informațiilor furnizate de Direcția Administrația Piețelor

devenind spații comerciale în regim de construcție P+1. Spațiile comerciale sunt dispuse pe o parte și alta a aleii comerciale fără ca să existe o copertină care să protejeze aleea de intemperii. Se are în vedere realizarea acestei copertine și asigurarea încălzirii din energie alternativă a chioșcurilor existente;

- locuri de parcare minime (la intersecția cu aleea Saturn);
- platformă pentru evacuarea deșeurilor. Aceasta nu este organizată în vederea colectării selective a deșeurilor;
- infrastructură de alimentare cu apă și canalizare, energie electrică, gaz metan.

Deși există cerere pentru închirierea de spații în vederea comercializării de produse, piața nu mai dispune de spațiu pentru extindere.

Piața agroalimentară Centrală

Sumar situația actuală:

- suprafață - 8.126 mp;
- funcția dominantă - comerț de produse agroalimentare și de origine animală;
- produse comercializate - legume și fructe proaspete din producția indigenă și import; flori, semințe de flori și răsaduri; brânzeturi, carne și pește.

Piața agroalimentară Centrală este amplasată într-o zonă predominant rezidențială, respectiv în zona centrală a orașului pe strada Pentru Rareș.

Piața agroalimentară Centrală dispune de:

- hală acoperită (agroalimentară și lactate), inclusiv anexe și platou descoperit în suprafață totală de 4.772 mp cu regim parter;
- spații de vânzare aflate la parterul clădirilor administrative în suprafață de 1.131 mp;
- infrastructura materială necesară desfășurării activității comerciale, respectiv 231 mese de vânzare produse agricole, 30 mese produse industriale, 51 mese hală lactate, 15 boxe frigorific. Toate acestea sunt închiriate producătorilor locali și societăților comerciale;
- locuri de parcare cu taxare (gratuit pentru persoanele cu handicap și asistate social). Parcarea dispune de o suprafață de 2.223 mp;
- platformă pentru evacuarea deșeurilor. Aceasta nu este organizată în vederea colectării selective a deșeurilor;
- infrastructură de alimentare cu apă și canalizare, energie electrică, gaz metan.

Piața agroalimentară Centrală este modernizată, dispune de acoperiș nou, zugrăveli și instalații electrice reabilite. În anul 2016 se are în vedere încălzirea cu aer cald în primul tronson modernizat. Încălzirea va fi pe soluție energie alternativă.

Piața agroalimentară "Cuza Vodă" Burdujeni

Sumar situația actuală:

- suprafață - 8.297 mp;
- raport comercianți - 80% producători particulari - 20% societăți comerciale;
- raport comercianți - 50% tineri - 50% persoane în vârstă;
- funcția dominantă - comerț de produse agroalimentare și de origine animală;
- produse comercializate - legume și fructe proaspete din producția indigenă și import; flori, semințe de flori și răsaduri; brânzeturi; produse industriale.

Piața agroalimentară "Cuza Vodă" este amplasată într-o zonă predominant rezidențială, respectiv în cartierul Burdujeni, pe strada Calea Burdujeni.

Piața agroalimentară "Cuza Vodă" dispune de:

- **platou descoperit** cu suprafață 1.500 mp în care sunt distribuite 141 mese pentru vânzarea produselor agricole (legume și fructe). Această zonă nu este modernizată. Lucrările de modernizare pentru realizare hală acoperită vor începe în cursul anului 2016, având termen de finalizare 2017. Se are în vedere, de asemenea, dotarea acestei hale cu sistem de încălzire utilizând energia verde;
- hală pentru produse lactate dotată cu vitrină frigorifică, în regim parter;
- teren de închiriat pentru mărfuri sezoniere, în suprafață de 37 mp;
- teren de închiriat copertină adiacent chioșcurilor, în suprafață de 44 mp;
- teren de închiriat pentru mărfuri și alimentație publică, în suprafață de 915 mp;
- locuri de parcare minime (35 de locuri de parcare situate pe platforma pieței lângă grupul sanitar și pe calea de acces spre piață);
- platformă pentru evacuarea deșeurilor. Aceasta nu este organizată în vederea colectării selective a deșeurilor;
- infrastructură de alimentare cu apă și canalizare, energie electrică, gaz metan.

La nivelul pieței agroalimentare "Cuza Vodă", toată infrastructura materială și suprafața destinată desfășurării activităților comerciale este închiriată, piața nu mai dispune de spațiu pentru extinderea suprafețelor de vânzare.

La nivelul celor trei piețe agroalimentare, într-o majoritate covârșitoare, producătorii locali din zonele limitrofe ale Sucevei, respectiv Salcea, Dumbrăveni, Ipotești, Bosanci, Mitocul Dragomirnei și Adâncata, închiriază mesele puse la dispoziție (mai ales în perioada martie-aprilie și septembrie-octombrie). De asemenea, o parte dintre producătorii locali ce procesează lactate și produse din carne, reuniți sub brandul "Produce în Bucovina", beneficiază de spații închiriate în halele existente în piețele agroalimentare.

Alături de cele trei piețe permanente existente la nivelul municipiului Suceava, se remarcă și existența piețelor volante. În vederea comercializării produselor de către asociațiile de producători și producătorii agricoli individuali, municipalitatea a identificat locațiile optime desfășurării activităților economice, respectiv: zona centrală, esplanada Casei de Cultură, Parcul Central, parcare adiacentă Pieței Centrale etc.). De asemenea, în cazul unor evenimente organizate (ex. Târguri de toamnă etc.), autoritatea publică locală alături de o serie de parteneri amenajează zone de derulare a activităților comerciale în parcare centrului comercial Iullius Mall.

Distribuția mărfurilor agroalimentare în regim angro se face în principal de către societățile comerciale în piața angro situată în cartierul Burdujeni.

Complex Comercial Bazar

Sumar situația actuală:

- suprafață - 30.275 mp;
- număr vizitatori anual - circa 400.000 persoane;
- raport comercianți - 50% tineri - 50% persoane în vârstă;
- grad de înnoire (comercianți noi apăruiți la contractare mese) - 10%;
- venit anual - circa 3.700.000 lei;
- angajați permanent în vederea gestionării pieței - 39 persoane.

Complexul Comercial Bazar este amplasat în Lunca Sucevei și are o suprafață de 30.275 mp. Acesta reprezintă cea mai importantă zonă comercială administrată de Primăria Municipiului Suceava prin Direcția Administrația Piețelor.

Complexul Comercial Bazar este cea mai importantă zonă comercială deoarece dispune de peste 2.000 chioșcuri pentru comercializarea produselor atât alimentare, cât și nealimentare (haine, produse pentru locuință, industriale etc.).

Principalele caracteristici ale complexului comercial:

- în cadrul complexului comercial își desfășoară activitatea 960 societăți comerciale, agenți economici individuali precum și segmente ale administrației locale;
- dispune de o zonă acoperită (alcătuită din structură metalică cu închideri din panouri sandwich la partea inferioară și panouri din policarbonat la partea superioară) și o zonă deschisă;
- nu dispune de încălzire centralizată în zona acoperită. Activitatea comercială se desfășoară la temperatura mediului ambiant, fiecare comerciant încălzește spațiul cu sisteme locale în special radiatoare electrice. Acest sistem de încălzire reprezintă un pericol real de producere a incendiilor fiind în același timp un mare consumator de energie. Astfel, deși consumurile de energie electrică sunt ridicate, confortul termic lasă de dorit, ajungându-se de multe ori în sezonul rece în situația când nu se mai pot desfășura activități economice.

Având în vedere că Complexul Comercial Bazar are un potențial foarte mare de dezvoltare, fiind o piață regională și internațională (pentru Ucraina și Republica Moldova) importantă, la nivel local s-au găsit o serie de soluții tehnice pentru rezolvarea problemei confortului termic necesar desfășurării activităților comerciale, dar mai ales în vederea reducerii consumului de energie electrică și a noxelor cu efect de seră. Problema o reprezintă faptul că nu a fost identificată o sursă de finanțare care să acopere cât mai mult din cheltuielile necesare investiției.

Probleme identificate zone din piețele agroalimentare nu sunt modernizate în vederea desfășurării în condiții optime a activității comerciale;

- două din cele trei piețe agroalimentare nu sunt acoperite;
- piețele au un aspect dezolant;
- Complexul Comercial Bazar nu dispune de încălzire în zona acoperită fiind astfel, un mare consumator de energie electrică;

- Piețele comerciale nu dispun de ventilație pe timp de vară și încălzire pe timp de iarnă;
- zonele pentru parcare din jurul piețelor agroalimentare sunt limitate ceea ce creează un disconfort atât cumpărătorilor, cât comercianților;
- platformele pentru colectarea deșeurilor nu sunt modernizate în sensul existenței principiului colectării selective. De asemenea, în perioadele de vară acestea, prin mirosurile emanate, creează disconfort trecătorilor;
- nu există zonă de extindere în jurul piețelor agroalimentare deși cererea pentru desfășurarea activităților comerciale este în creștere;
- infrastructura ce se pune la dispoziția comercianților nu are aceeași structură arhitecturală, cel puțin unitară pentru fiecare piață agroalimentară în parte.

Problemele identificate anterior sunt menționate și în Planul Local de Acțiune, document realizat în cadrul proiectului "Piețe urbane sustenabile", co-finanțat prin Programul European URBACT II.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Dezvoltarea viitoare a Complexului Comercial Bazar va trebui să țină cont de soluțiile inovatoare ce se definesc printr-un set de tehnologii performante care să protejeze mediul înconjurător. Soluțiile tehnice vor include eficiența energetică - iluminat și încălzire - din resurse regenerabile. Implementarea unui proiect de asemenea anvergură în Complexul Comercial Bazar va avea un impact pozitiv asupra mediului înconjurător și va oferi în același timp și un model de bună practică pentru alte instituții publice sau societăți comerciale.

Întrucât piața urbană sustenabilă și în mod particular piețele agroalimentare din municipiul Suceava sunt incluse în planificările urbane ca fiind nuclee polarizatoare de activități economice intense sunt foarte importante activitățile de conștientizare și promovare a activităților economice cu emisii poluante reduse, utilizarea alternativă a surselor de energie (energia verde-soare, apa, vânt, geotermala), gestionarea și reciclarea deșeurilor.

Conform Planului de Acțiune Locală realizat în cadrul proiectului "Piețe urbane sustenabile", principale acțiuni propuse sunt:

- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii piețelor din Municipiul Suceava;
- Asigurarea dotărilor, facilităților și utilităților corespunzătoare pentru piețele din Municipiul Suceava;
- Asigurarea accesibilității, sistematizarea traficului rutier și pietonal în zonele adiacente piețelor din Municipiul Suceava;
- Organizarea cu caracter de permanență (săptămânal) a piețelor în aer liber pentru produse tradiționale și producători locali;
- Introducerea sistemelor de asigurare a utilităților (în special iluminat și încălzire) folosind surse de energie alternativă, regenerabilă;
- Achiziționarea de vehicule alternative (electrice) necesare pentru activități de administrare a piețelor, transport și distribuție marfă, precum și pentru cetățeni/consumatori;
- Promovarea conceptului de piață sustenabilă la nivel local prin organizarea unui eveniment local anual - Ziua Internațională a Piețelor;
- Acordarea de facilități la nivel local/județean pentru demararea/dezvoltarea afacerilor producătorilor locali;

- Promovarea pieței tradiționale locale prin intermediul operatorilor din turism;
- Implementarea conceptului de piață ca loc de socializare.

Orice acțiuni de dezvoltare a piețelor comerciale trebuie să urmărească viziunea generală de dezvoltare a piețelor stabilită la nivelul municipiului Suceava - până în anul 2025, piețele municipiului Suceava vor deveni un spațiu autentic și prietenos, aprovizionat cu produse locale diversificate, cu dotări moderne și salubre reprezentând un loc de socializare atât pentru localnici, cât și pentru turiști⁴⁰.

⁴⁰ Planul local de acțiune Piețe Urbane Sustenabile - document realizat în cadrul proiectului "Piețe urbane sustenabile", co-finanțat prin Programul European URBACT II.

Patrimoniul cultural și turistic local

"Intensificarea activității culturale, care în regiunile mai puțin dezvoltate ale României nu este asigurată la un nivel optim, are potențialul de a contribui la dezvoltarea locală. Pe lângă îmbunătățirea calității vieții și a atractivității orașelor (...), ameliorarea serviciilor culturale locale și a infrastructurii multifuncționale, alături de investițiile în e-cultură, au capacitatea de a îmbogăți educația românilor, exploata potențialul turistic local și stimula dezvoltarea locală prin crearea de noi piețe pentru IMM-uri. (...) Dezvoltarea turismului la nivel local va contribui la creșterea economică, inclusiv în regiunile mai puțin dezvoltate cu un înalt potențial turistic, dar și la crearea de noi locuri de muncă într-o economie diversificată, în scopul reducerii dependenței de agricultură, de sectoarele economice tradiționale sau de sectoarele aflate în dificultate."

Sursa: Acord de Parteneriat 2014-2020

Date privind situația actuală

Municipiul Suceava are un patrimoniu cultural și arhitectural excepțional, cu 84 monumente istorice incluse pe „Lista monumentelor istorice 2015, al județului Suceava”.

Prin Ordinul nr. 2.828/2015 al Ministrului Culturii a fost reactualizată Lista Monumentelor Istorice⁴¹ (LMI). Pentru Municipiul Suceava lista monumentelor istorice, privite în ansamblu, cuprinde:

Nr. Crt	Cod LMI 2004	Denumire	Adresă	Datare
1.	SV-I-s-A-05389	Cetatea Șcheia - Suceava	"Dealul Șeptilici" marginea de NV a orașului	sf. sec. XIV Epoca medievală
2.	SV-I-s-A-05390	Platoul din fața Cetății de Scaun	"Câmpul Șanțurilor" la marginea de E a orașului și pantele de N ale dealului	sec. XIV - XVII Epoca medievală
3.	SV-I-s-A-05391	Situl arheologic "Vechiul centru medieval Suceava"	Zona cuprinsă de str. P. Rareș (N), A. Ipătescu (E), N. Bălcescu (S), Ștefan cel Mare (V)	-
4.	SV-I-s-A-05392	Situl arheologic "Orașul medieval Suceava"	Zona cuprinsă între str. Cetății, Luca Arbore, Petru Mușat	-
5.	SV-II-a-A-05449	Cetatea de Scaun a Sucevei	La marginea de E a orașului	sec. XIV
6.	SV-II-m-B-21030	Fosta uzină de apă	Strada Apeductului f. n.	-
7.	SV-II-s-B-05451	Vechea zonă comercială a Sucevei	Str. Armenească și Dragoș Vodă ambele fronturi de clădiri monument	sec. XIX
8.	SV-II-m-B-05450	Liceul "Ștefan cel Mare"	Str. Alecsandri Vasile 3	1893
9.	SV-II-m-A-05452	Biserica armenească "Sf. Cruce"	Str. Armenească 1	sec. XVI
10.	SV-II-m-B-05453	Casă	Str. Armenească 7	sec. XIX
11.	SV-II-m-B-05454	Casa de lemn Hopmeier	Str. Armenească 13	sf. sec. XIX
12.	SV-II-m-B-	Casa Pâțu	Str. Armenească 14	sec. XVIII - XIX

⁴¹ Ministerul Culturii: www.cultura.ro - Ordinul Ministrului Culturii nr. 2.828/2015 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 bis din 15.02.2016.

	05455			
13.	SV-II-m-B-05456	Casa Seserman	Str. Armenească 18	sf. sec. XVIII
14.	SV-II-m-B-05457	Casa Roșu	Str. Armenească 24	sec. XVIII
15.	SV-II-m-B-05458	Casă	Str. Armenească 26	sec. XIX
16.	SV-II-m-B-05459	Casa Frățian	Str. Armenească 31bis	sec. XVII
17.	SV-II-m-B-05460	Casă	Str. Armenească 47	mijl.sec. XVIII
18.	SV-II-m-B-05461	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 3	sec. XIX
19.	SV-II-m-B-05462	Casă	Str. Creangă Ion 17	sec. XIX
20.	SV-II-a-B-05463	Mănăstirea Teodoreni - Burdujeni	Str. Cuza Vodă 19	sec. XVI - XIX
21.	SV-II-m-B-05464	Casa Hagi	Str. Dragoș Vodă 10	sec. XIX, adăugiri sf. sec. XIX
22.	SV-II-m-B-05465	Casa de lemn Colonescu	Str. Dragoș Vodă 13	sec. XIX
23.	SV-II-m-B-05466	Casa de lemn Ignătescu	Str. Dragoș Vodă 23	sec. XIX
24.	SV-II-a-A-05467	Ansamblul bisericii "Sf. Simion"	Str. Enescu George 51	sec. XVI
25.	SV-II-m-B-05468	Gara Suceava Nord-Ițcani	Str. Gării 4	1876
26.	SV-II-a-A-05469	Mănăstirea "Sf. Ioan cel Nou"	Str. Ioan Vodă cel Cumplit 2	sec. XVI - XIX
27.	SV-II-m-B-05470	Gara Suceava-Burdujeni	Str. Iorga Nicolae 7	1869
28.	SV-II-a-A-05471	Ansamblul "Curtea Domnească"	Str. Ipătescu Ana f.n.	sec. XIV - XVII
29.	SV-II-m-A-05472	Biserica "Învierea Domnului" - Vascesenia	Str. Ipătescu Ana 14	1551
30.	SV-II-m-A-05473	Biserica "Adormirea Maicii Domnului" - Ițcanii Vechi	Str. Labiș Nicolae 17	1639
31.	SV-II-m-A-05474	Biserica "Sf. Nicolae" - Prăjescu	Str. Mihai Viteazul 2	1611
32.	SV-II-m-A-05475	Biserica "Sf. Gheorghe" - Mirăuți	Str. Mirăuți 17	sec. XIV, XVII
33.	SV-II-m-B-05476	Hanul Domnesc, azi Muzeu etnografic	Str. Porumbescu Ciprian 5	mijl. sec. XVII
34.	SV-II-m-B-05477	Casă	Str. Prunului 1	sec. XIX
35.	SV-II-m-B-05478	Casa Costin Tarangul	Aleea Simion Florea Marian 2	sec. XIX
36.	SV-II-a-A-05479	Ansamblul bisericii "Sf. Dumitru"	Str. Ștefan cel Mare 1	sec. XIV-XVI
37.	SV-II-m-B-05480	Fosta prefectură, azi Complexul Muzeal "Bucovina"	Str. Ștefan cel Mare 33	1898
38.	SV-II-m-B-05481	Clădirea administrativă a orașului, azi Prefectura și	Str. Ștefan cel Mare 36	înc. sec. XX

		Consiliul Județean Suceava		
39.	SV-II-m-B-05482	Fostul tribunal, căpitanie districtuală și închisoare	Str. Ștefan cel Mare 58	1885
40.	SV-II-m-A-05483	Biserica "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" (a Coconilor)	Str. Ștefăniță Vodă 3	1643
41.	SV-II-m-B-05484	Casă	Aleea Trandafirilor 4	sf. sec. XVIII
42.	SV-II-a-A-05485	Mănăstirea Zamca	Str. Zamca f.n.	sec. XVI - XVII
43.	SV-IV-m-B-05688	Cripta-cavou a familiei dr. Otto Binder	În cimitirul orașului	1914
44.	SV-IV-m-B-05689	Monumentul lui Ștefan cel Mare	În parcul Cetății de Scaun	1975
45.	SV-IV-m-B-05690	Mormântul logofătului George Cantacuzino	În cimitirul orașului	1812
46.	SV-IV-m-B-05691	Mormântul lui Simion Florea Marian	În cimitirul orașului	1907
47.	SV-IV-m-B-05692	Cripta-cavou a familiei Rodzina Sessuski Hasenorzow	În cimitirul orașului	1834
48.	SV-IV-m-B-05693	Mormântul lui Grigore Vindereu (1830-1888)	În cimitirul orașului	1826
49.	SV-IV-s-B-05694	Muzeul Satului Bucovinean	În Parcul Cetății	sec. XIX
50.	SV-IV-m-B-05695	Statuia lui Petru I Mușat	Piața 22 Decembrie 1989	1976
51.	SV-IV-m-B-05696	Casa folcloristului Simion Florea Marian	Aleea Simion Florea 4	înc. sec. XIX

Tabel nr. 1.2.3.11 Lista monumentelor istorice

Deși, municipiul Suceava deține importante vestigii istorice și culturale ce constituie atracții turistice, aceste elemente nu sunt puse în valoare.

Conform studiului *Definirea conceptului național de dezvoltare spațială și introducerea lui în structura planului național de dezvoltare* elaborat de INCD URBAN Proiect, ținând cont de clasificările SPESP, EPSON, PlanetCense etc. și în relație cu ierarhizarea pe ranguri stabilită prin Legea nr. 351/2001, municipiul Suceava este clasificat drept Pol regional OPUS cu specificitate funcțională (turism).

Având în vedere funcționalitatea dominantă de turism a municipiului Suceava este absolut necesar crearea condițiilor optime pentru valorificarea potențialului turistic - motor al dezvoltării locale.

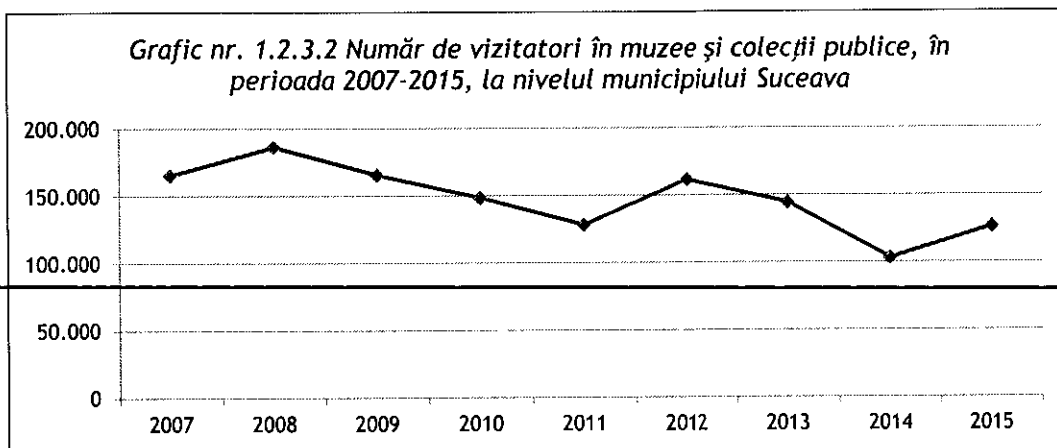
Ambianța culturală a municipiului Suceava este susținută de Complexul Muzeal "Bucovina". Acesta cuprinde următoarele categorii de centre culturale:

- Cetatea de Scaun;
- Muzeul Satului Bucovinean;
- Muzeul de Științe ale Naturii;
- Muzeul Etnografic Hanul Domnesc cu expoziția de etnografie;
- Muzeul de Istorie;
- Muzeul Național al Bucovinei - Laborator Zonal de Restaurare;
- Fondul Memorial - Documentar "Simion Florea Marian".

La acestea se adaugă Observatorul Astronomic al Universității "Ștefan cel Mare" Suceava.

Conform informațiilor prezentate de Direcția Județeană de Statistică Suceava, la nivelul anului 2014, municipiul Suceava dispunea de 11 muzee și colecții publice.

Numărul de vizitatorilor în muzee și colecții publice, în perioada 2007-2015, a cunoscut fluctuații importante:

Unități de susținere/desfășurare a activităților culturale în municipiul Suceava:

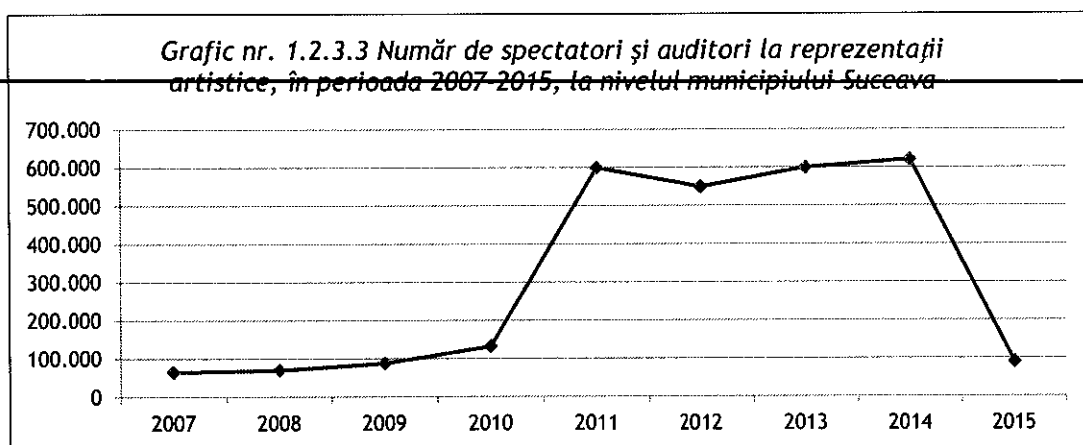
- **Casa de Cultură a Sindicatelor** - dispune de săli de spectacole, sala mare are o capacitate de peste 700 de locuri, săli pentru expoziție și alte săli pentru susținerea actelor culturale. De asemenea, clădirea găzduiește cu chirie afaceri dintre cele mai diverse astfel, se pierde identitatea culturală a acestui edificiu inaugurat în anul 1969. Deși s-au realizat o serie de reabilitări pentru menținerea funcționalității clădirii, aceasta trebuie modernizată;
- **Centrul Cultural Bucovina - Cinematograf Modern** - clădirea cinematografului, ce datează încă din 1959, este una reprezentativă pentru orașul Suceava. Acesta a fost modernizat în anul 2015, are o capacitate de 300 locuri. Clădirea este utilizată atât ca cinematograf, cât și ca centru pentru spectacole de teatru sau diverse alte manifestări artistice;
- **Centrul pentru Susținerea Tradițiilor Bucovinene** - reprezintă o structură de sprijin pentru activitățile culturale derulate în municipiul, cu accent pe activitățile de promovare a meșteșugarilor populari din zonă, dar nu numai. Clădirea a fost inaugurată în anul 2013;
- **Dom Polski** - clădirea datează din anii 1903-1907, iar din anul 1996 aceasta este redobândită de către minoritatea polonă din zonă. În cadrul acestei clădiri au loc spectacole artistice și de teatru;
- **Auditorium Joseph Schmidt** - Universitatea Ștefan cel Mare - acesta a fost inaugurat în anul 2007. Clădirea dispune de o sală de spectacole cu capacitate de 240 locuri și este destinată activităților culturale. În vederea susținerii de evenimente culturale periodice, susținute în colaborare cu studenții din Iași, s-a semnat un acord de colaborare între Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava și Universitatea de Arte "George Enescu" Iași;
- **Biblioteca Bucovinei "I. G. Sbiera"** - dispune de un număr impresionat de colecții de carte, seriale și periodice, documente audio-vizuale și digitale. La nivelul anului 2015, biblioteca dispunea de 418.577 volume, în creștere față de anul 2014 (403.411 volume), iar numărul utilizatorilor activi se ridica la 6.354 persoane, în scădere față de anul anterior (6.696 utilizatori). Ansamblul

clădirilor a fost recent reabilitat. Biblioteca organizează periodic evenimente culturale, unele dintre acestea desfășurându-se cu o periodicitate anuală.

Activitatea culturală locală este susținută atât de administrația publică, prin departamentul specializat din cadrul Primăriei, Centrul Național de Informare Turistică, Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și a Creațiilor Populare Suceava, cât și de organizațiile non-guvernamentale, precum și de diverse restaurante și centre comerciale.

Activitățile culturale desfășurate la nivelul municipiului Suceava sunt reduse în comparație cu alte municipii reședință de județ.

La nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015, numărul spectatorilor și auditorilor la reprezentațiile artistice se prezintă conform următorului grafic⁴²:

Probleme identificate

- monumentele istorice nu sunt valorificate în acord cu potențialul acestora (o parte din clădirile de patrimoniu trebuie reabilitate; nu există indicatoare de îndrumare a turiștilor; nu există trasee turistice bine stabilite care să cuprindă toate obiectivele culturale, istorice și religioase ale municipiului; nu sunt puse la dispoziția turiștilor mijloace de transport către obiectivele turistice);
- activitățile culturale sunt slab reprezentate la nivelul municipiului Suceava;
- clădirile destinate activităților culturale trebuie reabilitate și modernizate în vederea asigurării unui act de cultură de calitate.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

În vederea valorificării potențialului turistic local, dar și pentru stimularea vieții culturale la nivelul municipiului Suceava este necesară o serie de măsuri, precum:

- reabilitarea și semnalizarea corespunzătoare a obiectivelor turistice;
- promovarea potențialului turistic al orașului;
- crearea de parteneriate public-privat în vederea susținerii activităților culturale.

⁴² Conform DJS Suceava - Fișa localității

1.2.4 Transport și mobilitate urbană

Situația privind transportul și mobilitatea urbană este analizată în acord cu informațiile prezentate în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Suceava, a datelor transmise de operatorul de transport în comun, respectiv S.C. Transport Public Local S.A. (TPL) Suceava, precum și cu informațiile prezentate de Direcția Județeană de Statistică Suceava (Fișa localității Suceava).

Subcapitolul prezintă atât sisteme de transport ce sunt subordonate Primăriei Municipiului Suceava (transportul public local), cât și sisteme de transport subordonate Consiliului Județean (transportul aerian) și sisteme de transport naționale (transportul feroviar).

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava stabilește modul în care se vor pune în aplicare conceptele moderne de planificare și management al mobilității urbane durabile, așa cum au fost definite și implementate la nivel european. Aceste concepte sunt particularizate la specificul Municipiului Suceava, urmărind maximizarea efectelor aduse prin îmbunătățirea indicatorilor de mobilitate pe termen scurt (2019), mediu (2023) și lung (2030).

Planul prezintă o viziune sustenabilă de dezvoltare pentru zona urbană a Municipiului Suceava și ține cont de costurile și beneficiile sociale, prin "internalizarea costurilor externe". Nu în ultimul rând, trebuie subliniat faptul că planificarea pentru viitorul orașului în cadrul PMUD este centrată pe cetățeni. Cetățenii Municipiului Suceava, în calitate de călători, oameni de afaceri, consumatori, clienți, sau orice rol ar putea avea ei, sunt parte a soluției, realizarea planului de mobilitate urbană durabilă însemnând "**Planificare pentru Oamenii din Municipiul Suceava**".

Arealul planului de mobilitate este reprezentat de teritoriul unității administrativ-teritoriale Suceava, reședința județului cu același nume, situat în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est a României (figura 1.1). Alegerea arealului acoperit de PMUD al Municipiului Suceava s-a realizat prin corelarea cu prevederile Planului de Urbanism General, aflat în curs de avizare, și ținând seama de relațiile de transport cu teritoriul învecinat.

PMUD al Municipiului Suceava este rezultatul unui proces structurat care cuprinde analiza stării inițiale, construirea viziunii, stabilirea obiectivelor și țintelor, alegerea politicilor și a măsurilor, comunicarea activă, monitorizarea și evaluarea, precum și identificarea lecțiilor învățate.

Scopul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava este de îmbunătățire a accesibilității în zonele urbane și asigurare a mobilității durabile, precum și a unor servicii de transport de calitate ridicată în interiorul zonelor urbane și pe arterele de penetrație către acestea, obiectiv realizabil cu ajutorul caracteristicilor descrise mai sus și reprezentate în figura 1.2.

PMUD al Municipiului Suceava urmărește îndeplinirea următoarelor obiective fundamentale:

- **Accesibilitate** - sistemul de transport și mobilitate va facilita accesul către destinații în care se desfășoară activități esențiale pentru toate categoriile de utilizatori;
- **Eficiență economică** - sistemul de transport și mobilitate va sprijini în continuare desfășurarea activităților economice în Municipiul Suceava, în condiții de dezvoltare durabilă;
- **Siguranță** - sistemul de transport și mobilitate va urmări reducerea numărului de victime provenite din accidente rutiere, cu precădere din rândul participanților la trafic vulnerabili;

- **Mediu** - sistemul de transport și mobilitate va urmări reducerea impactului negativ asupra mediului (emisii de poluanți, de gaze cu efect de seră, zgomot);
- **Calitatea vieții** - sistemul de transport și mobilitate va fi orientat către îndeplinirea obiectivelor fundamentale de mai sus, contribuind la dezvoltarea urbană durabilă și la creșterea calității vieții în Municipiul Suceava.

Figura Caracteristicile generale ale PMUD al Municipiului Suceava.

Pornind de la caracteristicile generale ale planurilor de mobilitate și ținând cont de obiectivele urmărite pentru Municipiul Suceava, se poate evidenția faptul că măsurile recomandate prin PMUD urmăresc dezvoltarea unui **sistem de transport urban care:**

- Este accesibil și răspunde nevoilor de bază ale tuturor utilizatorilor în ceea ce privește mobilitatea;
- Echilibrează și satisface diversitatea cererii de servicii de mobilitate și transport provenite de la cetățeni, întreprinderi și industrie;
- Trasează o dezvoltare echilibrată și o mai bună integrare a diferitelor moduri de transport;
- Întrunește cerințele de durabilitate, punând în balanță nevoia de viabilitate economică, echitate socială, sănătate și calitate a mediului înconjurător;
- Optimizează eficiența și eficacitatea costurilor;
- Utilizează mai bine spațiul urban, precum și infrastructura și serviciile de transport existente;
- Îmbunătățește atractivitatea mediului urban, calitatea vieții și sănătatea publică;
- Îmbunătățește siguranța și securitatea traficului;
- Reduce poluarea aerului și poluarea fonică, emisiile de gaze cu efect de seră și consumul de energie;
- Contribuie la o performanță generală mai bună a rețelei transeuropene de transport și a sistemului european de transport ca întreg.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava reprezintă instrumentul de planificare și management pe care autoritățile publice îl pot folosi pentru a structura politicile de mobilitate în ceea ce privește atingerea obiectivelor generale de îmbunătățire a calității mediului, a competitivității și siguranței. Acesta încorporează tehnologii de informare și comunicare care conduc la sustenabilitatea sistemului urban.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava cuprinde acțiuni grupate în planuri sectoriale privind următoarele tematici de mobilitate:

1. Intervenții majore asupra rețelei stradale

Concluzii cu privire la situația curentă:

- rețeaua de transport rutier prezintă conexitate ridicată fiind racordată la rețeaua Trans-Europeană de Transport centrală (TEN-T Core);
- există sectoare stradale suprapuse peste traseele drumurilor europene (naționale) și județene, pe care se înregistrează valori mari de trafic și număr crescut de accidente;
- ponderea ridicată a lungimii străzilor nemodernizate din totalul rețelei stradale (pe 1/3 din lungimea totală, străzile sunt din balast);
- afectarea conectivității rețelei stradale de către rețeaua de transport feroviar și cursul Râului Suceava, număr redus al legăturilor posibile între nodurile rețelei rutiere;
- lipsa unei variante de ocolire complete reprezintă deficiența majoră a rețelei de circulații;
- insuficiența locurilor de parcare, în condițiile creșterii indicelui de motorizare, cu consecințe negative privind ocuparea spațiilor pietonale și siguranța circulației. Există cartiere în care 10 autoturisme sunt alocate unui loc de parcare amenajat;
- tendința de creștere a numărului de accidente în care sunt implicați pietoni conturată în ultimii doi ani;
- existența locurilor de parcare dedicate persoanelor cu mobilitate redusă (handicap) și gratuitatea acordată;
- lipsa unei politici de parcare, care să susțină diminuarea călătoriilor cu autoturismele în zona centrală.

2. Transport public

Concluzii cu privire la situația curentă:

- racordarea la rețeaua feroviară Trans Europeană de Transport TEN-T centrală, existând premise privind modernizarea acestei infrastructuri astfel încât să permită circulația cu viteză ridicată și a stației Suceava Nord (Ițcani);
- susținerea utilizării transportului public local de către municipalitate prin acordarea de facilități pentru diferite categorii de persoanele cu probleme sociale și pentru elevi și studenți;
- existența unui sistem de tarife, care nu prezintă accesibilitate și atractivitate ridicate pentru utilizatori;
- delegarea serviciului de transport public în baza unui contract care nu prevede în totalitate aspectele menționate în Regulamentul (CE) nr. 1370/ 2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători;

- vechimea mijloacelor de transport și încadrarea motoarelor acestora în norme de depoluare reduse - cu consecințe negative asupra confortului resimțit de călători și cu impact negativ asupra mediului;
- lipsa unor terminale de transport intermodal în care să se realizeze transferul între transport regional, interjudețean și intrajudețean și cel local în condiții de siguranță și confort pentru călători;
- amplasarea stațiilor de taxi în cadrul rețelei de transport în concordanță cu cererea de transport.

3. Transport de marfă

Concluzii cu privire la situația curentă:

- sunt instituite restricții privind circulația autovehiculelor de marfă a căror masă totală maximă autorizată depășește 3,5 tone pe străzile din zona urbană;
- lipsa centurii ocolitoare, care să preia fluxurile de autovehicule de marfă cu masa totală maximă autorizată mai mare de 7,5 tone aflate în tranzit, conduce la situații în care volume ridicate de vehicule grele de marfă tranzitează zone cu densitate mare de locuire, respectiv zone cu obiective socio-economice care atrag populație;
- există reglementări privind logistica urbană, însă pentru obținerea rezultatelor așteptate trebuie aplicat un sistem de control.

4. Mijloace (sisteme) alternative de mobilitate

Concluzii cu privire la situația curentă:

- existența unei rețele de trotuare aflate în stare bună (multe dintre acestea au fost reabilitate odată cu infrastructura rutieră, în special pe arterele importante - aproximativ 60 km rețea stradală, care acoperă o treime din lungimea totală a infrastructurii majore);
- prezența redusă a spațiilor cu prioritate pentru pietoni, pietonale sau cu utilizare în comun (semi-pietonale, de tip "shared-space");
- existența unor soluții de sporire a accesibilității spațiilor pietonale (reducerea diferenței de nivel între trotuar și carosabil în zona trecerilor pentru pietoni, etc.);
- clădirile principalelor instituții sunt dotate cu rampe pentru accesul persoanelor cu mobilitate redusă;
- limitarea accesibilității pietonilor și periclitarea siguranței acestora de către autovehiculele parcate neregulamentar pe trotuare;
- existența problemelor de siguranță circulației asociate modurilor de transport alternativ (pietonal, cu bicicleta), principalele cauze de producere a accidentelor fiind "neacordare prioritate pietoni", "traversare neregulamentară pietoni", "abateri bicicliști";
- existența preocupărilor pentru crearea unei rețele destinate circulației bicicletelor, prin delimitarea unor benzi pe trotuarele principalelor artere rutiere (lungime de aproximativ 15 km);
- demararea procesului de creare a infrastructurii publice necesare utilizării autovehiculelor cu propulsie electrică (puncte de încărcare cu energie, locuri de parcare în vecinătatea punctelor de încărcare) și de înlocuire a parcului de autovehicule utilizate de Municipiului Suceava cu autovehicule electrice.

5. Managementul traficului

Concluzii cu privire la situația curentă:

- existență zonelor în care este instituită reducerea vitezei de circulație la maxim 30 km/h;
- inexistența unui sistem integrat care să optimizeze funcționarea în funcție de valorile fluxurilor de trafic înregistrate pe brațele de pătrundere în intersecție și de caracteristicile de prioritate ale vehiculelor;
- lipsa unui sistem flexibil și accesibil de achiziție a legitimațiilor de călătorie pentru transportul public (e-ticketing);
- inexistența unei structuri adecvate pentru monitorizarea și controlul eficient al vehiculelor de transport public în timp real.

6. Zone cu nivel ridicat de complexitate

Concluzii cu privire la situația curentă:

- deficiențe în asigurarea circulației pietonale între puncte de interes din zona centrală;
- amplasarea Autogării Suceava în zona centrală a orașului cu efecte negative aduse de fluxurile de trafic asociate (428 mijloace de transport public zilnic);
- circulația în condiții de congestie în zona comercială Burdujeni, pe artera principală de legătură între cele două trupuri ale orașului;
- modernizarea recentă a Aeroportului Internațional Ștefan cel Mare, la standarde internaționale;
- creșterea atractivității modului de transport aerian manifestată în anul 2016;
- creșterea ofertei de transport aerian în anul 2017;
- lipsa unei conexiuni a aeroportului la rețeaua de transport public. Singurul mod de transport care poate fi folosit pentru a ajunge la aeroport este autovehiculul personal.

Pentru descongestionarea traficului pe lângă dezvoltarea unui management eficient al traficului și reabilitare a infrastructurii, PMUD propune o serie de soluții de descongestionare a traficului ce pot fi promovate/adoptate la nivelul municipiului Suceava, cu accent pe probleme existente, precum și pe impactul acestora, astfel:

- **mersul pe jos** - mai ales pentru distanțe scurte și ca mod de deplasare zilnică - este necesar modernizarea infrastructurii pietonale prin reabilitarea trotuarelor, amenajarea și asigurarea continuității acestora acolo unde nu există, precum și creșterea gradului de siguranță și confort în deplasare prin asigurarea unei bune lizibilități, vizibilități și marcări a spațiilor de deplasare destinate pietonilor în raport cu zona carosabilă;
- **deplasarea cu bicicleta** - rețeaua ciclabilă existentă la nivelul municipiului Suceava nu oferă un grad de siguranță și accesibilitate necesar utilizării în mod frecvent a bicicletelor. Traseele ciclabile amplasate pe trotuar au fost realizate prin trasarea unui marcaj liniar alb despărțitor care separă zona pentru biciclete de cea pentru pietoni - lățimea zonei pentru biciclete este de 1m. Această soluție adoptată în realizarea rețele pentru biciclete nu s-a dovedit a fi una eficientă și nici una încurajatoare pentru utilizarea bicicletei ca mod de deplasare zilnică deoarece, adesea, piste sunt opturate de prezența diferitelor obiecte de mobilier urban (stâlpi de iluminat, pubele, indicatoare rutiere etc.)

sau sunt blocate de autoturisme parcate. De asemenea, sunt necesare realizarea de centre de tipul "Bike sharing";

- **transportul public în comun** - renunțarea la autoturismul personal în favoarea mijloacelor de transport în comun reprezintă un punct cheie în desconggestionarea traficului. În acest context, modernizarea infrastructurii trebuie abordată atât prin prisma înnoirii parcului auto cu mijloace de transport ecologice, crearea de benzi cu prioritate pentru transportul public, extinderea rețelei și stațiilor de călători, precum și modernizarea acestora, cât și prin prisma creșterii calității serviciilor oferite, respectiv implementarea unui sistem de management de informare a călătorilor atât în stații, cât și în mijloacele de transport, creșterea frecvenței de succedare a mijloacelor de transport, implementarea unui sistem de eliberare și validare automată a biletelor de călătorie;
- **intermodale de tipul "Parchează și Călătorește" ("Park and Ride")** - presupune existența a cel puțin două moduri de transport fiind realizat astfel transferul de la automobil (utilizat pentru deplasări pentru distanțe lungi) la transportul public local/biciclete/tren și invers. Localizarea acestora în zonele de periferie ale orașului în vederea preluării fluxului de navetiști și altor utilizatori care se îndreaptă spre oraș, cu precădere spre zona centrală, va conduce la reducerea dependenței de automobil în realizarea unei călătorii și de asemenea, la reducerea congestiei din oraș prin încurajarea utilizării transportului public și a deplasărilor cu bicicleta;
- **intermodale de distribuție a mărfurilor** - presupune realizarea unor centre de primire a mărfurilor de unde livrările consolidate sunt transportate în zona deservită. Astfel, tirurile și vehiculele lungi de transport marfă, acostează la centrul de consolidare și descarcă încărcătura. Aceasta este apoi sortată și consolidată în vehicule de mică capacitate (adesea vehicule electrice sau tramvai de marfă).

Adoptarea soluțiilor prezentate anterior nu va conduce doar la desconggestionarea traficului, ci și la protejarea mediului, prin reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră, la creșterea accesibilității, la promovarea unei mediu de viață sănătos prin mișcare, precum și la creșterea gradului de atractivitate a municipiului, per total, la dezvoltarea durabilă a localității.

Referitor la mobilitatea urbană, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) al Municipiului Suceava prezintă principalele transformări și schimbări apărute din punct de vedere a sistemului de transport la nivelul municipiului Suceava. De asemenea, planul identifică problemele actuale legate de mobilitate, precum și de contextul dezvoltărilor ulterioare estimate pentru reședința de județ.

PMUD identifică următoarele probleme legate de mobilitate:

- **infrastructură rutieră degradată, management al traficului rutier și al parcarilor defectuos** (proporție relativ ridicată de drumuri neasfaltate, conectare defectuoasă între cele două trupuri urbane ale municipiului, dotare și semnalizare a rețelei stradale necorespunzătoare, trafic intens la orele de vârf ceea ce produce congestionări, lipsa unui sistem coerent de parcuri publice adaptate funcțiilor majore - administrație, educație, destinații turistice, număr mare de zone cu parcare neregulamentară și dezorganizată);
- **amenajări nesatisfăcătoare pentru bicicliști** (piste pentru biciclete realizate pe trotuar cu o lățime relativ mică, rețea discontinuă, nu acoperă zonele de interes - monumente istorice, zona centrală, traseu spre zonele comerciale, nu există infrastructură de închirieri biciclete);
- **amenajări nesatisfăcătoare pentru pietoni** (probleme de siguranța circulației la trecerile pentru pietoni, trotuare în stare necorespunzătoare, amenajări

necorespunzătoare pentru zonele pietonale periferice, zone pietonale neadaptate pentru persoanele cu dizabilități, lipsa unui sistem coerent, integrat de circulație pietonală);

- **transport public în comun neatractiv** (lipsa mijloacelor de transport ecologice, interval de circulație mare a mijloacelor de transport, zone de interes neacoperite de sistemul de transport - Cetatea de Scaun, Muzeul Satului, zone periferice etc., lipsa unui sistem de informare a călătorilor, lipsa unui sistem de eliberare și validare automată a biletelor de călătorie, lipsa unei căi unice care să asigure un timp scurt de deplasare);
- **existența traseelor cu trafic greu în zona centrală și cartierele rezidențiale ale municipiului** (problema este generată de lipsa centuriilor ocolitoare care pe de o parte să elimine tranzitul transportului de marfă prin municipiu, pe de altă parte să fluidizeze traficul în zona centrală și spre zonele comerciale situate în zona industrială);
- **prezența a două puncte de concentrare a mai multor moduri de transport** (există doar la nivel de conectare a transportului public în comun cu gările CFR).

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Organizarea și exploatarea rețelei de transport în comun trebuie să se facă în corelare cu organizarea circulației generale urbane în scopul asigurării unui serviciu optim și a unei circulații fluente, în condiții de siguranță și cu un impact favorabil asupra mediului, cât și pentru a asigura accesul la transportul public pentru un număr cât mai mare de cetățeni, atât din municipiu cât și din zona metropolitană, astfel încât, să fie redusă nevoia de deplasare cu autoturismul propriu.

Astfel, PMUD propune:

- **Creșterea gradului de atractivitate al transportului în comun prin înnoirea parcului de mijloace de transport.** Autobuzele electrice sau hibride reprezintă o variantă foarte bună pentru municipiul Suceava;
- **Îmbunătățirea calității serviciilor de transport, urmărind reducerea timpului de călătorie și de așteptare, creșterea încrederii în serviciul de transport;**
- **Extinderea transportului public urban spre localitățile periurbane organic legate de Municipiul Suceava în scopul reducerii traficului rutier de penetrație;**
- **Îmbunătățirea legăturilor la transportul public a zonelor cu profil comercial, de servicii și o mai bună conectare a transportului public local la rețelele rutiere teritoriale;**
- **Creșterea numărului de persoane care utilizează mijloacele de transport în comun de tipul autobuze și microbuze;**
- **Asigurarea condițiilor necesare pentru deservirea eficientă a transportului de călători către și dinspre centrele de servicii și locurile de muncă.**

În vederea reducerii dependenței de autovehicule personale, modernizarea infrastructurii transportului public de călători trebuie abordată prin prisma:

- **crearea infrastructurii optime de prestare a serviciilor, respectiv înnoirea parcului auto cu mijloace de transport ecologice, crearea de benzi cu prioritate pentru transportul public, extinderea rețelei și stațiilor de călători, precum și modernizarea acestora;**
- **creșterii calității serviciilor oferite, respectiv implementarea unui sistem de management de informare a călătorilor atât în stații, cât și în mijloacele de transport, creșterea frecvenței de succedare a mijloacelor de transport,**

implementarea unui sistem de eliberare și validare automată a biletelor de călătorie.

- **reabilitarea infrastructurii rutiere și implementarea unui sistem de management al traficului;**
- **crearea unui sistem de atractiv de mobilitate urbană care să conducă la diminuarea dependenței de automobilul personal, prin acțiuni precum:**
 - ✓ **reamenajarea și extinderea rețelei actuale pentru biciclete prin realizarea de piste sau benzi pe partea carosabilă și pietonală și de asemenea, conectarea zonelor rezidențiale cu centrele de interes ale orașului;**
 - ✓ **crearea unui sistem coerent și integrat de circulație pietonală prin reabilitarea trotuarelor, crearea acestora acolo unde lipsesc, amenajarea acestora cu bănci pentru odihnă;**
 - ✓ **punerea de restricții în zonele de interes, precum în zona unităților școlare astfel încât deplasarea către/dinspre acestea să fie realizată cu predispoziție pe jos;**
 - ✓ **modernizarea infrastructurii transportului public de călători prin crearea infrastructurii optime de prestare a serviciilor (înnoirea parcului auto cu mijloace de transport ecologice, crearea de benzi cu prioritate pentru transportul public, extinderea rețelei și stațiilor de călători, precum și modernizarea acestora) și creșterea calității serviciilor oferite (implementarea unui sistem de management de informare a călătorilor atât în stații, cât și în mijloacele de transport, creșterea frecvenței de succedare a mijloacelor de transport, implementarea unui sistem de eliberare și validare automată a biletelor de călătorie).**
- **eliminarea traficului de mare tonaj din zona centrală și cartierele rezidențiale prin:**
 - ✓ **reactualizarea traseelor permise și a interdicțiilor privind transportul de mare tonaj prin realizarea unui Plan al serviciilor de livrare cu detalierea principalelor trasee și perioade de livrare permise transportului de marfă;**
 - ✓ **realizare centre de consolidare a mărfurilor (centre de distribuție) - realizarea distribuției prin preluarea mărfurilor de pe tiruri, pe mijloace de transport de mică capacitate/durabile (furgonete, biciclete cargo);**
- **extinderea și modernizarea traseelor turistice la monumentele istorice prin crearea de rețele pietonale și ciclabile pentru vizitarea acestora.**

Proiectele extrase din Planul de Mobilitate Urbană Durabilă se regăsesc în cadrul Anexa 9 - Portofoliu de proiecte.

1.2.5 Siguranța cetățenilor și ordine publică

Asigurarea climatului de normalitate civică, de ordine și siguranță publică a reprezentat permanent o prioritate pentru instituțiile locale, care prin structurile sale specializate a căutat să identifice cele mai eficiente forme și modalități de realizare a acestui obiectiv.

Date privind situația actuală

Referitor la infracțiunile stradale care pot fi surprinse de camerele de supraveghere existente la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2008 - 2012, situația se prezintă astfel:

Fenomen infracțional	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Mai 2013 - Mai 2014
Tâlhărie	16	8	17	19	-	22
Furt	88	70	67	129	-	180
Ultraj contra bunelor moravuri	1	0	2	0	-	0
La legea 61/1991	6	4	2	6	-	3
Total	111	82	88	154	81*	205
Din care infracțiuni comise în zona unităților de învățământ	18	13	7	2	5	-

* doar pentru primele 5 luni din an

Tabel nr. 1.2.5.1 Situația infracțiunilor stradale comise la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2008 - mai 2014

(sursa: Inspectoratul de Poliție Județean Suceava)

Deși din analiza datelor privind infracționalitatea stradală se observă o creștere, trebuie apreciat faptul că de cele mai multe ori timpul de rezolvare a cazurilor este în scădere având în vedere că municipalitatea dispune de camere de supraveghere care oferă ajutor în identificarea autorilor infracțiunilor.

Din punct de vedere al configurației terenului, iluminatului public și al intensității circulației, zonele cele mai pretabile comiterii de infracțiuni, se localizează astfel: zona râului Suceava (în zona complexului comercial Iulius Mall și Bazar), Parcul Tineretului, terenul împădurit din zona Cetății de Scaun, terenul din zona Mănăstirii Zamca, cabana și pădurea Adâncata, cartierul Ițcani, cartierul Burdujeni, cartierul Obcini, zona George Enescu, precum și zona centrală a municipiului.

Conform informațiilor oferite de Poliția Locală Suceava, din analiza condițiilor ce au favorizat comiterea infracțiunilor cât și momentul comiterii faptelor, se constată că acestea s-au comis după-amiaza sau pe timpul nopții, pe fondul consumului de alcool, ca urmare a unor stări conflictuale mai vechi, din lipsa unor mijloace de trai, a lipsei de fermitate a unor cadre de poliție față de cei care încalcă prevederile legale, precum și comoditatea de a sesiza instanța de judecată pentru înlocuirea amenzii cu munca în folosul comunității.

Faptele de încălcare a normelor legale privind ordinea și liniștea publică (legea 61/1991) sunt comise de regulă seara și în timpul nopții ca urmare a unor certuri în familie, scandaluri în stradă și în baruri, în zona cluburilor și în zona blocurilor unde tinerii se adună și tulbură liniștea locatarilor prin strigăte și larmă.

Situația accidentelor rutiere la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

An/Perioada	2009	2011	2012	2013	Mai 2014 - mai 2015
Accidente rutiere soldate cu:	175	264	303	158	154
Persoane decedate	7	-	-	-	3
Persoane rănite grav	32	-	-	-	29
Persoane rănite ușor	167	-	-	-	154

Tabel nr. 1.2.5.2 Situația accidentelor rutiere la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2009 - mai 2015

(sursa: Inspectoratul de Poliție Județean Suceava)

Dinamica accidentelor rutiere, comparativ cu anul 2009, evidențiază faptul că în perioada mai 2014 - mai 2015 pe străzile municipiului Suceava s-au produs **154 accidente rutiere** (-21 față de anul 2009), soldate cu **3 persoane decedate** (-4 comparativ cu 2009), **29 persoane rănite grav** (-3) și **154 rănite ușor** (-13)⁴³.

Astfel, **principalele trei cauze de producere / generatoare de accidente rutiere** sunt:

- indisciplină pietonală și abateri bicicliști;
- viteză excesivă și neadaptată;
- neacordare de prioritate.

Locurile și arterele pretabile comiterii accidentelor de circulație sunt:

- artera principală a localității: Bld 1 Mai, Bdul 1 Decembrie 1918, Strada Ana Ipătescu, Calea Unirii, în special în zona Centrului Comercial Bazar, Inspectoratul Școlar Suceava, Sala Sporturilor;
- Bld. George Enescu, Calea Obcinilor, Str. Gheorghe Doja, Grigore Alexandru Ghica, Calea Burdujeni;
- drumul de centură prin comuna Șcheia.

O problemă de siguranță, ridicată de locuitorii municipiului Suceava, o reprezintă **câinii comunitari**.

Conform sondajului de opinie realizat în rândul populației din municipiul Suceava, **câinii comunitari se clasează printre primele probleme specifice localității**. Astfel, în categoria problemă principală care afectează municipiul, câinii comunitari ocupă poziția a V-a cu un procent de 3,27%, după infrastructură (26,810%), lipsa locurilor de muncă (20,26), curățenie (13,07%) și administrație (7,84%). Toate acestea în condițiile în care municipalitatea s-a implicat în gestionarea problemei câinilor comunitari.

Astfel, în vederea reducerii numărului de câini fără stăpân, aflați în libertate pe domeniul public al municipiului Suceava, și pentru reducerea efectelor negative produse de aceștia către populație, autoritatea publică locală a încheiat cu SC Diasil Service SRL un contract pentru activități de capturare, transport și predare a câinilor fără stăpân către adăpostul pentru câini de pe strada Energeticianului fn.

Evoluția numărului de câini din adăpostul special creat pentru aceștia, în perioada 2010-2015, se prezintă astfel:

⁴³ Conform adreselor transmise de Inspectoratul de Poliție Județean Suceava

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Câini comunitari din adăpost - nr.	913	1.049	741	978	1.057	983

Tabel nr. 1.2.5.3 Evoluția numărului de câini din adăpostul pentru câini existent la nivelul municipiului Suceava

În perioada de analiză numărul câinilor comunitari adăpostiți în centru a variat, punctul maxim fiind atins în anul 2014 când au fost cazați 1.057 de câini.

Conform informațiilor furnizate de Serviciul Gestionare câini fără stăpân, la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2010 - 2015, au fost agresate de câinii comunitari 142 de persoane.

Centrul de adăpost pentru câinii comunitari este realizat conform normelor în vigoare privind protecția animalelor. De asemenea, centrul pune la dispoziția iubitorilor de animale posibilitatea de adoptare a câinilor, în conformitate cu prevederile OIIG 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân.

Probleme identificate

- zonele de pădure/parc/albia râului, zonele cele mai pretabile comiterii de infracțiuni, nu dispun de iluminat public;
- nu există posibilitatea tehnică de a înregistra numerele de înmatriculare ale vehiculelor implicate în accidente, ceea ce face imposibil, de exemplu, identificarea conducătorilor de vehicule care au comis infracțiuni de vătămare corporale și au părăsit locul accidentului;
- lipsa radarelor fixe, în principal pe artera principală a localității, determină număr ridicat de accidente datorate vitezei;
- amenajările rutiere ce au scopul asigurării securității rutiere sunt minimale ceea ce generează accidente în care sunt implicați pietonii;
- prezența câinilor fără stăpân pe domeniul public creează disconfort locuitorilor municipiului Suceava.

Măsuri necesare în vederea diminuării/eliminării problemelor identificate

În vederea îmbunătățirii siguranței pe străzile municipiului Suceava, sunt necesare investiții, precum:

- Modernizarea sistemului de monitorizare video prin instalarea de camere speciale pentru înregistrarea numerelor de înmatriculare a vehiculelor, amplasarea acestora în intersecții, la trecerile de pietoni și la intrările/ieșirile din municipiu, cel puțin pe principalele artere circulate;
- Instalarea unei camere pentru măsurarea vitezei instantanee pe Calea Unirii, în zona Inspectoratului Școlar Județean, justificat de numărul și consecințele accidentelor având cauză viteza;
- Demararea unui Program de îmbunătățire a amenajărilor rutiere destinate pietonilor, justificat de procentul de implicare a pietonilor în accidentele rutiere cu victime;
- Gestionarea eficientă a problemei câinilor fără stăpân, prin colectarea tuturor câinilor comunitari existenți la nivelul municipiului Suceava, creșterea capacității de cazare a câinilor fără stăpân în centrele de adăpost, precum și prin organizarea de campanii de promovare a adopțiilor.

În cadrul întâlnirilor organizate cu **Grupurile de Lucru** constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de probleme legate de serviciile publice. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

Probleme identificate:

- Utilități publice
 - ✓ Puncte termice învechite, cu probleme tehnice, subdimensionate în raport cu populația deservită;
 - ✓ Risipă de apă generată de timpul de așteptare pentru încălzirea apei;
 - ✓ Sistemul de canalizare generează disconfort locuitorilor prin mirosurile emanate;
- Fond locativ
 - ✓ Numeroase blocuri nereabilitate termic;
 - ✓ Reabilitarea blocurilor fără realizarea unei documentații tehnice care să fie supusă spre avizare Direcției de Urbanism din cadrul Primăriei;
 - ✓ Lipsa unei evidențe privind numărul de blocuri reabilitate termic;
 - ✓ Diversitatea coloristică creează un aspect dezolant;
- Infrastructura rutieră, pietonală și pentru biciclete
 - ✓ Orașul este gătit - trafic aglomerat generat de o singură cale de acces;
 - ✓ Traficul greu tranzitează orașului - aspect determinat și de stațiile de betoane situate în interiorul orașului;
 - ✓ Lipsa șoselelor ocolitoare care să descongeseze traficul generat de mașinile ce tranzitează orașul;
 - ✓ Starea precară a străzilor dintre blocuri cu precădere în cartierul Burdujeni. Acest aspect determină poluarea zonelor de locuințe cu praf;
 - ✓ Zone extrem de aglomerate (zona ANAF) fără posibilitatea de parcare regulamentară a mașinilor;
 - ✓ Cartiere cu accesibilitate limitată/minimă pentru mașini/ambulante/ISU (cartierul George Enescu, accesul către zona de locuințe de pe Cartodrom este limitat);
 - ✓ Lipsa locurilor de parcare;
 - ✓ Lipsa pistelor de biciclete - abordarea prin trasarea unei dungii pe trotuar nu este viabilă, plus că nu există continuitate;
 - ✓ Trotuare lipsă sau nefuncționale în condițiile în care sunt parcate mașini;
 - ✓ Unele părți pietonale sunt mai aglomerate - nu există un studiu de încărcare pietonală pentru trasee pietonale existente;
 - ✓ Trotuarele nu sunt adaptate pentru persoanele cu dizabilități sau pentru accesul cu cărucioare;
- Transport în comun pentru călători
 - ✓ Transportul în comun local nu dispune de un sistem de informare a călătorilor atât în stațiile de așteptare (panouri de orientare în stații care să ofere informații referitoare la denumirea stației, circuitul mijloacelor de transport, timpul de așteptare), cât și în mijloacele de transport (informarea călătorilor despre stația următoare).

- Spații verzi
 - ✓ Parcul situat pe strada Mărăști are un aspect neîngrijit;
 - ✓ Nu există o abordare unitară a speciilor care alcătuiesc gardurile verzi;
 - ✓ Diminuarea spațiilor verzi prin realizarea de construcții neautorizate și parcarea mașinilor;
 - ✓ Lipsa parcurilor în cartiere importante (cartierul Burdujeni care deține aproape 40% din populația Municipiului Suceava nu dispune de un parc important, iar zonele în extindere, de exemplu spre Plopeni, nu au prevăzute zone de spații verzi);
 - ✓ Concentrarea parcurilor de dimensiuni rezonabile cu precădere în zona centrală a orașului;
 - ✓ Spațiile verzi dintre blocuri sunt neamenajate și ocupate, de regulă, de mașini;
 - ✓ Nu există un Registru a spațiilor verzi care să ofere o viziune legată de dimensiunile și distribuția spațiilor verzi la nivelul municipiului Suceava. Registrul spațiilor verzi nu este actualizat. În cadrul PUG se oferă o informare estimativă a spațiilor verzi;
 - ✓ Nu există zone de agrement;
 - ✓ Imposibilitatea amenajării Parcului Șipote având în vedere că acesta nu este în proprietatea Primăriei și este încadrat ca pădure.
- Locuri de joacă
 - ✓ Spațiile de joacă existente sunt reduse ca dimensiuni iar cele dintre blocuri nu sunt amenajate;
 - ✓ Lipsesc locuri de joacă în cartiere importante, precum cartierul Ițcani.
- Cultură
 - ✓ Clădiri reprezentative de la nivelul municipiului Suceava nu sunt puse în valoare, de exemplu Casa de Cultură și fostul cinematograful din Ițcani;
 - ✓ Lipsa unui Teatru;
 - ✓ Nu există un Muzeu de Artă iar suprafața actuală a Galeriei de Artă nu răspunde necesităților;
 - ✓ Nu există spații pentru susținerea culturii iar cele existente nu acoperă necesitățile - de exemplu Biblioteca nu are filiale în toate cartierele (Ițcani) iar în cazul cartierelor Obcini și Burdujeni acestea sunt foarte reduse în comparație cu numărul de beneficiari pe care îi deservește;
 - ✓ Cultura locală nu ar trebui orientată doar către cinematografe, ci și către teatru.
- Siguranța cetățenilor
 - ✓ Iluminat deficitar în zonele limitrofe - infrastructura de iluminat stradal este dezafectată în unele zone limitrofe;
 - ✓ Grad mare de nesiguranță în zonele limitrofe dar și în unele cartiere (Ițcani);
 - ✓ În cartierul Zamca problema câinilor comunitari este considerată problemă de grad zero;
 - ✓ Stadionul din Areni nu este securizat, nu răspunde nevoilor;
 - ✓ Nu există interes pentru salubritatea spațiilor de protecție civilă;
 - ✓ Necesitatea unui punct de intervenție ISU în cele mai importante cartiere (Burdujeni și Ițcani) în condițiile în care există o șură cale de acces și această aglomerată la orele de vârf;
 - ✓ Lipsa hidranților exteriori în cartiere sau nefuncționalitatea celor existenți în cartiere importante (mai ales în cartierele Obcini, Zamca, Burdujeni Sat).

Gradul de acoperire la nivel local pentru rețeau de hidranți exteriori este de 58% (conform informații prezentate de reprezentat a Inspectoratului pentru Situații de Urgență);

- ✓ Acces limitat pentru echipele de intervenție ISU în zonele aglomerate (de exemplu cartierul Zamca, George Enescu).

Soluții propuse:

- Utilități publice
 - ✓ Reabilitarea punctelor termice;
 - ✓ Analizarea situației sistemului de canalizare și propunerea de soluții viabile pentru rezolvarea problemei mirosurilor emenate, în condițiile în care etanșarea gurilor de canalizare nu a dat randament. S-a propus ca soluție provizorie verificarea mai des a gurilor de canalizare și curățarea acestora.
- Fond locativ
 - ✓ Continuarea programului de susținerea a locatarilor în vederea reabilitării termice a blocurilor;
 - ✓ Regulament privind coloristica urbană cu specificații pentru fiecare cartier sau zonă importantă. Acest regulament ar trebui să reglementeze atât situația actuală privind coloristica prin impunerea de măsuri pentru crearea unui mediu urban integrat cromatic, cât și pentru viitoarele reabilitări de blocuri;
 - ✓ Realizarea unui studiu privind numărul blocurilor deja reabilitate termic/ Crearea unei baze de date privind blocurile reabilitate termic;
- Infrastructura rutieră, pietonală și pentru biciclete
 - ✓ Crearea unei artere paralele cu cea existentă care să lege cele două trupuri urbane ale municipiului Suceava;
 - ✓ Finalizarea șoselei ocolitoare;
 - ✓ Eliminarea traficului greu din oraș;
 - ✓ Reabilitarea străzilor dintre zonele de locuințe, iar lucrările realizate să fie urmărite și supravegheate continuu și corect;
 - ✓ Identificarea de zone libere (de exemplu zonele unde sunt garaje provizorii, terenul poate fi transformat în utilitate publică)/ achiziționarea de teren/ crearea de parteneriate public-privat în vederea construirii de parcări;
 - ✓ Crearea de parcări supraterane/subterane specifice pentru fiecare cartier și delimitarea clară a parcarilor individuale;
 - ✓ Crearea de parcări înierbate sau construirea de parcări subterane cu terasă verde;
 - ✓ Crearea unui regulament/actualizare Registrului spații verzi care să delimiteze foarte clar zonele de parcare de zonele verzi;
 - ✓ Crearea de piste de biciclete funcționale;
 - ✓ Elaborarea unui studiu de încărcare pietonală a trotuarelor și de adaptare a dimensiunilor acestora în funcție de gradul de încărcare;
 - ✓ Adaptarea trotuarelor în acord cu nevoile tuturor cetățenilor.
- Transport în comun pentru călători
 - ✓ Implementarea unui sistem de informare a călătorilor atât la nivelul stațiilor, cât și în mijloacele de transport în comun.
- Spații verzi
 - ✓ Reabilitarea Parcului situat pe strada Mărăști, vis-a-vis de Catedrală;
 - ✓ Aplicarea de măsuri coercitive în cazul ocupării spațiilor verzi;

- ✓ Reglementarea/delimitarea clară a spațiilor verzi de locurile de parcare;
- ✓ Registrul spațiilor verzi trebuie actualizat, aceasta reprezentând o activitate cu finalitate cel mai târziu în anul 2017. Registrul spațiilor verzi trebuie să cuprindă doar spațiile verzi aflate în proprietatea/administrarea autorității publice locale. În acest context s-ar observa că Municipiul Suceava nu se încadrează în obiectivul de 26 mp/loc spațiu verde. Registrul spațiilor verzi poate fi actualizat în baza evidențelor de la Cadastru, care deține o evidență foarte clară a spațiului locuibil și a zonelor verzi;
- ✓ În vederea creșterii suprafeței de spații verzi pe cap de locuitor ar trebui găsite soluții precum:
 - trecerea în intravilan a unor terenuri extravilane și amenajarea acestora astfel încât să devină spațiu verde funcțional cu rol de recreere și petrecere a timpului liber;
 - realizarea de schimburi de terenuri.
- ✓ Crearea de zone verzi/parcuri în fiecare cartier;
- ✓ Păstrarea spațiilor verzi existente prin găsirea unor soluții alternative de compensare pentru cei ce solicită certificate de urbanism și autorizații de construire în zonele dintre blocuri;
- ✓ În cazul extinderilor de locuințe înregistrate în zonele limitrofe să fie prevăzute și zone pentru amenajarea de spațiu verde;
- ✓ Realizarea unui Regulament local privind spațiile verzi care să fie implementat și urmărit periodic;
- ✓ Creare zone de agrement - de exemplu zona Tătărași, albia râului Suceava.
- ✓ Trecerea Parcului Șipote în administrarea Consiliului Local sau Consiliului Județean Suceava astfel încât să fie posibil realizarea de lucrări de amenajare a zonei și de redare a funcționalității acesteia.
- Locuri de joacă
 - ✓ Amenajarea de locuri de joacă;
 - ✓ Modernizarea locurilor de joacă existente;
- Cultură
 - ✓ Reabilitarea Casei de Cultură a Sindicatelor;
 - ✓ Reabilitarea fostului cinematograful din Ițcani în vederea creării unui complex multifuncțional pentru cultură, educație, informare, administrație;
 - ✓ Dezvoltare parteneriat APL și Casa de Cultură a Studenților în vederea integrării activităților acesteia în oferta culturală locală;
 - ✓ Crearea unui spațiu pentru prezentarea lucrărilor de artă - de exemplu se poate utiliza fostul sediu al Uniunii Ucrainenilor pentru crearea unui Muzeu de Artă;
 - ✓ Unitățile școlare au disponibilitatea de a crea un parteneriat cu autoritățile publice locale prin care săptămânal, ca urmare a unor consultări cu privire la piesele de teatru ce vor fi puse în scenă, elevii să participe la piese de teatru organizate de exemplu la Centrul Cultural Bucovina "Modern".
- Siguranța cetățenilor
 - ✓ Extinderea sistemului de iluminat și către zonele limitrofe;
 - ✓ Creșterea numărului de polițiști în cartiere, în special în cartierul Ițcani;
 - ✓ Amplasarea de camere de supraveghere la nivelul localității;
 - ✓ În vederea reducerii numărului de câini comunitari sunt necesare o serie de măsuri interconectate:

- capturarea și predarea cânilor fără stăpân către adăpostul pentru câini;
 - sterilizarea câinilor fără stăpân;
 - realizarea de proiecte educaționale/programe de educare/educare civică care să promoveze consecințele dintre acțiune și efect/traiul în comunitate;
 - intensificarea controalelor pentru punerea în practică a reglementărilor existente legate de câini comunitari;
 - ✓ Construirea unor puncte de intervenție ISU la nivelul cartierelor Burdujeni și Ițcani;
 - ✓ Extinderea rețelei de hidranți și realizarea unei centralizări privind funcționalitatea hidranților existenți;
 - ✓ Crearea unui cadru de colaborare între ISU/Asociațiilor de Proprietari/ Sistemul de educație pentru transmiterea informațiilor esențiale în timpul cel mai scurt și realizarea de simulări de pericol.
-

1.3 Social și sănătate

1.3.1 Protecție și asistență socială

Serviciile sociale reprezintă o formă de suport activ pentru familiile și comunitățile aflate în dificultate din municipiul Suceava. Acestea sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de către persoane fizice sau persoane juridice publice ori private.

Furnizorii de servicii sociale pot organiza și acorda servicii sociale numai dacă sunt acreditați în condițiile legii.

Serviciile sociale pot fi cu caracter primar și/sau specializate, ambele categorii având un caracter proactiv.

Date privind situația actuală

Direcția de Asistență Socială Suceava este organizată ca serviciu public fără personalitate juridică în subordinea Consiliului Local al municipiului Suceava

Direcția de Asistență Socială, conform ROF⁴⁴, are următoarea structură organizatorică:

- Serviciul Autoritate Tutelară;
- Serviciul Protecție Socială, inclusiv Cabinetele de Medicină Școlară Generală;
- Serviciul Ajutor Social - în subordinea căruia își desfășoară activitatea Cantina de ajutor social;
- Serviciul Alocății care include și Biroul de Medicină Școlară Dentară.

În baza atribuțiilor ce revin *Direcției de Asistență Socială*, în perioada 2010 - 2015, au fost acordate următoarele ajutoare sociale:

⁴⁴ Regulamentul de organizare și funcționare a Direcției de Asistență Socială Suceava aprobat prin HCL nr 355 din 17.12.2015 - <http://primariasv.ro/portal/suceava/portal.nsf/AllByUNID/00013946?OpenDocument>

Cadrul legal	Prevederi	Beneficiari					2015 vs. 2010	
		2010	2011	2012	2013	2014		
Legea 272/2004	Acordarea de prestații financiare pentru familie cu copii minori cu scopul de a preveni instituționalizarea, abandonul școlar (nr. familii)	• 310	• 157	• 227	• 195	• 153	• 109	➔
Legea nr.448/2006	Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, în acest scop se acordă indemnizații persoanelor cu handicap grav sau se asigură plata salariilor asistenților personali (nr. indemnizații pentru persoane cu handicap/ salarii pentru asistenți personali)	• 219 • 354	• 213 • 339	• 248 • 330	• 274 • 357	• 318 • 364	• 328 • 373	➔
Legea 416/2001	Venitul minim garantat (nr. de beneficiari ce au primit ajutoare sociale)	• 167	• 141	• 130	• 115	• 130	• 127	➔
Legea nr. 208/1997	Ajutor de tipul Cantinelor de ajutor social (nr. mediu de porții de hrană asigurate)	• 439	• 405	• 408	• 417	• 380	• 365	➔
Legea nr. 277/2010	Alocația pentru susținerea familiei (nr. mediu de beneficiari/familii cu copii ce au beneficiat lunar de alocație)	• 1.157	• 719	• 422	• 578	• 589	• 444	➔
Legea nr. 61/1993	Alocația de stat pentru copii (nr. cereri de solicitare alocație înregistrate)	• 1.197	• 1.045	• 1.118	• 1.082	• 1.155	• 1.145	➔
OUG 111/2010	Concediu și indemnizația lunară pentru creșterea copilului (nr. cereri în vederea acordării de indemnizații de creștere copil/ nr. de cereri în vederea acordării stimulentei de inserție)	• 883 • 16	• 576 • 36	• 740 • 35	• 728 • 49	• 843 • 73	• 731 • 60	➔
HG nr. 799/2014	Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (tone alimente/nr. beneficiari)	• 186 • 4.901	• 195,6 • 5.739	• 146,7 • 5.817	• 187,25 • 5.000	• 148,5 • 6.324	• 45	➔

Tabel nr. 1.3.1 Tipul și numărul ajutoarelor sociale acordate în perioada 2010-2015 la nivelul municipiului Suceava

⁴⁵ Programul s-a schimbat astfel cantitatea de alimente a fost evidențiată în număr de pachete. În aceste condiții prezentarea informației nu ar evidenția o evoluție.

Aspecte ce au generat creșterea sau scăderea ajutoarelor sociale în perioada 2010 - 2015:

- prestații financiare pentru familie cu copii minori cu scopul de a preveni instituționalizarea, abandonul școlar, sunt legiferate la nivel național și ulterior criteriile de acordare sunt aprobate prin HCL la nivel local. În perioada de analiză au fost înregistrate mai puține cazuri de separare a copiilor aflați în situații de risc;
- conform Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, dreptul la asistență socială sub formă de servicii sociale se acordă la cerere iar în cazul persoanelor încadrate la gradul de handicap grav pot alege între a primi indemnizație sau a dispune de un asistent personal. În perioada analiză, se observă o creștere atât a numărului de indemnizații acordate, cât și a numărului de asistenți personali, aspecte ce vin în corelație cu datele prezentate tabelul 1.3.3;
- scăderea numărului de beneficiari ce au primit ajutoare sociale în conformitate cu legea 416/2001 este generată în principal de modificarea cadrului legal a acestui tip de ajutor;
- scăderea numărului mediu de porții de hrană asigurate prin Catina de ajutor social a fost determinat de scăderea numărului de beneficiari care au solicitat acest ajutor;
- modificarea cadrului legal a determinat și încadrarea în număr mai redus a beneficiarilor de ajutor în conformitate cu Legea 277/2010;
- scăderea înregistrată la secțiunea Alocația de stat pentru copii urmează același trend prezentat în tabelul 1.7.8 Structura populației pe grupe de vârstă (la nivelul anului 2010, grupele de vârstă 0-19 ani reprezentau 20,56% din total populație, iar la nivelul anului 2015, reprezentau 19,34%);
- modificarea cadrului legal de acordare a indemnizației lunare pentru creșterea copilului (în sensul impunerii unui prag valoric maxim în cazul optării pentru concediu de creștere a copilului până la vârsta de 2 ani) a determinat creșterea numărului persoanelor care au optat pentru a se întoarce în câmpul muncii, respectiv a numărului de cereri de acordare a stimulentului de inserție.

Conform informațiilor oferite de Direcția de Asistență Socială, la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2010 - 2015, situația persoanelor încadrate într-un grad de handicap se prezintă astfel:

Sursa: Direcția de Asistență Socială

An	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2015 vs 2010
Nr. persoane, din care:	3.561		3.446		3.415		3.434		3.588		3.601		
	451 copii	3.110 adulți	385 copii	3.061 adulți	382 copii	3.033 adulți	375 copii	3.059 adulți	375 copii	3.213 adulți	362 copii	3.239 adulți	
Gradul de încadrare													
Grav	147	1.255	140	1.186	138	1.193	150	1.243	158	1.363	154	1.387	
Accentuat	102	1.620	89	1.634	107	1.600	105	1.607	108	1.669	110	1.692	
Mediu	199	225	150	222	130	213	116	184	102	159	90	149	
Ușor	3	10	6	19	7	27	4	25	7	22	8	11	

Tabel nr. 1.3.2 Situația persoanelor încadrate într-un grad de handicap la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2010-2015

Cu privire la acordarea de **ajutoare pentru încălzirea locuinței** în conformitate cu OUG nr. 70/2011, la nivelul municipiului Suceava situația se prezintă astfel:

Sursa: Direcția de Asistență Socială

Tip de ajutor	Sezonul rece					2015-2016 vs. 2011-2012
	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	
Încălzirea locuinței cu energie termică în sistem centralizat (nr. ajutoare acordate)	6.336	5.099	3.147	2.426	1.678	↓
Încălzirea locuinței cu gaz metan (nr. ajutoare acordate)	887	883	608	558	421	↓
Încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri (nr. ajutoare acordate)	323	275	249	189	157	↓
Încălzirea locuinței cu energie electrică (nr. ajutoare acordate)	-	-	26	10	5	↓

Tabel nr. 1.3.3 Numărul ajutoarelor sociale pentru încălzirea locuinței acordate în sezonul rece în perioada 2011-2016, la nivelul Municipiului Suceava

În perioada analizată scăderea numărului de ajutoare acordate se datorează:

- condițiilor restrictive impuse de cadrul legislativ cu privire la acordarea ajutoarelor sociale pentru încălzirea locuinței;
- protocoalelor încheiate cu alte instituții (APIA, Direcția Finanțelor Publice etc.), în aceste condiții DAS având acces la baze de date privind veniturile realizate, aspect ce a condus pe de o parte la verificarea cererilor de ajutor primite și acordarea de ajutoare doar celor care se încadrau în parametrii stabiliți în lege iar pe de altă parte la recuperarea sumelor acordate necuvenit;
- creșterii veniturilor populației ceea ce a generat neîncadrarea în condițiilor impuse de lege.

În acord cu evoluția numărului de ajutoare sociale acordate sunt și sumele plătite sub formă de ajutoare sociale, respectiv :

	2013	2014	2015	2016
Sume acordate persoanelor cu handicap	2.007.597	2.373.227	3.237.345	4.810.568
Sume acordate sub formă de prestații financiare, din care:	282.586	195.216	148.983	143.652
Sume acordate sub formă de prestații sociale pentru familie cu copii minori	70.550	56.000	42.985	37.200
Sume acordate sub formă de ajutor social pentru încălzirea locuinței	212.036	139.216	105.998	106.452
Total	2.290.183	2.568.443	3.386.328	4.954.220

Tabel nr. 1.3.4 Beneficii sociale acordate sub forma de prestații financiare, la nivelul Municipiului Suceava, în perioada 2013-2016

Pe lângă aceste ajutoare sociale acordate persoanelor care îndeplinesc prevederile legale, la nivelul municipiului Suceava, elevii, studenții și pensionarii beneficiază de **abonamente reduse pentru transportul public în comun**. Prevederile acestei facilități acoperă doar transportului în comun de la nivelul municipiului Suceava, fără a fi luate în calcul zonele limitrofe.

Servicii publice de asistență socială, de tip rezidențial și servicii de zi, în municipiul Suceava sunt asigurate de următoarele centre⁴⁶ aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava:

Sursa: Direcția de Asistență Socială

Nr. crt.	Denumirea serviciului de tip rezidențial	Tip serviciu / Categorie beneficiari	Capacitatea centrului	Număr de beneficiari
1.	Centrul de plasament "Speranța"	Centru de plasament pentru copii/tineri fără dizabilități	50	61
2.	Centrul de plasament "Speranța" - Apartament social nr. 1 Suceava	Apartament pentru copii/tineri fără dizabilități	4	5
3.	Casa de tip familial „O Nouă Viață” ⁴⁷ (Complexul Terapeutic "Blijdorp")	Casă de tip familial pentru copii/tineri cu dizabilități	20	17
4.	Centrul de respiro ⁴⁸ (Complexul Terapeutic "Blijdorp")	Casă de tip familial pentru copii/tineri cu dizabilități	3	0
5.	Centrul de primire a copilului în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat	Casă de tip familial în regim de urgență pentru copii abuzați, neglijăți, exploatați	15	1
6.	Modul de tip familial «Micul Prinț»	Casă de tip familial pentru copii/tineri fără dizabilități	12	17
7.	Casa de tip familial «Colț Alb»	Casă de tip familial pentru copii/tineri fără dizabilități	15	15
8.	Centrul Maternal Suceava	Casă de tip familial oferă servicii de protecție în regim de urgență a cuplului mamă-copil	8	8
9.	Centrul de zi pentru copii cu dizabilități	Centru de zi pentru copii cu dizabilități (din comunitate)	50	44
10.	Centrul de recuperare neuro-	Centru de recuperare	63	58

⁴⁶ Situația la 31.12.2015 - conform informațiilor oferite de Direcția de Asistență Socială.

⁴⁷ Complexul de Recuperare Neuro-Psiho-Motorie „Blijdorp - O Nouă Viață” Suceava cu sediul în municipiul Suceava, str. Ion Irimescu , nr. 9, a luat ființă în august 2002 în baza protocolului încheiat între Consiliul Județean Suceava, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, Consiliul Local Suceava, Asociația "Blijdorp Belgia", Asociația "Blijdorp România" Suceava - cu scopul de a oferi servicii educative, asistență socială și îngrijire medicală copiilor și adulților cu dizabilități mentale și fizice.

⁴⁸ Funcționează în locația Centrului Rezidențial - Casa Emmanuel, are o capacitate de 3 locuri, și oferă familiilor din municipiul Suceava și localitățile limitrofe care au copii cu nevoi speciale, posibilitatea de a lăsa copilul într-un loc specializat, pe o perioadă de maxim 3 săptămâni, pentru a rezolva anumite probleme personale.

	psiho-motorie	pentru copii cu dizabilități (din comunitate și din servicii de tip rezidențial)		
11.	Centrul de recuperare pentru copii cu dizabilități/TSA și psihoterapie Suceava	Centru de recuperare pentru copii cu dizabilități (din comunitate)	25	18
12.	Centrul de zi pentru adulți cu handicap "Blijdorp România"	Centru de zi ce oferă servicii sociale pentru adulți cu dizabilități	30	20
13.	Centrul de servicii de recuperare neuro-psiho-motorie pentru persoane cu handicap	Centru de recuperare pentru adulți cu dizabilități	40	33

Tabel nr. 1.3.5 Lista centrelor de tip rezidențial și de servicii de zi existente la nivelul municipiului Suceava, precum și capacitatea acestora și numărul beneficiarilor

În vederea prestării serviciilor sociale, DAS a realizat o serie de parteneriate⁴⁹ care au condus la prestarea de servicii sociale de calitate și către un număr mai mare de beneficiari. De asemenea, deși numărul parteneriatelor este redus, acestea au contribuit la diversificarea tipurilor de activități prestate la nivelul municipiului Suceava, de exemplu:

- parteneriatul cu Asociația Lumina Lină a condus la crearea unui serviciu unic la nivel de municipiu (creare Centru de zi și Centru de reinserție a persoanelor fără adăpost);
- parteneriatul creat cu Centrul Diecezan Caritas a condus la furnizarea de servicii de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice;
- parteneriatul cu Organizația Salvați Copiii a condus la crearea cadrului optim de susținere a copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate.

DAS face parte din categoria organizațiilor și instituțiilor acreditate să furnizeze servicii de asistență socială la nivelul municipiului Suceava conform tabel⁵⁰:

Nr. crt.	Denumire furnizor servicii sociale	Misiunea și scopul organizației
1.	Direcția de Asistență Socială	Direcția are drept scop soluționarea problemelor sociale ale comunității prin realizarea de măsuri, programe, activități și servicii specializate de protejare a persoanelor cu probleme speciale, aflate în dificultate, care nu au posibilitatea de a realiza prin mijloace și eforturi proprii un mod normal și decent de viață, ocrotirea minorilor, a persoanelor de vârstă a treia precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.
2.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului	Direcția aplică la nivelul județului politicile și strategiile de asistență socială, în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.

⁴⁹ Parteneriatele derulate de Direcția de Asistență Socială sunt prezentate în Anexa 3 la SIDU a Municipiului Suceava.

⁵⁰ Conform informațiilor oferite de Direcția de Asistență Socială în cadrul Notei Interne nr. 2 din 21.01.2016.

3.	Asociația „BLIJDORP” România	Organizație non profit care asigură servicii de sprijin și recuperare pentru persoane cu dizabilități mentale și/sau asociate, servicii acreditate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.
4.	Asociația cu scop nepatrimonial Bethesda	<p>Asociația are drept scop asigurarea și facilitarea asistenței medicale gratuite pentru bolnavii cu venituri foarte mici, asigurarea de servicii de asistență socială, sprijin material și spiritual pentru familii cu venituri la limita existenței. Serviciile oferite sunt în cadrul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Căminului - Spital de boli cronice din localitatea Fîntînele, județul Suceava; • Căminul pentru persoane vârstnice din localitatea Ilîșești, județul Suceava. <p>Scopurile principale ale asociației sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formarea unui grup de sprijin din părinți cărora nu le este indiferentă soarta copiilor afectați de Tulburările din Spectrul Autist (T.S.A.);
5.	Asociația de sprijinire a persoanelor cu autism ASPA	<ul style="list-style-type: none"> • reprezentarea persoanelor cu autism pe lângă instituțiile statului; • stabilirea și favorizarea schimburilor de informații, în scopul creșterii calității vieții persoanelor cu autism; • derularea de programe de asistență (educaționale, terapeutice și de recuperare) pentru persoanele cu T.S.A. și pentru familiile acestora; • efectuarea unor acțiuni în vederea evitării tuturor neglijențelor și abuzurilor asupra persoanelor cu autism.
6.	Asociația Euroactiv	<p>Euroactiv este o instituție cu rol social, a cărei misiune este aceea de a garanta egalitatea de șanse pentru toți tinerii și copiii, indiferent de mediul din care aceștia provin precum și prin activități de lobby și advocacy asupra factorilor de decizie și mobilizarea liderilor din societatea civilă.</p> <p>Asociația este o organizație cu caracter creștin și social, neguvernamental, democratic, nonprofit și apolitic.</p> <p>Misiunea organizației este de a oferi servicii sociale persoanelor, familiilor, grupurilor sociale și comunităților aflate în situații de dificultate sau generatoare de marginalizare/excluziune socială, având la bază dragostea față de semenii.</p>
7.	Asociația Lumina Lină	<p>Grupul țintă vizat de organizație:</p> <ul style="list-style-type: none"> • persoane lipsite de condiții minime de trai; • copii ai străzii și tineri postinstituționalizați; • copii aflați în dificultate, în pragul abandonului școlar; • persoane cu dizabilități fizice, psihice și/sau sociale; • persoane vârstnice; • persoane abuzate (fizic, psihic) intrafamilial sau extrafamilial; • persoane rezidente în instituții de ocrotire sau de detenție; • persoane afectate de calamități naturale; • persoane afectate de droguri, prostituție, alcool, vagabondaj.
8.	Asociația Nevăzătorilor din România	<p>Asociația este organizație nonguvernamentală națională, de utilitate publică și este continuatoarea organizației „Societatea Orbilor din România” întemeiată de Regina Elisabeta a României.</p> <p>Asociația reprezintă interesele nevăzătorilor la nivelul întregii țări, fiind recunoscută ca organizație națională reprezentativă a nevăzătorilor atât de către autoritățile publice române, cât și de către organizațiile internaționale ale nevăzătorilor.</p> <p>Organizația are ca principal scop crearea unui cadru organizat în care persoanele cu deficiență de vedere, ca și familiile acestora, să-și poată</p>

9.	Asociația Salvați Copiii - filiala Suceava	<p>exprima dezideratele, să fie sprijiniți în realizarea drepturilor cetățenești generale și specifice.</p> <p>Salvați Copiii este o organizație neguvernamentală, de utilitate publică, non-profit care, din 1990 militează activ pentru drepturile copilului și protecția copilului în România.</p> <p>Salvați Copiii filiala Suceava desfășoară programe educaționale, programe de asistență socială, lobby și advocacy.</p> <p>Misiunea Organizației este de a obține progrese marcante privind modul în care copiii sunt tratați și de a produce schimbări imediate și de durată în viața acestora.</p> <p>Oferă servicii sociale și de consiliere psihologică pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copiii victime ale abuzului, exploatării prin muncă, traficului și exploatării sexuale; • Copiilor și tinerilor instituționalizați; • Copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate; • Copiilor cu comportament deviant; • Copiilor și familiilor aflați în situație de risc.
10.	Asociația Sf. Ioan cel Nou de la Suceava	<p>Asociația are drept scop acordarea de asistență socială, juridică, medicală, psihologică și spirituală vârstnicilor. Organizația prestează serviciile prezentate la sediul Centrului din incinta Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava, precum și la domiciliu în cazul persoanelor vârstnice care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nu se pot gospodări singure; • necesită îngrijire medicală; • necesită asistență socială; • sunt singure; • nu realizează venituri sau acestea sunt insuficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare; • necesită îngrijire specializată.
11.	Biserica Penticostală Filadelfia	<p>Viziunea Bisericii Filadelfia este de a fi o Biserică dinamică, care printr-un proces continuu de închinare, edificare, evanghelizare și implicare socială să crească cantitativ și calitativ și să aibă impact în mod eficace și relevant asupra oamenilor din oraș și din zonă, în vederea lărgirii Împărăției lui Dumnezeu.</p>
12.	Fundația de Caritate și Întrajutorare Ana	<p>Fundația a început activitatea în 1996, implicându-se în activități culturale și de tineret, schimburi internaționale, multiplicarea informației europene, dezvoltare personală, instruire - traininguri adresate tinerilor, dezvoltarea parteneriatului dintre administrația publică locală și societatea civilă, cooperare transfrontalieră. Cuprinde următoarele departamente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Departamentul Cultural</i> - se împarte în departamentul etnic și departamentul artistic. • <i>Departamentul Parteneriate</i> - cel mai puternic parteneriat este cel cu administrația locală, încheiat în urma unei mai bune cunoașteri a situației în plan local și a nevoii de transparență. • <i>Departamentul Social</i> - latura socială a fost încă de la început principala orientare a organizației. • <i>Departamentul Proiecte</i> - a fost înființat în urma necesităților promovării la o scară superioară a nevoilor și necesității societății civile. • <i>Departamentul Voluntari</i> - este necesar pentru a asigura resursele, fiind constant prezenți la activități susținute în cadrul tuturor departamentelor. • <i>Departamentul Tineret</i> - a devenit un segment din ce în ce mai important, latura educațională fiind primordială în promovarea

		<p>acestora.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Departamentul Public relations</i> - a apărut ca o consecință a necesității de promovare și monitorizare a tuturor activităților la nivel local și județean. <p>Misiunea Fundației FARA este de a transforma viețile unora dintre cei mai nevoiași și mai marginalizați copii și tineri din România, oferindu-le îngrijire, recuperare, formare și integrare, educație specială și sprijin social, în același timp cultivând valorile creștine și speranța în viitor. Fiecare copil are dreptul la o familie care să-l iubească, să-l respecte, să-i ofere siguranță. FARA oferă beneficiarilor ei, adică copiilor "FĂRĂ":</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Casă sigură;</i> • <i>Familie iubitoare;</i> • <i>Educație;</i> • <i>Credință;</i> • <i>Speranță în viitor.</i>
13.	Fundația F.A.R.A	

Label nr. 1.3.6 Lista furnizorilor privați/publici de servicii sociale

Din analiza datelor prezentate anterior și a documentelor strategice realizate la nivelul municipiului Suceava se extrag următoarele **concluzii referitoare la asistență socială:**

- **ajutoarele pentru încălzirea locuinței au înregistrat o scădere a numărului de beneficiari** în sezonul rece 2015-2016, comparativ cu 2011-2012;
- **asistență socială prezentă un grad ridicat de solicitare** având în vedere că o parte dintre centrele de plasament adăpostește un număr mai mare de beneficiari decât capacitatea acestora (Centrul "Speranța", Apartament social nr. 1, Micul Prinț), iar cele mai multe sunt la limita superioară a capacității de cazare;
- **mediul ONG este implicat activ în acordarea de asistență socială**, în aceste condiții, creșterea numărului de colaborări, precum și susținerea parteneriatelor existente între mediul public-ONG-privat-biserică ar trebui să reprezinte o prioritate;
- în vederea reducerii ajutoarelor sociale, **crearea de locuri de muncă trebuie să reprezinte o prioritate la nivel local;**
- **este necesar constituirea unui parteneriat interinstituțional** în vederea realizării unor proiecte/servicii sociale precum:
 - ✓ *centru de Respiro pentru persoanele cu handicap;*
 - ✓ *adăpost de noapte pentru oamenii străzii;*
 - ✓ *centrul rezidențial/zi pentru persoanele vârstnice;*
 - ✓ *centru de zi pentru recuperarea copiilor cu handicap;*
 - ✓ *crearea de structuri de economie socială.*
- dintre problemele evidențiate în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava 2009 -2015, din punct de vedere al protecției și asistenței sociale **se mențin următoarele necesități la nivelul municipiului Suceava:**
 - ✓ *crearea unui centru de adăpost pentru victimele violenței domestice;*
 - ✓ *crearea unui serviciu care să ofere asistență postcură consumatorilor de alcool;*
 - ✓ *crearea unui spațiu destinat ONG-urilor din domeniul protecției sociale în cadrul căruia să se înființeze un centru multifuncțional care să ofere, în parteneriat public-privat, servicii sociale specializate pentru diferitele categorii de persoane aflate în situații de risc;*
 - ✓ *creșterea gradului de accesibilitate a persoanelor cu dizabilități în spațiile publice, mijloace de transport, clădiri publice și comerciale.*

Probleme și nevoi identificate

- facilitățile de transport în comun privesc doar municipiul Suceava, nu și Zona Metropolitană;
- parteneriatele public-privat, mai ales cele derulate cu biserica, pentru asigurarea de servicii sociale sunt slab reprezentate la nivelul municipiului;
- la nivelul municipiului nu există: adăpost pentru oamenii străzii; centru de zi pentru persoanele vârstnice; structuri de economie socială;

Măsuri/ necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Luând în calcul definiția serviciilor sociale⁵¹, la nivelul municipiului Suceava sunt necesare activități care să conducă la prevenirea/combaterăa riscului de excluziune socială și la creșterea calității vieții, precum:

- crearea de parteneriate viabile în vederea acordării de servicii sociale de calitate;
- creșterea numărului de cabinete medicale școlare și studentești în vederea creșterii calității serviciilor oferite și acordarea de acces facil pentru toți școlarii și studenții din municipiul Suceava;
- acordarea de facilități la transportul public în comun și pentru Zona Metropolitană în contextul dezvoltării rapide a zonei periurbane;
- crearea de locuri de muncă va conduce la diminuarea numărului de beneficiari de ajutoare sociale;
- realizarea de proiecte integrate cu impact major asupra zonelor dezavantajate.

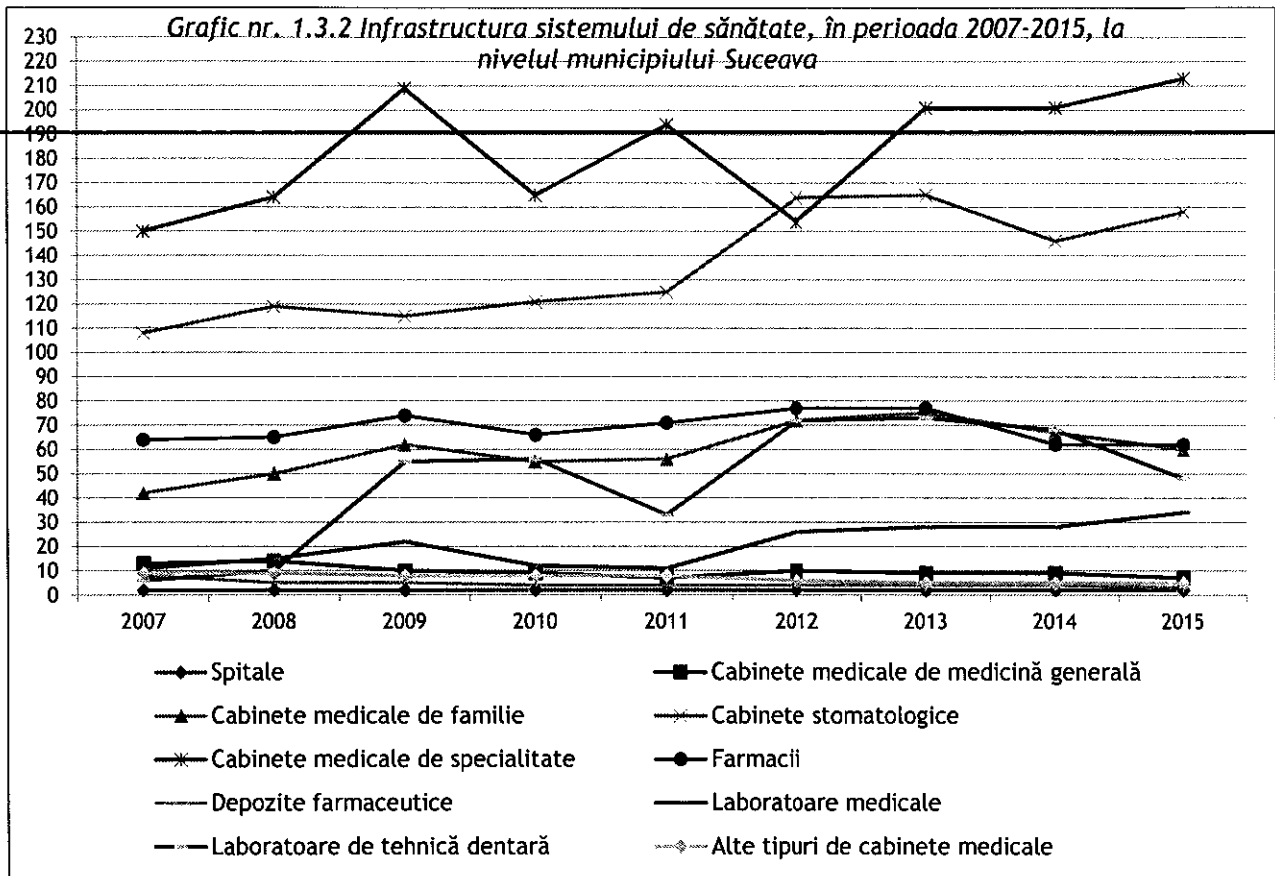
⁵¹ Conform art. 27 din Legea nr. 292/2011 - Legea asistenței sociale - Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții

1.3.2 Sistemul de sănătate

“Sănătatea este o valoare în sine. Este, de asemenea, o precondiție pentru prosperitate economică. Sănătatea oamenilor influențează performanța economică în termeni de productivitate, forță de muncă activă, capital uman și cheltuieli publice”
Documentul de lucru al Comisiei Europene privind Investițiile Sociale pentru Creștere

Date privind situația actuală

La nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015, infrastructura sistemului de sănătate⁵² se prezintă conform graficului următor:

Dinamica infrastructurii sistemului de sănătate de la nivelul municipiului Suceava prezintă următoarele caracteristici:

- numărul **spitalelor**, în perioada analizată, rămâne constat, respectiv 2 unități sanitare din care: 1 privat și 1 public;
- numărul **cabinetelor medicale de familie** înregistrează fluctuații, în perioada analizată se constată o creștere de la 42 unități în anul 2007, la 60 în anul 2015. La nivelul anului 2015 toate cabinetele sunt proprietate privată;
- **cabinetele medicale de specialitate** înregistrează o creștere de 42%, de la 150 unități la nivel anului 2007, la 213 unități în anul 2015. Referitor la forma de proprietate, în perioada analizată, numărul cabinetelor medicale în sistem privat este mai mare față de cel public, astfel încât, în anul 2015, toate cabinetele fiind înregistrate în proprietate privată;

⁵² DJS Suceava - Fișa localității Suceava

- **depozitele farmaceutice** înregistrează o scădere a numărului de unități de la 8 la nivelul anului 2007, la 3 unități în anul 2015. Toate depozitele farmaceutice existente la nivelul municipiului sunt în sistem privat;
- **laboratoarele de tehnică dentară** înregistrează fluctuații evidente, de la 6 unități în anul 2007 (toate în sistem privat), la 55 unități în anul 2009 (din care 45 proprietate publică și 10 proprietate privată), la 33 unități în anul 2012 (toate în proprietate privată), astfel încât la nivelul anului 2015 s-au înregistrat 48 unități (toate în proprietate privată);
- **cabinetele medicale de medicină generală** înregistrează o scădere de la 13 unități în anul 2007, la 7 unități în anul 2015. Referitor la forma de proprietate, în perioada analizată, toate unitățile sunt înregistrate în sistemul privat;
- **cabinetele stomatologice** înregistrează o creștere de la 108 unități în anul 2007, la 158 în anul 2015 (toate în proprietate privată);
- **numărul farmaciilor**, în perioada analizată, înregistrează fluctuații, astfel încât în anul 2015 se ajunge la 62 de unități din care doar 1 unitate în sistem public (caracteristică constantă pentru perioada analizată). În ultima perioadă se observă o scădere a numărului de farmacii individuale și o creștere a numărului unităților din cadrul marilor lanțuri farmaceutice.
- **laboratoarele medicale** înregistrează o creștere de la 11 unități în anul 2007, la 34 de unități în anul 2015, din care 44% în proprietate publică și 56% în proprietate privată.

La unitățile sanitare prezentate anterior se adaugă⁵³ și:

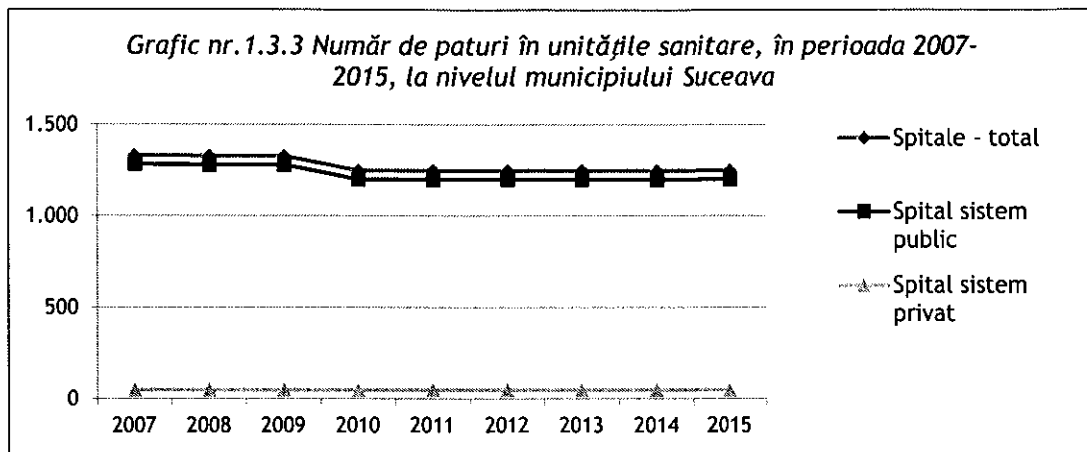
- 1 ambulatoriu de specialitate integrat Spitalului Județean de Urgență "Sf. Ioan cel Nou" Suceava;
- 1 dispensar în proprietate publică;
- 1 centru de sănătate mintală, proprietate publică;
- 1 centru medical de sănătate, proprietate publică;
- 1 centru de transfuzie, proprietate publică.

În cadrul sistemului sanitar, un loc aparte îl ocupă un tip de unitate sanitară - creșa, care face corp comun cu unitățile sanitare și care are ca principal scop ocrotirea și educația copilului cu vârsta cuprinsă între 0 și 3 ani, cei care depășesc această vârstă fiind educați de alte tipuri de unități care fac parte din sistemul de învățământ. În perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava, a funcționat o singură creșă în regim de funcționare săptămânal. În ceea ce privește baza materială a creșei, a fost pus la dispoziție un număr de 104 de paturi. În anul 2015, în cadrul sistemului de educație de tip creșă erau înregistrați 147 copii.

Referitor la **capacitatea de asigurarea a serviciilor de sănătate**⁵⁴, la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015, situația se prezintă astfel:

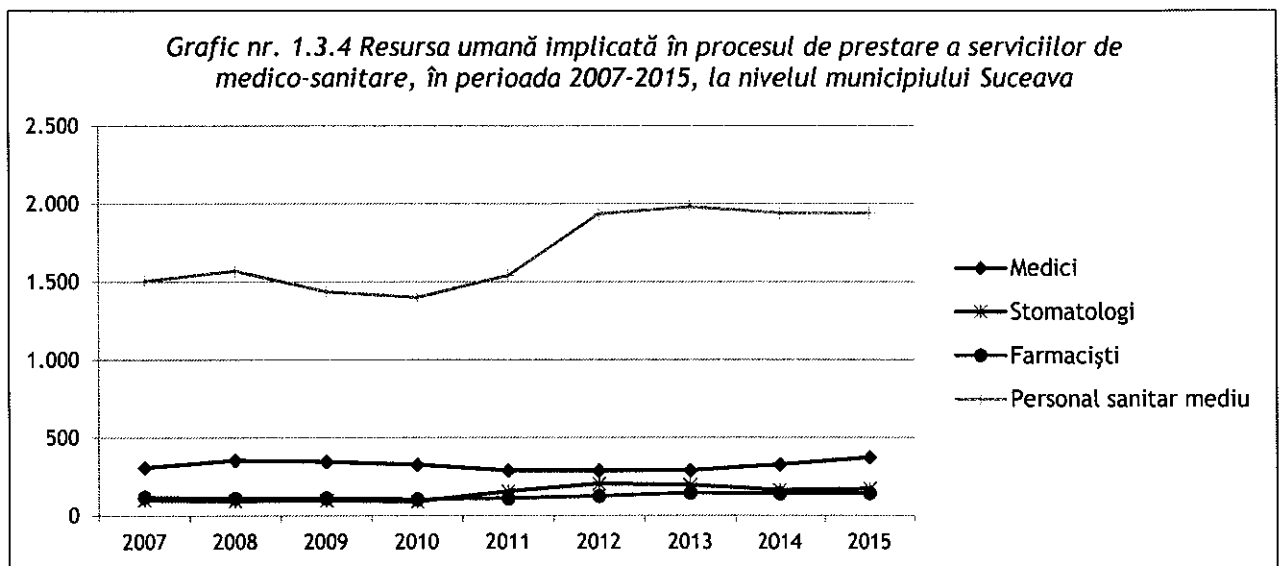
⁵³ DJS Suceava - Fișa localității Suceava

⁵⁴ DJS Suceava - Fișa localității Suceava

Numărul de paturi în cele 2 unități sanitare de tip spital înregistrează o scădere de la 1.331 paturi existente la nivelul anului 2007, la 1.248 paturi în anul 2015. Scăderea numărului de paturi este generată de faptul în perioada analizată au fost realizate investiții care au condus la creșterea gradului de confort al pacienților. Scăderea este înregistrată doar în sistemul public, deoarece în sistemul privat, în perioada analizată, numărul paturilor rămâne constat la 48.

La nivelul municipiului, referitor la resursa umană implicată în asigurarea serviciilor medico-sanitare⁵⁵ evoluția se prezintă astfel:

Dinamica resurselor umane implicate în prestarea serviciilor medico-sanitare la nivelul municipiului Suceava prezintă următoarele caracteristici:

- per total, resursa umană înregistrează o creștere de aprox. 28%, de la 2.110 persoane în anul 2007, la 2.696 persoane în anul 2015. Creșterea este determinată, în special, de creșterea numărului personalului sanitar mediu;
- cu excepția medicilor de familie, toate celelalte categorii înregistrează o creștere de personal (creștere cuprinsă între aprox. 2% - medici sistem public - și 62% - stomatologi);
- numărul medicilor, indiferent de forma sistemului în care activează, a înregistrat o creștere de 21% în anul 2015, față de anul 2007. Creșterea mai mare

⁵⁵ DJS Suceava - Fișa localității Suceava

este în cadrul sistemul privat de sănătate, de la 34 medici în 2007, la 97 medici în anul 2015. Referitor la numărul medicilor din sistemul public, acesta înregistrează fluctuații, astfel în anul 2008 (354 medici) se înregistrează o creștere semnificativă față de 2007 (309 medici), iar până în anul 2013 (291 medici) să se înregistreze o scădere constantă, urmată de o creștere în anii 2014 (328 medici) și 2015 (374). Deși în anul 2015 s-a înregistrat o ușoară creștere a cadrului medical specializat, acesta nu acoperă necesarul specific unui oraș reședință de județ;

- numărul medicilor de familie înregistrează o scădere de aprox. 14%, de la 78 medici în anul 2007, la 67 în anul 2015. În perioada analizată se observă o fluctuație a numărului de medici de familie, important de menționat fiind faptul că dacă la începutul perioadei număr medicilor din sistemul public era mai mare, la sfârșitul perioadei situația s-a inversat;
- numărul medicilor stomatologi a înregistrat cea mai mare creștere, respectiv 70%, de la 101 stomatologi în anul 2007, la 172 stomatologi în anul 2015. În ultimul an de referință, din total stomatologi, doar aprox. 13% sunt în sistem public, iar aprox. 87% în sistem privat;
- numărul farmaciștilor înregistrează o creștere de aprox. 20%. Creșterea este generată de farmaciștii din sistemul privat, deoarece în cadrul singurei unități farmaceutice din sistemul public activează doar 8 farmaciști;
- numărului personalului sanitar mediu, în perioada analizată, prezintă o creștere de aprox. 30% în anul 2014, față de anul 2007. Conform INS, personalul sanitar mediu este format din: asistenți medicali, asistenți de farmacie, surori medicale, tehnicieni sanitari, oficanți medicali, moașe, laboranți și alte categorii de personal sanitar cu studii medii asimilate. În aceste condiții, creșterea personalului se justifică în contextul creșterii cabinetelor de specialitate, a laboratoarelor medicale și a cabinetelor stomatologice.

Frecvent, în statistica sanitară se calculează gradul de asigurare a populației cu paturi⁵⁶, cu medici⁵⁷, precum și gradul de asigurare cu farmaciști⁵⁸ și cu stomatologi⁵⁹.

La nivelul anului 2014⁶⁰, situația gradului de asigurare a populației cu paturi, medici, farmaciști și stomatologi în municipiul Suceava, comparativ cu situația de la nivel județean, regional și național, se prezintă astfel:

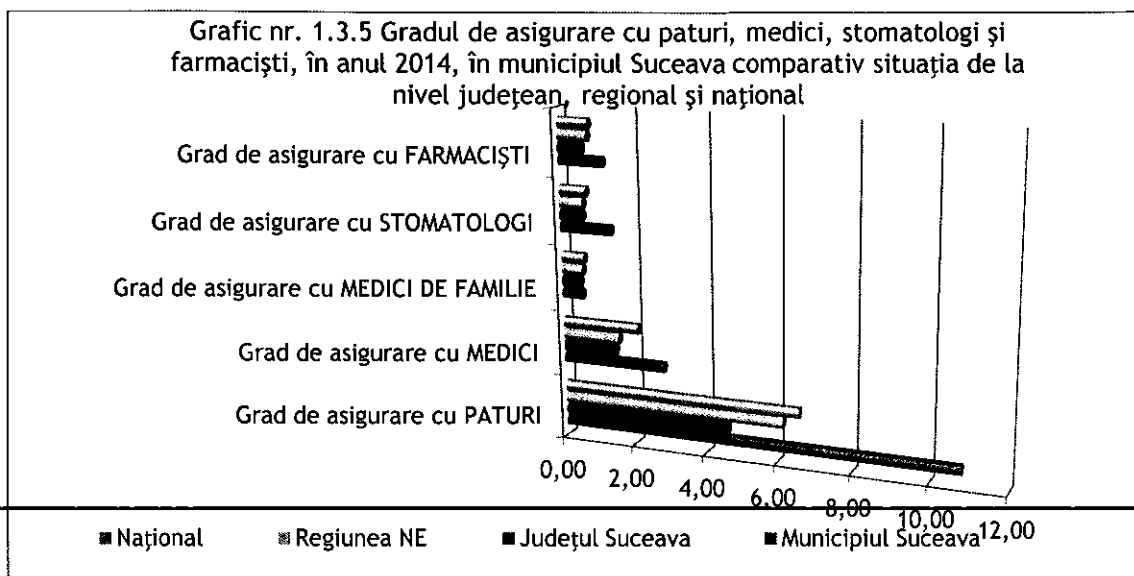
⁵⁶ Gradul de asigurare a populației cu paturi de spital rezultă din raportarea numărului de paturi de spital la numărul locuitorilor (populația totală), într-o perioadă determinată și înmulțit cu 1000

⁵⁷ Gradul de asigurare cu medici rezultă din raportarea numărului medicilor (exclusiv medici de familie, stomatologi) la numărul locuitorilor (populația totală) și înmulțit cu 1000

⁵⁸ Gradul de asigurare cu farmaciști rezultă din raportarea numărului farmaciștilor la numărul locuitorilor (populația totală) și înmulțit cu 1000

⁵⁹ Gradul de asigurare cu stomatologi rezultă din raportarea numărului stomatologilor la numărul locuitorilor (populația totală) și înmulțit cu 1000

⁶⁰ La 1 iulie 2014 populația totală a municipiului Suceava a fost de 115.439 persoane, la nivel județean a fost de 631.326 persoane, la nivel regional de 3.272.118 persoane, la nivel național de 19.913.193 persoane - conform informațiilor disponibile pe Institutul Național de Statistică (Baza Tempo Online)

Din datele prezentate se observă:

- la nivelul municipiului Suceava gradul de asigurare cu paturi, medici, stomatologi și farmaciști este mai ridicat față de media înregistrată la nivel județean, regional și național. Diferența față de situația de la nivel județean este explicabilă în contextul în care, din cadrul județului, municipiul Suceava este cel mai dezvoltat mediu urban;
- discrepanțele vizibile sunt la gradul de asigurare cu paturi, dar acest aspect este generat de faptul că la nivelul municipiului Suceava se află Spitalul Județean care dispune de 1.200 de paturi, precum și unicul spital privat din județ ce dispune de 48 de paturi. În contextul în care la nivel județean sunt înregistrate 2.939 de paturi, iar aproape jumătate din acestea sunt la nivelul municipiului Suceava atunci diferența vizibilă este explicabilă;
- gradul de asigurare cu medici de familie se situează în jurul aceleiași valori, astfel la nivelul municipiului Suceava indicele fiind de 0,56, arată că unui medic de familie îi revin aproximativ 1.776 pacienți, indicele la nivelul județului fiind de 0,51, unui medic îi revin aproximativ 1.955 persoane;
- din punct de vedere a gradului de asigurare cu paturi, medici, stomatologi și farmaciști, situația înregistrată la nivelul municipiului Suceava se încadrează în contextul județean, regional, respectiv național, de dezvoltare a sistemului de sănătate. Astfel, se poate afirma că, problemele generale ale sistemului de sănătate vizibile la nivelul României (în raport cu contextul european), au același grad de intensitate și la nivelul municipiului Suceava. De menționat că media gradului de acces la sistemul de sănătate de la nivel județean, regional și național, conform graficului anterior, prezintă valori mai mici față de situația de la nivel local deoarece, de exemplu, asigurarea populației din mediul rural cu medici este de peste 3 ori mai mică față de rata medie de asigurare cu medici în mediul urban, existând aproape 100 de localități fără nici un medic. În contextul în care la nivel regional și național mai bine de jumătate din populație este concentrată în mediul rural, atunci se explică valoarea indicatorilor prezentați.

Un indicator reprezentativ pentru a prezenta dezvoltarea socială și economică a unei comunități este rata mortalității. La nivelul municipiului Suceava evoluția indicatorului privind rata mortalității se prezintă astfel:

Sursa: prelucrare date obținute de la DJS Suceava (nr. decese și populație)

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Decese (nr.)	767	765	828	816	784	862
Populația la 1 iulie (nr.)	118.101	117.698	117.029	116.569	115.439	116.251
Rata mortalitate (%)	6,49	6,50	7,08	7,03	6,84	7,42

Tabel nr. 1.3.7 Rata mortalității la nivelul Municipiului Suceava în perioada 2010-2015

În perioada 2010-2015, rata mortalității înregistrează fluctuații, în anul 2015 înregistrând cea mai mare valoare, respectiv de 7,42%. În acest context, o prioritate o reprezintă îmbunătățirea sistemului medical prin crearea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea infrastructurii de sănătate, dotarea cu aparatură și echipamente de specialitate cu impact asupra creșterii calității vieții locuitorilor.

Principalele unități medicale existente la nivelul municipiului Suceava:

Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava este pentru această zonă cea mai importantă instituție în asigurarea asistenței medicale pentru locuitorii municipiului și ai județului.

Spitalul Județean de Urgență Suceava este nu numai un element al unei organizații cu caracter medical și social, ale cărei funcții constau în asigurarea de îngrijiri medicale complete populației (atât curative, cât și preventive), dar și un centru de completare a pregătirii profesionale pentru doctoranzi, medici stagieri, studenți la facultățile de Medicină și Biologie și pentru asistenții medicali.

Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava are în componență trei complexe de clădiri, un complex situat în cartierul Burdujeni (Secția de Psihiatrie) și două complexe situate pe de o parte și de alta a drumului E85 la intrare dinspre Iași. Din cauza traficului intens de pe această arteră de circulație a orașului este, de multe ori, dificilă traversarea acesteia, deoarece trecerea de pietoni nu este semaforizată. Trecerea de la un complex de clădiri la celălalt (de la o secție la alta) în orele de vârf devine dificilă, și generează și o blocare a traficului în zonă.

Referitor la resursa umană implicată în asigurarea serviciilor medico-sanitare, conform organigramei prezentate pe site-ul oficial al unității sanitare, personalul existent este în număr de 1.201 persoane, din care 1.164 reprezintă personal de execuție, iar 37 personal cu rol de conducere.

Conform informațiilor prezentate în Raportul de activitate⁶¹, în perioada 2012-2014, situația pacienților tratați și a consultărilor realizate se prezintă astfel:

An	Spitalizare continuă (nr. pacienți)	Spitalizare de zi (nr. pacienți)	Consultații ambulatoriu (nr.)
2012	39.514	13.844	153.522
2013	43.022	17.536	158.361
2014	44.142	16.463	143.357

Tabel nr. 1.3.8 Evoluția numărului de pacienți la nivelul Spitalului Județean Suceava

⁶¹ <http://www.spitaluljudeteansuceava.ro/index.php?page=informatii>

Serviciile medicale spitalicești sunt asigurate prin intermediul a 24 de secții și 6 compartimente distincte, dintre care câteva sunt cu profil unic în județ, respectiv specialitățile: gastroenterologie, urologie, oftalmologie, oncologie.

Spitalul privat Bethesda din Suceava este unicul spital privat din județul Suceava. Spitalul este dotat cu 2 săli de operație, 1 sală de nașteri, punct farmaceutic, saloane cu 2 și 3 paturi, sterilizare proprie, stație de radioficare, parcare interioară și exterioară. Un salon cuprinde următoarea dotare: grup sanitar propriu, telefon, televizor, difuzor radio, aer condiționat, alarmă acustică și luminoasă, acces internet, sursă oxigen.

Alături de cele două spitale, la nivelul municipiului Suceava există o serie de clinici particulare, dar care prin contractele cu CAS Suceava pot acorda și servicii medicale gratuite, respectiv:

- Policlینica Bethesda;
- Clinica Arcadia;
- Clinica Aramis;
- Clinica Explora Group;
- Policlینica CORAMed;
- Clinica Laurus Medical;
- Clinica Sante etc.

În baza prevederilor OUG 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către Autoritățile Publice Locale, a Hotărârii de Consiliu Local nr. 176/16.07.2009, precum și a Ordinului nr. 820/30.06.2009 a Ministrului Sănătății, începând cu data de 01.07.2009 a fost creat Compartimentul de Medicină Școlară din cadrul Direcției de Asistență Socială, care de la momentul creării la nivelul anului 2015 a gestionat activitatea a 19 cabinete școlare și studențești, din care 10 cabinete de medicină școlară generală (fiecare cabinet are arondat 3-4 unități de învățământ), 1 cabinet studențesc și 8 cabinete dentare⁶². Din cele 19 cabinete școlare și studențești, 3 cabinete sunt modernizate.

În Municipiul Suceava, unitățile școlare sunt deservite de cabinete medicale școlare care sunt dotate necorespunzător din punct de vedere tehnic. De asemenea, există probleme legate de calitatea serviciilor medicale oferite, de informarea corectă a elevilor legat de problematica medicală, de mijloacele de prevenție și de tratamentele ce pot fi folosite pentru diferite boli.

Conform datelor oferite de Direcția de Asistență Socială Suceava, există un număr redus de medici și personal calificat raportat la numărul de elevi.

Probleme identificate

Problemele identificate sunt atât specifice întregului sistem de sănătate, cât și specifice unităților sanitare din municipiul Suceava, astfel conform *Planului de Management în sănătate*⁶³ principalele probleme identificate sunt:

- accesul la serviciile de bază prezintă unul dintre cei mai reduși indicatori în comparație cu alte țări din Europa (conform Planului de Management al

⁶² Conform informațiilor prezentate de Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei Municipiului Suceava

⁶³ Document elaborat de Spitalului Județean de Urgențe „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava și aprobat de Consiliul Județean Suceava

Spitalului Județean Suceava, din analiza globală a sistemului sanitar românesc în context internațional și ținând cont de conceptul de performanță a OMS, care se axează în jurul al trei piloni fundamentali: 1. Ameliorarea sănătății; 2. Creșterea capacității de răspuns față de așteptările populației; 3. Asigurarea echității în ceea ce privește contribuția financiară - se constată că România se situează pe locul 99, după țări ca Albania (55), Slovacia (62), Ungaria (66)).

- sistemul de sănătate nu este adaptat pentru a face față noilor provocări - creșterea populației vârstnice care aduce cu sine creșterea prevalenței bolilor cronice;
- există diferențe importante de acoperire regională a serviciilor de sănătate, zonele cel mai slab acoperite cu personal medical fiind cele din Nordul și Estul țării;
- acces scăzut al persoanelor sărace la serviciile medicale oferite de mediul privat, în condițiile în care acesta s-a dezvoltat în ritm alert față de mediul public;
- lipsa unui sistem de monitorizare și control al calității serviciilor de sănătate oferite de unitățile sanitare;
- unitățile sanitare trebuie reabilitate și modernizate pentru a crește calitatea serviciilor prestate;
- lipsa echipamentelor medicale performante în cadrul unităților sanitare;
- lipsa unui sistem de gestionare a traficului în zona în care se face legătura între cele două sisteme de clădiri ce compun Spitalul Județean Suceava;
- cabinetele medicale sunt în număr redus față de nevoile reale având în vedere că la nivelul municipiului există 48 de unități școlare iar cabinetele medicale școlare și studentești sunt în număr de 11.

Conform Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, principalele nevoi identificate la nivelul municipiului Suceava sunt:

- Spitalul Județean de Urgență necesită achiziția de echipamente medicale suplimentare pentru a putea furniza servicii de calitate;
- Pentru cabinetele medicale în care își desfășoară activitatea medicii de familie dar care încă sunt în proprietatea Primăriei Municipiului Suceava sunt necesare lucrări de dotare și modernizare;
- În cartierele Burdujeni Sat și Ițcani sunt necesare micro policlinici.

Referitor la cabinetele medicale școlare principalele probleme sunt:

- Lipsa dotărilor ce determină condiții minime de desfășurare a activităților de medică școlară;
- Calitatea slabă a serviciilor medicale oferite elevilor și studenților generată atât de lipsa de infrastructură, cât și de actul medical;
- Slaba informare a elevilor legat de domeniul medical și de importanța prevenției.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Măsurile necesare pentru diminuarea problemelor identificate sunt atât specifice întregului sistem de sănătate, cât și specifice unităților sanitare din municipiul Suceava, astfel:

- asigurarea accesului egal al cetățenilor la îngrijirile sanitare de bază;

- creșterea calității vieții, prin îmbunătățirea calității și siguranței actului medical;
- apropierea de indicatorii de sănătate și demografici previzionați de Ministerul Sănătății în același timp cu scăderea patologiei specifice țărilor subdezvoltate;
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii unităților sanitare ca furnizor de servicii medicale și dotarea acestora cu aparatură/echipamente medicale de înaltă performanță;
- creșterea calității serviciilor medicale prin: creșterea gradului de satisfacție a pacienților, creșterea siguranței pacienților, creșterea gradului de satisfacție a angajaților din sistemul de sănătate;
- creșterea competențelor profesionale ale personalului medical;
- dezvoltarea de parteneriate pentru furnizarea de servicii medicale și nemedicale de calitate;
- realizare structuri sanitare în cartierele situate periferic (Burdujeni Sat, Ițcani);
- modernizarea laboratoare/laboratoare mobile pentru screening/monitorizare clinică boli și prevenirea epidemiilor;
- echiparea infrastructurii specifice de servicii publice medicale (ambulatoriu, camera de urgență, centre medicale, intervenție socială integrată etc.);
- creșterea nivelului de performanță a activității medicilor și a personalului medical din cadrul cabinetelor medicale școlare.

În cadrul întâlnirilor organizate cu Grupurile de Lucru constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de probleme legată de sistemul social și de sănătate de la nivel local. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

Probleme identificate:

- Social
 - ✓ Nu există centre de zi pentru vârstnici;
 - ✓ Nu există amenajări pentru persoanele nevăzătoare: semafoarele nu dispun de semnale acustice; mijloacele de transport în comun nu beneficiază de sistem audio de informare cu privire la stații; biblioteca nu dispune de cărți adaptate, cum ar fi tipărituri în format mare, Braille sau cărți audio;
 - ✓ Spirit civic slab dezvoltat la nivelul locuitorilor din municipiul Suceava;
 - ✓ Nu există în politica administrației publice mediul pentru susținerea ONG-urilor;
 - ✓ Nu există un centru de recuperare pentru copii cu handicap - la nivelul județului Suceava sunt înregistrați peste 3.000 de copii cu handicap, din care aproximativ 500 sunt din municipiul Suceava;
 - ✓ Fenomenul cerșetoriei este în creștere;
 - ✓ Nu există posibilitatea de petrecere a timpului liber pentru tineri în condițiile în care municipiul Suceava nu dispune de o zonă de agrement, nu există spații pentru practicarea sportului, nu sunt respectate normele de acces în localuri, nu există manifestări sportive care să antreneze populația municipiului etc.

- ✓ Comportamentul celor ce beneficiază de ajutor de social, în conformitate cu legislația în vigoare, inclusiv de locuință socială, este lipsit de responsabilitate aducând prejudicii la imaginea orașului în zonele în care locuiesc.
- Sănătate
 - ✓ Infrastructura rutieră existentă blochează accesul ambulanțelor, precum:
 - separatoarele de drum către cartierul Burdujeni împiedică eliberarea căii de acces pentru ambulanțe;
 - unele cartiere au zone foarte înguste și ambulanțele nu pot pătrunde, precum cartierul George Enescu;
 - ✓ Serviciul de ambulanță este slab dezvoltat, ceea ce face ca acesta să se situeze la coada clasamentului de la nivel național. Această situație este generată de gradul avansat de degradare a mașinilor utilizate și de lipsa personalului.

Soluții propuse:

- Social
 - ✓ Crearea de centre de zi pentru persoanele vârstnice, de preferat în fiecare cartier important de la nivelul municipiului Suceava;
 - ✓ Proiectele de investiții viitoare să pună accent și pe crearea accesibilității pentru persoane nevăzătoare, iar actele de cultură să vizeze și acest grup defavorizat;
 - ✓ Crearea unui birou la nivelul Primăriei care să gestioneze comunicarea și colaborarea dintre ONG și APL. În aceste condiții ONG-urile vor fi anunțate când trebuie să transmită fișele privind descrierea proiectelor vizate sau se va stabili o perioadă a anului când se depun proiectele, se vor organiza întâlniri periodice. De asemenea, va exista o bază de date atât cu ONG-urile active, cât și cu persoanele care beneficiază de serviciile sociale etc.;
 - ✓ Crearea unui Centru Regional de Recuperare pentru copii cu handicap (există proiect tehnic, dar încă nu s-a identificat terenul pentru susținerea acestei investiții);
 - ✓ Crearea unui cadru de colaborare între DAS/DGASPC/USV în vederea gestionării fenomenului de cerșetorie;
 - ✓ În vederea responsabilizării beneficiarilor de ajutor social sunt necesare clauze contractuale clare, care pe lângă condițiile impuse de menținere a locuinței la starea primită, precum și de menținere a curățeniei în zone comune, să includă și criterii de monitorizare care să ducă la sancționarea acestora în cazul în care nu sunt îndeplinite;
 - ✓ Poliția Comunitară să fie mai activă în zonele de locuințe sociale;
 - ✓ Direcția de Asistență Socială ar să monitorizeze mai atent beneficiarii de ajutor social în îndeplinirea obligațiilor asumate ca urmare a primirii unei locuințe sociale.
- Sănătate
 - ✓ Dotarea serviciului de ambulanță cu ambulanțe noi și moderne.
 - ✓ Modernizarea serviciilor de ambulanță;
 - ✓ Construirea de garaje pentru ambulanțe.

1.4 Zone urbane dezavantajate

Conform documentului „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România”, document elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) în colaborare cu Banca Mondială, marginalizarea urbană se manifestă prin concentrarea spațială a populației deprivate în comunități situate în anumite zone din interiorul așezărilor urbane. Pentru a analiza fenomenul de marginalizare urbană, studiul a fost realizat la un nivel teritorial redus, respectiv la sectoare de recensământ⁶⁴. Astfel, în baza recensământului populației din anul 2011, sunt identificate 4 tipuri de zone dezavantajate, respectiv:

- Tipul 1 - zone dezavantajate pe locuire;
- Tipul 2 - zone dezavantajate pe ocuparea forței de muncă;
- Tipul 3 - zone dezavantajate pe capital uman;
- Tipul 4 - zone urbane marginalizate.

În baza datelor de la recensământul populației 2011 au fost calculate ratele populației urbane din zonele definite ca fiind marginalizate sau dezavantajate pe locuire, ocupare sau capital uman. La nivel național, 3,2% din populația urbană, 2,6% dintre gospodăriile din urban și 2,5% dintre locuințele din urban se află în zone (sectoare de recensământ) marginalizate.

Zonele marginalizate cumulează deprivări pe toate dimensiunile și în cele mai multe cazuri sunt zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social și care nu sunt reflectate în statisticile privind ratele de sărăcie calculate la nivel de localitate sau județ, adevărate pungi de excluziune socială. Puternica stigmatizare cu care sunt asociate aceste locuri, pe lângă lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructura) reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie. Aceste zone sunt candidatele cele mai potrivite pentru intervențiile de tipul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității(DLRC) realizate în orașele din Romania.

Planul de Dezvoltare Regional, în acord cu informațiile oferite de sunt identificate comunitățile marginalizate existente al nivelul Regiunii de Dezvoltare NE. La nivelul municipiului Suceava, din punct de vedere a zonelor dezavantajate, comparativ cu situația de la nivel județean și regional, situația se prezintă astfel:

Nivel teritorial	Regiunea NE	Județul Suceava	Municipiul Suceava
Populație stabilă	1.374.794	262.153	92.121
% în zone nedezavantajate	59,62%	52,82%	82,05%
% în zone dezavantajate pe locuire	5,66%	3,34%	6,19%
% în zone dezavantajate pe ocupare	12,51%	13,92%	3,60%
% în zone dezavantajate pe capital uman	14,77%	23,37%	5,52%
% în zone marginalizate	4,29%	4,91%	1,14%
% populație în	3,15	1,65%	1,5%

⁶⁴ Cea mai mică zonă geografică delimitată în vederea realizării unui recensământ este sectorul de recensământ care cuprinde, de regulă, în jur de 200 persoane.

zone cu instituții
sau sub 50 de
locuitori

Tabel nr. 1.4.1 Zone dezavantajate la nivelul municipiului Suceava, comparativ cu situația de la nivel județean și regional în baza datelor recensământului populației și al locuințelor 2011

Conform documentului elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) în colaborare cu Banca Mondială, „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România”, document în cadrul căruia au fost centralizate comunitățile urbane marginalizate, la nivelul municipiului Suceava au fost identificate 6 zone dezavantajate iar numărul persoanelor care locuiesc în comunități marginalizate declarate de către autoritatea publică locală se prezintă astfel⁶⁵:

- 560 persoane locuiesc în zone de tip ghetou cu blocuri de proastă calitate construite înainte de 1990 pentru muncitorii marilor întreprinderi socialiste. Locuitorii zonelor de tip ghetou se confruntă cu trei probleme majore: (1) plata utilităților — electricitate, apă, canalizare și salubritate; (2) teamă constantă a locatarilor din locuințele sociale de a nu fi evacuați sau de a pierde locuința din cauza restanțelor; (3) rețelele de sprijin insuficient dezvoltate și proasta reputație a zonei (capital social scăzut);
- 70 persoane locuiesc în zonele de locuințe sociale modernizate.

De regulă, zonele de locuințe sociale modernizate au fost create prin proiecte integrate, care au îmbinat investițiile de amploare în noi imobile cu intervenții la nivelul infrastructurii și în plan social. Locuințele sociale modernizate deși respectă toate normele tehnice cu privire la dimensiune și infrastructură, ar trebui să acorde atenție și următoarelor aspecte: (1) situarea geografică la nivelul teritoriului urban; (2) procesul de informare și consultare înaintea relocării; (3) componenta etnică a populației relocate. Dacă zona de locuințe sociale este situată pe un teritoriu decouplat de la țesutul vital al orașului, departe de oportunitățile de ocupare și este locuită de un singur grup socio-economic sau etnic, atunci zona este segregată și are potențial de dezvoltare foarte redus, oricât de modernizate ar fi respectivele locuințe. Segregarea este exacerbată dacă formarea zonei implica un proces de relocare impus.

De asemenea, în cadrul documentului „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România” elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) în colaborare cu Banca Mondială, la nivelul municipiului Suceava, în baza recensământului din anul 2011, au fost identificate mape (sectoare) de recensământ marginalizate sau dezavantajate. Centralizatorul datelor de identificare în teritoriu (strada, locație) ale codurilor mapelor de recensământ utilizate în anul 2011 pentru Municipiul Suceava se prezintă astfel:

Numele ZUM	Locația ZUM	Nr. estimat de locuitori la nivelul ZUM, din care: ► romi	Tip zonă urbană marginalizată (ghetou, mahala etc.)	
ZUM 1	Cartier Burdujeni	în partea de nord-est a orașului	6.360, din care 88 romi	dezavantajate pe locuire dezavantajate pe ocupare dezavantajate pe capital uman zone urbane marginalizate

⁶⁵ Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020

ZUM 2	Cartier Ițcani	în partea de nord-vest a orașului	2.310, din care 37 romi	dezavantajate pe ocupare dezavantajate pe capital uman zone urbane marginalizate
ZUM 3	Cartier Obcini	în partea de sud-vest a orașului	2.224, din care 1 rom	dezavantajate pe locuire
ZUM 4	Cartier Burdujeni Sat	în partea de nord-est a orașului	1.965, din care 75 romi	dezavantajate pe locuire dezavantajate pe capital uman zone urbane marginalizate
ZUM 5	Zona Hărbărie - Traian Vuia	în partea de sud-vest a orașului	914, din care 70 romi	dezavantajate pe ocupare dezavantajate pe capital uman
ZUM 6	Cartier Zamca	în partea de vest a orașului	786, din care 10 romi	dezavantajate pe capital uman
ZUM 7	Cartier Centru	în partea centrală a orașului	590, din care 83 romi	dezavantajate pe capital uman
Total			15.149, din care 364 romi	

Tabel nr. 1.4.2 Zone urbane marginalizate la nivelul municipiului Suceava, prelucrare proprie după mapele de recensământ

La nivelul anului 2016 au început demersurile pentru utilizarea instrumentului Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC). Municipiul Suceava în parteneriat cu o societate comercială și un ONG au elaborat și depus un proiect în cadrul Programului Operațional Capital Uman, axa prioritară 5, în valoare de aproximativ 50.000 euro, pentru elaborarea unei Strategii de Dezvoltare Locală ce vizează comunitățile marginalizate din municipiul Suceava. În luna mai 2017 s-au publicat listele cu proiectele care au trecut de faza de evaluare tehnico-financiară, proiectul fiind declarat admis. Se estimează semnarea contractului de finanțare cel târziu în luna iunie 2017.

Realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală va genera, în principal, identificarea concretă a comunităților defavorizate din municipiul Suceava, a nevoilor specifice a acestor comunități și va propune o serie de soluții pentru dezvoltarea echilibrată și durabilă a zonelor marginalizate prin integrarea acestora la nivel economic, social și de mediu cu restul teritoriului administrativ al municipiului. Identificarea soluțiilor va avea un grad mai mare de aplicabilitate în condițiile în care persoanele din aceste comunități vor fi implicate în procesul de creare a Strategiei de Dezvoltare Locală.

Strategia de Dezvoltare Locală va propune o abordare integrată în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitățile marginalizate.

Astfel, realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru comunitățile marginalizate va conduce în primul rând la identificarea situației reale a comunităților marginalizate din municipiul Suceava.

Principale probleme:

- Lipsa unui document strategic care să evidențieze și să centralizeze comunitățile marginalizate de la nivel local, implicit probleme specifice ale acestora;

- Excluziune socială a grupurilor vulnerabile ce determină implicarea minimă a acestor categorii în dezvoltarea zonelor marginalizate și a orașului în general;
 - Existența unor zone urbane slab dezvoltate ceea ce determină un dezechilibru la nivel local;
 - Grad de sărăcie ridicat în comunitățile marginalizate;
 - Lipsa spațiilor pentru recreere, petrecere a timpului liber, educație și sociale la nivelul zonelor marginalizate.
-
-

1.5 Protecția mediului și dezvoltare durabilă

"Dezvoltarea durabilă este acel proces de dezvoltare care răspunde nevoilor actuale fără a periclita capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor lor nevoi. [...] Pentru ca dezideratul dezvoltării durabile să poată fi atins, protecția mediului va constitui parte integrată a procesului de dezvoltare și nu poate fi abordată independent de acesta."

Sursa: Declarația asupra Mediului și Dezvoltării, Rio de Janeiro, 1992

1.5.1 Calitatea mediului

I. Aer⁶⁶

Calitatea aerului înconjurător este reglementată în România prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, care transpune Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului și un aer mai curat în Europa și Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile policiclice aromatice în aerul ambiental.

La nivelul municipiului Suceava, calitatea aerului este monitorizată de Agenția pentru Protecția Mediului, în diferite puncte strategice ale localității, cu stații automate de monitorizare, conform cu cerințele directivelor Uniunii Europene.

Pentru informarea mai facilă a publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător, în România sunt utilizați indicii zilnici de calitate a aerului, conform *Ordinului M.M.D.D. nr. 1095/2007 pentru aprobarea Normativului privind stabilirea indicilor de calitate a aerului în vederea facilitării informării publicului.* Astfel, pe baza concentrațiilor măsurate pentru fiecare dintre poluanții atmosferici monitorizați, se stabilește indicele specific fiecărui poluant. Fiecare indice, de la 1 la 6, corespunde unui calificativ, de la excelent la foarte rău⁶⁷:

Indice	Calificativ	Indice	Calificativ
1	Excelent	4	Mediu
2	Foarte bun	5	Rău
3	Bun	6	Foarte rău

Tabel nr. 1.5.1 Semnificația indicilor privind calitatea aerului înconjurător

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2014, calitatea aerului a fost monitorizată de următoarele stații de monitorizare:

- SV1 - amplasată pe strada Mărășești nr. 57, la Colegiul Național "Mihai Eminescu" - stație de fond urban;
- SV2 - amplasată pe strada Tineretului f.n (cartier Cuza Vodă) Grădinița nr. 12 "Tândărică" - stație de tip industrial, această fiind oprită temporar din aprilie 2014, din motive tehnice.

*Raportul preliminar privind calitatea aerului înconjurător în județul Suceava în anul 2014*⁶⁸, raport elaborat de Agenția de Protecția Mediului Suceava și în cadrul căruia sunt cuprinse și datele măsurărilor celor două stații de monitorizare din municipiul

⁶⁶ Agenția de Protecție a Mediului Suceava: <http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/calitatea-aerului>

⁶⁷ Raport privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014

⁶⁸ Având în vedere că stația SV2 a fost oprită temporar din 17.01.2014, până la repararea tuturor echipamentelor defecte, analiza calității aerului în municipiul Suceava vizează doar datele oferite de stația de monitorizare SV1.

Suceava, prezintă la capitolul de concluzii faptul că rezultatele monitorizării calității aerului, în anul 2014, au indicat o calitate a aerului corespunzătoare la toți indicatorii monitorizați, nefiind înregistrate depășiri ale valorilor limită, valorilor țintă, pragurilor de informare și de alertă reglementate de Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Rapoartele lunare privind calitatea aerului⁶⁹ aferente anului 2015 evidențiază următorii indici generali de calitate a aerului:

Indici zilnici de calitatea aerului												
Lunile anului	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	4	4-5	4	-	4	4	4	4	4-5	4	4-5	4

Tabel nr. 1.5.2 Indicii zilnici de calitatea aerului în anul 2015 la nivelul municipiului Suceava

Conform Informărilor lunare oferite APM Suceava⁷⁰, indicii zilnici de calitate a aerului de 4 (mediu) și 5 (rău), din perioada ianuarie - decembrie 2015, s-au datorat concentrațiilor mai mari de PM10 (particule în suspensie cu diametru mai mic de 10 microni), măsurate în zile în care condițiile meteo au fost defavorabile dispersiei poluanților (calm atmosferic, lipsă precipitații).

Sursele principale de poluare cu pulberi PM10 sunt traficul rutier zonal intens, starea tehnică și de salubritate a străzilor necorespunzătoare din zona de monitorizare a stației. La acestea se adaugă sursele industriale și instalații de ardere neindustriale (rezidențiale, instituționale etc.) de pe teritoriul municipiului Suceava.

Astfel, principalele surse de poluare a aerului din municipiul Suceava sunt legate de activitățile antropice și pot fi grupate pe 3 categorii:

- **Activități industriale diverse, cu emisia de noxe** (gaze, vapori sau pulberi) specifice în funcție de procesele tehnologice și de praf;
- **Activități urbane specifice datorate în principal arderii combustibililor** (în sistem centralizat sau individual). De asemenea, aceasta reprezintă o importantă sursă generatoare de fum și cenușă având în vedere arderea combustibililor solizi, lichizi și gazoși în scop domestic;
- **Traficul auto, cu emisia de poluanți specifici arderii combustibililor.**

II. Ape

Teritoriul județului Suceava aparține în întregime bazinului hidrografic al Siretului.

Cel mai important curs de apă care străbate municipiul Suceava este râul cu același nume. Râul Suceava are o lungime de 170 km, izvorăște din Masivul Lucina, bazinul său hidrografic ocupă 26% din suprafața județului Suceava

Până în anul 2011, o zonă critică sub aspectul poluării apelor de suprafață și a celor subterane⁷¹ a reprezentat-o teritoriul din aval de zona de evacuare a apelor uzate provenite de la Stația de epurare orășenească, dar prin implementarea programului ISPA, stația de epurare a fost modernizată și această problemă diminuată/eliminată.

⁶⁹ <http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/informare-lunara-calitate-aer>

⁷⁰ <http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/rapoarte-si-informari-la-nivel-national>

⁷¹ Planul urban de management al mediului pentru municipiul Suceava - www.apmsv.ro

III. Sol

Calitatea solurilor este influențată fie de factori naturali (climă, formă de relief), fie de acțiuni antropice agricole și industriale - în multe situații factorii menționați pot acționa împreună în sens negativ, având ca efect scăderea calității și chiar anularea funcțiilor acestora.

Conform Planului Urban de Management al Mediului pentru municipiul Suceava, din punct de vedere al activităților industriale, **principala cauză de deteriorare a calității solului în municipiul Suceava o constituie depozitarea inadecvată**, timp de zeci de ani, a deșeurilor rezultate din unele procese tehnologice specifice industriei energetice, celulozei și hârtiei, prelucrarea lemnului etc.

Emisiile de gaze acidifiante (dioxid de sulf, oxizi de azot) și pulberi din arderea combustibililor fosili, în principal cărbuni, reprezintă surse de poluare nu doar a aerului, dar și a solului din jurul sursei de emisie. Pulberile conțin, alături de particule de carbon, metale grele, hidrocarburi, dintre care periculoase sunt hidrocarburile policiclice aromatice și diferiți alți compuși organici volatili adsorbiți. Precipitațiile, vântul, gravitația, transferă acești poluanți din atmosferă pe sol, unde, acumulându-se, pot conduce la poluarea și acidifierea solului.

Conform Planului de Dezvoltare Regională NE, în județul Suceava se regăsesc 8 situri potențial contaminate. Dintre acestea, la nivelul municipiului Suceava se identifică platforma de deșeuri municipale Suceava și un depozit de zgură și cenușă ce a deservit SC TERMICA SA Suceava.

Dintre măsurile de prevenire și diminuare avute în vedere în PDR NE se menționează lucrările de drenare de adâncime, modelare a terenurilor, ziduri de sprijin, contrabanchete, ancorări, împăduriri.

IV. Zgomot

Zgomotul ambiental, definit prin HG 321/2005⁷², anexa 1, art. 20, ca fiind "ansamblul sunetelor nedorite, inclusiv dăunătoare, rezultate din activitățile umane, inclusiv cele provocate de mijloacele de transport, traficul rutier, feroviar și cele provenite din amplasamentele unde se desfășoară activități industriale..." reprezintă un factor de monitorizare privind calitatea mediului.

Traficul auto, feroviar și chiar aerian, precum și activitățile agenților economici industriali, constituie surse de zgomot inepuizabile.

STAS-urile⁷³ prevăd că nivelul de zgomot admis pe străzile de legătură nu trebuie să depășească 70 decibeli (db), în piețe să nu fie mai mare de 60 db, iar pe magistrale să fie maxim 75 db.

Din datele prezentate în *Raportul privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014*, elaborat de Agenția de Protecția Mediului, se constată că sursele de zgomot principale sunt cele legate de traficul auto, acestea creând disconfort populației, atât în zonele imediat limitrofe căilor de transport rutier, cât și în zone rezidențiale, parcuri, alte zone de recreere.

⁷² Hotărârea de Guvern nr. 321/2005, modificată și completată de HG 674/2007, privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental

⁷³ STAS 10009-88 - Acustica în Construcții, Acustica Urbana - Limite admisibile ale nivelului de zgomot

Tip măsurătoare zgomot	Punct de măsurare	Număr măsurători 2014	Nivelul mediu echivalent de zgomot maxim măsurat dB(A)	Număr depășiri 2014	Nivelul echiv. de zgomot admisibil dB(A)
Parcuri, zone de recreere și odihnă	Parc Central	5	59,9	0	60
Parcaje auto	Parcare magazin Bucovina (Altex)	4	69,3	0	90
Stradă de categorie tehnică I, magistrală	Calea Unirii, aval intersecție Mirăuți, aval 60 m de bloc AMBRO	4	74,7	0	75
	Calea Unirii, Șc. Gen. nr. 5 „Jean Bart”	4	69,4	0	75
Stradă de categorie tehnică II, de legătură	Str. V. Alecsandri Colegiul Ștefan cel Mare	4	67,5	0	70
	Bd. „G. Enescu”, nr. 38 bl. T90, vis-à-vis magazin Plus	4	69,9	0	70
	Str. C. Coposu, cca. 25 m aval de inters. cu str. Bistriței	4	68,1	0	70
	Str. Ștefan cel Mare, vis-a-vis Tribunal	5	73,6	3	70
Stradă de categorie tehnică III, de colectare	Str. Mărășești, Șc. generală nr. 3	4	66,6	0	70
	Str. Narciselor, Hotel Bicom	4	64,7	0	65

Tabelul nr. 1.5.4 Rezultatele monitorizării nivelului de zgomot urban în municipiul Suceava, în anul 2014, pe puncte de monitorizare

Din tabelul prezentat anterior se observă că:

- cele mai multe depășiri ale valorilor limită admisibile conform STAS 10009/1988 s-au înregistrat pe Strada Ștefan cel Mare, vis-a-vis de Tribunal, stradă de categorie II, de legătură;
- cele mai mari valori măsurate pe străzi categorie I, magistrală, s-au înregistrat în punctul din municipiul Suceava, în special pe Calea Unirii, aval Intersecție Mirăuți (bloc Ambro);
- nivelul mediu echivalent de zgomot maxim măsurat în cazul Parcului Central este apropiat valorii de zgomot admisibil;
- în cazul tuturor tipurilor de străzi, valorile de zgomot măsurate sunt apropiate de valoarea maximă admisibilă.

Valorile zgomotului generat sunt monitorizate doar prin punctele de măsurare prezentate anterior, nu există studii care să arate situația la nivelul întregului areal al municipiului Suceava.

Pentru diminuarea valorilor zgomotului, sunt necesare sistematizarea și redimensionarea rețelelor stradale pentru a satisface solicitările de trafic, realizarea unor suprafețe cu perdele arboricole și arbusticole care să fie zone tampon între zona stradală și cele de locuit, condiționarea circulației pentru traficul greu pe arterele de centură și folosirea prioritară a autovehiculelor silențioase.

V. Riscuri naturale

În funcție de categoriile de producere a dezastrelor în urma fenomenelor naturale, se disting trei tipuri de riscuri naturale: alunecări de teren, scufundări și inundații.

Conform PUG, în baza studiului de fundamentare *Studiu geotehnic și riscuri naturale*, pentru municipiul Suceava, ~~zonele considerate vulnerabile din punct de vedere al potențialului și probabilității de producere a alunecărilor de teren sunt reprezentate de versanți.~~

În cazul alunecărilor de teren din Municipiului Suceava, factorii care influențează stabilitatea versanților analizați sunt: apa subterană, natura litologică a rocilor, panta și dinamica de ansamblu a versanților.

O a doua categorie de zonă expusă la riscuri naturale este reprezentată de cursul râului Suceava, care prin acțiunea sa permanentă de erodare a malurilor, poate reprezenta un potențial pericol pentru spațiile aflate în apropierea sa.

Datorită digurilor ridicate pentru protejarea zonei industriale și de agrement, albia Sucevei este în cea mai mare parte neinundabilă.

Fenomene de inundabilitate se manifestă pe suprafețe reduse în cadrul teritoriului administrativ, în zonele unde cursul râului nu a fost amenajat.

Conform Raportului privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014, zonele în care s-au produs inundații în municipiul Suceava sunt:

Localitatea	Zone inundabile
Municipiul Suceava	<ul style="list-style-type: none"> • Râul Suceava (creare remuu confluență r. Suceava cu pr. Șcheia, avarie dig r. Suceava); • Pr. Șcheia (creare remuu confluență pr. Șcheia cu r. Suceava); • Pr. Cetății (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Vătafului (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Iacob (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Morii (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Mitocaș (revărsarea și creșterea debitului); • Scurgeri versanți Dealu Mănăstirii (activare formațiuni torențiale); • Acumularea Dragomirna (accident la baraj).

Tabel nr. 1.5.5 Zonele inundabile din municipiul Suceava în anul 2014 (sursa: Inspectoratul pentru Situații de Urgență Suceava)

Conform PUG, un alt fenomen cu amploare mai ridicată în cadrul teritoriului administrativ al municipiului Suceava este reprezentat de zonele de bălțire a apei. Acestea sunt prezente pe majoritatea văilor unde apar și izvoare. Fenomenul este favorizat de caracterul argilos al terenului.

1.5.2 Gestionarea deșeurilor în contextul dezvoltării durabile

Deșeurile municipale reprezintă totalitatea deșeurilor generate de populație, instituții, unități comerciale și economice (deșeuri menajere și asimilabile), deșeurile colectate din spațiile publice (străzi, parcuri, spații verzi, piețe), precum și deșeurile de construcții-demolări colectate de operatorii de salubritate.

Conform informațiilor oferite de Serviciul de Ecologizare din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, în anul 2015, în Municipiul Suceava colectarea deșeurilor municipale a fost realizată de către doi operatori de salubritate, astfel:

- SC Rosal Grup SA, pentru perioada 01 ianuarie - 18 aprilie 2015;
- Asocieria SC Florconstruct SRL - SC Diasil Service SRL, pentru perioada 19 aprilie 2015 - 31 decembrie 2015.

Date privind situația actuală

În anul 2015 au beneficiat de servicii de salubritate menajeră toți locuitorii Municipiului Suceava⁷⁴ și un număr de 5.123 agenți economici (inclusiv instituțiile publice) cu 31.500 angajați.

Pentru colectarea deșeurilor municipale, Primăria Municipiului Suceava, împreună cu operatorul de salubritate, dispune de 708 puncte de colectare a deșeurilor municipale, din care 110 cu platforme betonate și împrejmuite. Capacitatea de depozitare a deșeurilor este asigurată de:

- 1.246 eurocontainere de 1,1 mc pentru deșeuri menajere, din care: 789 pentru populație, 95 pentru instituțiile publice, 362 pentru agenții economici;
- 120 eurocontainere de 1,1 mc pentru deșeuri de tip hârtie;
- 130 eurocontainere de 1,1 mc pentru deșeuri de tip plastic;
- 80 eurocontainere de tip clopot dispuse la unitățile de învățământ și instituțiile publice.

În cazul locuințelor particulare (case individuale) fiecare proprietar își asigură recipientele pentru colectarea deșeurilor din gospodăria proprie.

Infrastructura de transport utilizată pentru colectarea deșeurilor include:

- 9 autospeciale compactoare de 16 mc;
- 2 autospeciale compactoare de 24 mc;
- 2 autospeciale pentru deșeuri voluminoase și/sau din construcții demolări;
- 2 autospeciale de tip hook-lift dotate cu containere;
- 1 autospecială compactoare de 16 mc pentru colectarea și transportul deșeurilor vegetale.

Referitor la sortarea deșeurilor municipale, această activitate se execută la Punctul de sortare aparținând SC Diasil Service SRL, situat pe str. Plaiului fn. din municipiul Suceava.

Evoluția cantităților de deșeuri în perioada 2009-2015 la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

⁷⁴ Conform informațiilor prezentate de DJS Suceava în Fișa localității municipiului Suceava, la 1 iulie 2015, populația municipiului Suceava era de 116.081 locuitori.

Realizat în	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cantitate deșuri total (mc), din care:	125.665	124.088	120.636	115.300	105.481	123.149	110.066
Reciclat și valorificat	28.850	30.723	34.776	30.455	28.236	34.741	28.508
Procent sortat %	22,96	24,76	28,83	26,42	27,78	27,28	25,90

Tabel nr. 1.5.6 Evoluția cantității de deșuri colectate și reciclate la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2009-2015

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2015, din cei 110.066 mc de deșuri colectate, au fost reciclate și încredințate spre valorificare 28.508 mc de deșuri, care reprezintă 25,9% din total deșuri colectate.

Tipuri de deșuri colectate:

- deșuri menajere - 96.000 mc;
- deșuri generate din activități de construcții și demolară - aprox. 10.000 mc;
- deșuri voluminoase - 4.066 mc.

Cele mai importante tipuri de deșuri valorificare sunt:

Sursa: Serviciul de Ecologizare din cadrul Primăriei Municipiului Suceava

Tip de deșuri reciclate/valorificate	Companii cu care operatorul are contracte de valorificare a deșurilor
Hârtie/carton	AMBRO SA
Plastice	ATHENA PLAST SRL (folie LDPE)
	ECOFRIEND RECYCLING SRL (PP rafie, folie LDPE)
	HIDROPLASTO SRL (PVC)
	GREENTECH SA (PET)
	PLASTIC RECYCLING EXPORT SRL (folie LDPE)
	POKAS ARCADIAN RECYCLE SRL (PP Recip, HDPE recip)
Metale feroase	REMAT INVEST SRL
Metale neferoase	ADVANCED METAL ECO PROCESSING SRL
Sticlă	GREENGLASS SA
Alte deșuri reciclabile (anvelope, lemn, acumulatori etc.)	ROMBAT SA (baterii și acumulatori)
	TEHNO COMPUTER (anvelope uzate)
	GREENWEEE INTERNATIONAL SA (DEEE - deșuri de echipamente electrice și electronice)

Table nr. 1.5.7 Tipuri și cantitate de deșuri reciclate/valorificate, precum și companiile implicate în proces

La nivelul anului 2015 și început de an 2016, depozitarea deșurilor nevalorificabile se realizează la Spațiul temporar de stocare din comuna Ipotești, administrat de operatorul autorizat SC Diasil Service SRL.

După deschiderea Depozitului conform de deșuri, din comuna Moara, deșeurile nevalorificabile vor fi transferate în această nouă locație. Investițiile realizate la groapa de gunoi ecologică de la Moara au fost recepționate la mijlocul anului 2016, urmând în

cursul anului 2017 să fie derulată procedura de atribuire a serviciilor de gestionare a deșeurilor de la depozitul conform de deșeuri.

Programul de colectare a deșeurilor urbane:

Tip de colectare	Frecvența / săptămână
Clădiri de tip A (blocuri de locuințe cu peste 4 etaje și fără grădină) și B (blocuri de locuințe cu până la 4 etaje și fără grădină)	2
Clădiri de tip C (vile, case individuale și grădini)	1

Tabel nr. 1.5.7 Frecvența colectării deșeurilor produse la nivelul municipiului Suceava

Sursa: Serviciul de Ecologizare din cadrul Primăriei Municipiului Suceava

Sistemul de gestionare a deșeurilor la nivelul municipiului va fi îmbunătățit având în vedere că în cadrul contractului de concesiune a serviciului public de salubritate menajeră s-au prevăzut următoarele măsuri de modernizare a sistemului de colectare a deșeurilor municipale⁷⁵:

- realizarea/amenajarea a minim 30 de puncte supraterane de colectare a deșeurilor reciclabile pentru populație, în zonele aglomerate și comerciale. Amenajarea punctelor supraterane de colectare a deșeurilor reciclabile se va realiza etapizat, în primele 6 luni de la data semnării contractului;
- realizarea/amenajarea unui număr de minim 145 platforme subterane pentru colectarea deșeurilor menajere care va fi realizat de către operatorul de salubritate în două etape, respectiv 55 de platforme în următorul an de la semnarea contractului, iar restul de 90 de platforme în doi ani de la semnarea contractului.
- achiziționarea unei instalații pentru procesarea deșeurilor vegetale și lemnoase colectate în aria administrativ teritorială a municipiului Suceava, în termen de 6 luni de la semnarea contractului de concesiune;
- realizarea unei platforme pentru producerea compostului, în termen de 2 ani de la semnarea contractului de concesiune;
- realizarea de sisteme speciale de colectare a sticlei, pentru centrele comerciale, în termen de un an de la semnarea contractului de concesiune;
- realizarea de programe educaționale cel puțin o dată pe an în toate instituțiile de învățământ;
- realizarea de cel puțin 4 ori pe an a unor activități de educare, informare și diseminare în rândul populației și agenților economici despre colectarea selectivă.

Probleme identificate

- o mare parte a punctelor de colectare nu dispun de platforme betonate (structură ce ajută la eliminarea poluării solului generată de gestionarea deficitară a deșeurilor);
- lipsa unor puncte de colectare subterane care să asigure o colectare eficientă și modernă a deșeurilor;

⁷⁵ Se estimează reluarea procedurii de achiziție în a doua parte a anului 2017. Se are în vedere menținerea măsurilor de modernizare a sistemului de colectare a deșeurilor municipale

- colectarea selectivă nu se realizează direct la sursă, ci la un punct de sortare aparținând operatorului de salubritate;
- populația nu este educată/nu deține informațiile necesare pentru a fi implicată în colectarea selectivă;
- dezordinea generată la punctele de colectare de căutarea prin gunoi creează nemulțumire atât populației, cât și operatorului de salubritate. De asemenea, această situație poate genera poluarea accidentală a solului;
- punctele de colectare nu dispun de containere separate pentru fiecare tip de deșeu;
- gradul de reciclare și valorificare a deșeurilor este redus, în contextul în care în mai puțin de 5 ani acesta trebuie să ajungă la 50% din total deșeuri colectate;
- depozitarea deșeurilor nevalorificabile se realizează într-un spațiu temporar și nu într-un depozit conform de deșeuri.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Politicile Uniunii Europene din domeniul managementului deșeurilor evidențiază importanța unei abordări integrate în gestionarea deșeurilor, care include construcția facilităților de eliminare a deșeurilor împreună cu măsuri de prevenire a producerii deșeurilor și reciclare, conforme cu ierarhia priorităților în abordarea gestiunii deșeurilor:

- prevenirea producției de deșeuri și a impactului negativ al acestora și minimizarea generării de deșeuri;
- recuperarea deșeurilor prin reciclare;
- refolosirea deșeurilor și valorificarea lor energetică;
- depozitarea finală sigură a deșeurilor acolo unde nu există posibilitatea recuperării.

Având în vedere importanța abordării integrate în gestionarea deșeurilor, măsurile ce vor fi întreprinse trebuie abordate ținând cont de prioritățile în abordarea deșeurilor:

- **Prevenție:** realizarea de campanii de conștientizare a populației cu privire la importanța colectării selective a deșeurilor direct de la sursă;
- **Recuperare și refolosire:** creșterea gradului de deșeuri recuperate și reciclate;
- **Depozitarea:** crearea de zone special amenajate pentru deșeurile nemanajere.

Din analiza situației actuale dar și a altor documente strategice realizate la nivelul municipiului se extrag următoarele **concluzii referitoare la gestionarea deșeurilor:**

- **gradul de reciclare al deșeurilor municipale (25,9 % în anul 2015) este scăzut, având în vedere prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, conform căreia până în anul 2020 trebuie asigurat un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minim 50% din masa totală a cantităților de deșeuri reciclabile (hârtie, metal, plastic și sticlă), existente în deșeurile menajere și asimilabile;**
- **gestionarea deșeurilor trebuie să reprezinte o prioritate pentru municipalitate în contextul protecției mediului și dezvoltării durabile;**

- **promovarea și implementarea principiului de colectare selectivă direct la sursă** prin amenajarea de platforme de colectare cu containere separate pentru principalele tipuri de deșeuri, gestionarea selectivă a deșeurilor de către operator, precum și organizarea de campanii de educare a populației în sensul protejării mediului vor conduce la diminuarea cantităților de deșeuri, creșterea gradului de colectare selectivă și, per total, la dezvoltarea durabilă a localității.

Generarea deșeurilor este indicatorul care ilustrează cel mai bine măsura interacțiunii dintre activitățile umane și mediu. Generarea deșeurilor urmează, de obicei, tendințele de consum și de producție. De exemplu, cantitatea de deșeuri menajere produsă (cantitate/ locuitor) crește o dată cu creșterea nivelului de trai.

În perioada următoare, odată cu extinderea ariei de acoperire cu servicii de salubritate și relansarea economică, este posibilă o creștere a cantității de deșeuri municipale generate și colectate⁷⁶.

Practicile actuale de gestionare a deșeurilor de la nivel național, regional și local, bazate în cea mai mare parte pe eliminare, conduc la pierderi importante de resurse materiale și energie.

Pentru a contracara acest aspect, politica Uniunii Europene din domeniul deșeurilor impune cu prioritate reducerea consumului de resurse, prevenirea generării de deșeuri, minimizarea consumului de energie și a impactului asupra mediului pe întreg ciclul de viață al unui produs/serviciu. Managementul deșeurilor pune accent pe prevenire, reutilizare, reciclare și valorificare energetică, în detrimentul eliminării prin depozitare definitivă sau incinerare.

La nivel național, regional și local, pași în acest sens s-au făcut prin:

- aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu cu modificările și completările ulterioare, conform cărora, începând cu 1 iulie 2010, **autoritățile administrației publice locale responsabile de gestionarea deșeurilor municipale trebuie să reducă cu 15% cantitatea de deșeuri municipale și asimilabile, colectată și trimisă spre depozitare.** În cazul nerealizării acestui obiectiv anual, unitățile administrativ-teritoriale vor plăti o contribuție de 100 lei/tonă la Fondul pentru mediu, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea corespunzătoare obiectivului anual de diminuare și cantitatea corespunzătoare obiectivului efectiv realizat prin activități specifice de colectare selectivă și valorificare.
- aplicarea **taxei de ecologizare la nivel local** - în anul 2016, taxa a fost stabilită la 5 lei/lună/persoană pentru persoane fizice; 6 lei/lună/salariat pentru PFA și persoane juridice; 3 lei/lună/salariat în cazul instituțiilor publice⁷⁷. **Sistemul de taxare reflectă principiul poluatorul plătește, astfel se promovează reciclarea și re folosirea deșeurilor;**
- aplicarea **taxei pentru ambalaj** - transpunerea Directivei Europene privind ambalajele și deșeurile de ambalaje în legislația românească prin HG nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje. Conform prevederilor acestui act normativ reactualizat, **producătorii din industria alimentară, dar și importatorii au obligația de a reintroduce în circuitul economic 60% din ambalajele pe care le produc.** Agenții economici vizați au la

⁷⁶ Cap. VII Deșeuri - Raport privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014

⁷⁷ Conform Hotărârii Consiliului Local nr. 304 din 05 noiembrie 2015 privind stabilirea impozitelor și taxelor locale, precum și a taxelor speciale pentru anul 2016.

dispoziție două metode prin care se pot achita de obligațiile ce le revin pentru protecția mediului:

- ✓ să încheie un contract cu o Organizație de Transfer de Responsabilitate (OTR) licențiată, care să valorifice și să recicleze deșeurile de ambalaje. La nivelul municipiului Suceava, operatorul de salubritate are contract pentru valorificarea deșeurilor reciclabile cu SC ECOROM Ambalaje;
- ✓ să achite 2 lei/kg de deșeu pentru diferența dintre cantitățile de deșeuri de ambalaje corespunzătoare obiectivelor minime de valorificare sau incinerare⁷⁸ și cantitățile de deșeuri de ambalaje efectiv valorificate sau incinerate.

Implementarea unui sistem durabil de gestionare a deșeurilor implică schimbări majore ale practicilor actuale, necesitând participarea tuturor segmentelor societății: autorități ale administrației publice, operatori economici, organizații non-guvernamentale și nu în ultimul rând persoane individuale în calitate de generatori de deșeuri.

~~Un pas important în diminuarea problemelor de la nivel județean legate de gestionarea deșeurilor menajere s-a realizat prin implementarea proiectului „Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în județul Suceava”. Componentele proiectului vizează investițiile și realizarea cadrului instituțional necesare pentru separarea, colectarea, transportul, transferul, tratarea și depozitarea deșeurilor, precum și închiderea depozitelor neconforme.~~

Realizarea lucrărilor de investiții prevăzute în proiectul SIMD, absolut necesare pentru o gestionare cât mai ecologică a deșeurilor, va rezolva în mare parte problemele actuale de la nivel județean în ceea ce privește managementul deșeurilor.

Inițiative naționale de gestionare a deșeurilor aplicate și în municipiul Suceava

Din anul 2014, la nivel local există un centru modern de colectare selectivă a deșeurilor, situat în parcare complexului comercial Shopping City Suceava. Printr-o investiție de anvergură în infrastructura de colectare, Green Group și Grupul Carrefour România a lansat sistemul de colectare inteligentă SIGUREC, acesta poate prelua peste 10 tipuri de ambalaje, hârtie și carton, precum și echipamente electronice și electrocasnice, recompensându-i pe cei care aduc deșeuri cu bonuri de reducere la cumpărături.

Campania “Let’s Do It, România!”, derulată la nivel național, a fost promovată și sprijinită și de autoritățile locale, astfel, aceasta a fost replicată și la nivelul municipiului Suceava prin intermediul ONG-urilor care au mobilizat persoanele interesate să susțină protejarea mediului.

De asemenea, la nivel municipiului Suceava există ONG implicate în protejarea mediului, printre care cele mai reprezentative sunt:

- *Grupul Ecologic de Colaborare GEC Bucovina* - are drept scop protejarea naturii prin promovarea de acțiuni și proiecte socio-economice fundamentate pe echilibrul om-natură;
- *Origini Verzi Suceava* - ce are drept misiune stimularea dezvoltării regionale sustenabile prin promovarea bunelor practici în domeniul protecției mediului;
- *Fundația Speologică "Club Speo Bucovina"* - are în vedere realizarea și implementarea de proiecte care conduc la promovarea obiectivelor naturale existente la nivelul județului Suceava, în acord cu principiile dezvoltării durabile și protejării mediului.

Activitățile derulate de ONG-urile din domeniul protecției mediului existente la nivelul municipiului Suceava au condus la:

⁷⁸ Este vizată incinerarea în instalații de incinerare cu recuperare de energie și valorificate prin reciclare.

- creșterea interesului și implicării societății civile în decizii legate de rezolvarea problemelor de mediu;
- crearea unui cadru care să ofere consultanță în probleme de mediu și expertiză ecologică;
- prevenirea distrugerii capitalului natural și cultural;
- organizarea de manifestări științifice care să ofere cadrul pentru dezbateri și inițiative specifice protecție mediului;
- editarea de lucrări tehnico-științifice pentru informare cu privire la importanța protecției mediului.

De-a lungul timpului, administrația publică locală, precum și Agenția de Protecția Mediului Suceava au derulat proiecte comune sau au sprijinit realizarea/implementarea de măsuri care să conducă la dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.

Parteneriatele dintre mediul public și ONG-uri reprezintă cheia pentru realizare de măsuri cu impact major în domeniul protecției mediului.

1.5.3 Schimbări în regimul climatic - creșteri ale temperaturilor

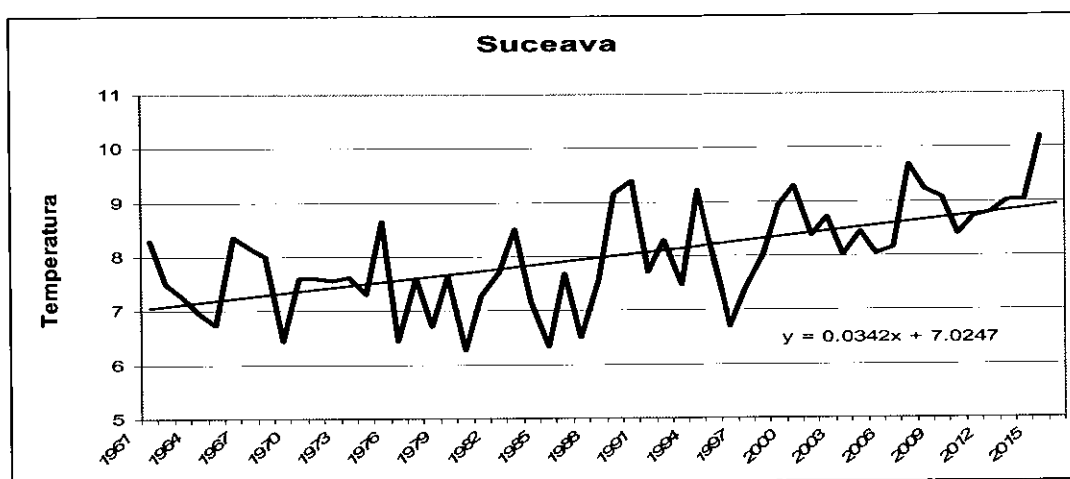
Epoca actuală este marcată de încălzirea globală, datorată în principal activităților antropice, ceea ce face ca societatea să se confrunte cu două mari probleme: pe de o parte, **necesitatea reducerii drastice a emisiilor de gaze cu efect de seră**, în scopul de a stabiliza nivelul concentrației acestora în atmosferă pentru a împiedica influența antropică asupra sistemului climatic și pentru a permite adaptarea în mod natural a ecosistemelor naturale, iar pe de altă parte **necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice**, ținând cont de faptul că aceste efecte sunt deja vizibile și inevitabile datorită inerției sistemului climatic, indiferent de rezultatul acțiunilor de reducere a emisiilor⁷⁹.

Creșterea temperaturilor, topirea ghețarilor, secetele și inundațiile din ce în ce mai frecvente sunt semne că schimbările climatice se petrec într-adevăr. De asemenea, este cunoscut faptul că, din cauza activităților umane, concentrațiile ridicate de gaze cu efect de seră din atmosferă intensifică „efectul de seră” natural, determinând astfel creșterea temperaturii Pământului. Concentrațiile de gaze cu efect de seră, în special de dioxid de carbon (CO₂), au crescut cu 70% față de 1970. În ultimul secol, temperatura a crescut în Europa cu aproape 1°C, mai rapid decât media pe Glob, cea mai rapidă creștere având loc în ultimii 50 de ani.

La nivelul municipiului Suceava, potrivit datelor furnizate de Administrația Națională de Meteorologie (grafic nr. 1.5.1) tendința liniară a temperaturii medii anuale pentru stația din municipiul Suceava, pe intervalul 1961 - 2015, este de creștere, cu aproximativ 0,03°C pe an⁸⁰.

⁷⁹ Ghid de bune practici agricole pentru atenuarea efectului schimbărilor climatice asupra agriculturii, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Științele Solului, Agrochimie și Protecția Mediului - ICPA București, Administrația Națională de Meteorologie București, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București

⁸⁰ Capitolul VIII. "Mediul Urban, Sănătatea și Calitatea Vieții" din Raportul privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014

Grafic nr. 1.5.1 Evoluția temperaturii medii anuale (°C) și și tendința liniară asociată la stația meteorologică din municipiul Suceava, în intervalul 1961-2015 (Sursa: ANM)

Evoluția temperaturilor medii anuale în ultimii 6 ani (perioada 2010-2015), la toate stațiile meteorologice de pe teritoriul județului Suceava, este prezentată în tabelul nr. 1.5.8. Conform informațiilor prezentate, se constată că temperaturile medii anuale sunt în creștere, de la an la an, la toate stațiile meteorologice din județ.

Stația meteorologică	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Călimani	0,4	0,9	1,2	1,1	1,8	1,5
Poiana Stampei	5,4	5,0	5,7	5,6	6,5	6,2
Rădăuți	7,9	8,2	8,4	8,7	8,8	-
Suceava	8,4	8,7	8,8	9,0	9,0	10,2

Tabel nr. 1.5.8 Temperaturi medii anuale (°C) la stațiile meteo din județul Suceava (sursa: ANM)

În ceea ce privește **tendențele viitoare**, experimente numerice realizate cu un ansamblu de 6 modele climatice regionale (extrase din rezultatele programului Euro CORDEX), sugerează că în orizontul temporal 2021-2050, creșterea temperaturii medii anuale în județul Suceava ar putea fi între 1,3°C și 1,5°C (mai mare în estul județului), comparativ cu media multianuală a intervalului de referință 1971-2000, în condițiile scenariului moderat de emisii RCP 4.5⁸¹.

Concluzii

Municipiul Suceava se confruntă cu **probleme de mediu**, cum ar fi calitatea scăzută a aerului datorită poluării cu pulberi în suspensie, trafic intens și aglomerat, nivelul crescut de zgomot ambiental, emisii de gaze cu efect de seră, solul poluat, generarea de deșeuri. Aceste **probleme de mediu au consecințe semnificative asupra sănătății umane, calității vieții cetățenilor și asupra performanțelor economice ale orașului, respectiv asupra dezvoltării durabile a localității**. De

⁸¹ Capitolul VIII. "Mediul Urban, Sănătatea și Calitatea Vieții" din Raportul privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014

aceea, aceste probleme trebuie analizate, prioritizate și rezolvate printr-un plan de acțiune.

Se impune găsirea unor soluții care să rezolve problemele de mediu generate de diverși factori. În acest sens este util să se aibă în vedere:

- Asfaltarea drumurilor prin executarea unor lucrări în profunzime și profesioniste constând în refacerea covorului asfaltic, care să conducă la reducerea poluării cu pulberi a municipiului Suceava;
- Modernizarea sistemului stradal și fluidizarea circulației rutiere, modernizarea parcului auto în vederea respectării indicatorilor specifici Euro3, Euro4, Euro5, salubritatea căilor rutiere de transport și dirijarea traficului greu pe trasee periferice;
- Dezvoltarea și modernizarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor prin amenajarea de platforme betonate, dotarea cu recipiente specifice de selectare, promovarea selectării la sursă a deșeurilor;
- Susținerea organizațiilor care promovează colectarea selectivă prin organizarea de campanii comune între autoritatea publică și ONG cu scopul de a educa populația în vederea colectării selective a deșeurilor direct de la sursă. O abordare în acest sens ar conduce la atingerea unui grup țintă mai numeros și ar aduce un plus de valoare unor astfel de campanii;
- Organizarea de campanii de informare și conștientizare a populației privind, per ansamblu, problemele de mediu existente având în vedere nivelul scăzut de educație ecologică a populației precum și gradul redus de implicare a publicului;
- Plantarea unor perdele de vegetație de-a lungul drumurilor care traversează municipiul Suceava;
- Susținerea de proiecte de investiții integrate, în sensul introducerii în cadrul celor mai importante proiecte ce vor fi dezvoltate de municipalitate, pe lângă componenta principală, educație, social, sănătate, economice, și a elementelor de protecție a mediului. Soluțiile integrate generează o dezvoltare durabilă a comunităților;
- Promovarea proiectelor de investiții care conduc la diminuarea emisiilor cu efect de seră și care susțin eficiența energetică;
- Susținerea dezvoltării transportului ecologic;
- Aplicarea măsurilor de mobilitate urbană durabilă.

Dezvoltarea durabilă a orașelor implică activități de promovare și planificare în concordanță cu următoarele acțiuni ale politicii europene în intervalul de timp 2014-2020:

- asigurarea competitivității pe plan mondial a spațiului european prin întărirea bazei tehnologice și științifice și încurajarea inovației și cercetării;
- învățare continuă, formare profesională, bune practici pentru inovare și reformă a politicilor;
- acțiuni de inovație urbană (dezvoltare și regenerare urbană) prin studii și proiecte pilot care să ofere soluții noi la problemele legate de sustenabilitatea dezvoltării urbane;
- stimularea ocupării forței de muncă și inovării sociale prin crearea de noi locuri de muncă, microfinanțarea micilor afaceri și solidaritate socială.

În acest sens, la nivel local și în zona de proximitate a orașului Suceava, activitățile de prestare servicii, producție, transport sustenabil, mobilitate durabilă, abordare

integrată a proiectelor, vor trebui să respecte pachetul de energie și schimbări climatice până în anul 2020, respectiv:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera în UE cu cel puțin 20%;
- Reducerea cu 20% a energiei primare prin optimizarea eficienței energetice;
- Creșterea cu 20% a surselor de energie regenerabilă (RES).

Obiectivele UE privind energia și schimbările climatice sunt abordate în Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) al municipiului Suceava.

Probleme identificate ca urmare a analizei situației existente se regăsesc enumerate și printre cele identificate în cadrul întâlnirilor de lucru, precum:

- ✓ Colectarea deșeurilor nu se realizează selectiv;
- ✓ Depozitarea neadecvată a deșeurilor - faptul că deși o parte din locuitori colectează selectiv deșeurile, operatorul de salubritate colectează și transportă de-a valma deșeurile;
- ✓ Lipsa coșurilor de gunoi pe străzi, precum și vandalizarea celor existente;

De asemenea, în cadrul întâlniri de lucru organizate în vederea elaborării documentului strategic au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate, precum:

- ✓ Impunerea prin caietul de sarcini ca operatorul de salubritate să colecteze selectiv;
- ✓ Crearea unui sistem integrat de colectare selectivă, de la sursă până la colectare, transport și reciclare.
- ✓ Asociațiile de proprietari să realizeze un necesare de coșuri de gunoi pentru zona pe care o administrează și să transmită lista către Primărie;
- ✓ S-a subliniat importanța abordării conceptului de economie circulară în loc de economie liniară. Utilizarea deșeurilor ca și materie primă în cadrul altor procese de producție trebuie să reprezinte o prioritate în contextul dezvoltării urbane durabile. De asemenea, în condițiile în care depozitul ecologic de deșeuri de la Moara va primi doar deșeurile care nu pot fi reciclate, în cadrul întâlnirii au fost evidențiate soluții ce ar putea fi abordate în vederea gestionării problemei deșeurilor, precum:
 - crearea unei baze a deșeurilor/o bursă a deșeurilor - în cadrul cărei fiecare operator economic să evidențieze deșeurile produse, astfel încât cei interesați să poată vedea ce deșeuri sunt produse în zonă;
 - gestionarea și utilizarea deșeurilor biodegradabile compostabile prin crearea unui sit de depozitare a acestora, precum și reutilizarea acestora;
 - gestionarea deșeurilor periculoase (DEEE volum mic) prin crearea de puncte de colectare a acestor tipuri de deșeuri;
 - gestionarea și utilizarea deșeurilor rezultate din activitatea de construcții prin crearea unor spații de colectare și depozitare a acestor materiale, precum și reutilizarea acestora;
 - realizarea unui studiu în vederea identificării soluției optime de gestionare și reutilizare a nămolurilor rezultate din stația de epurare;
- ✓ Colectarea selectivă a deșeurilor direct de la sursă trebuie să reprezinte o prioritate. În acest sens ar trebui luate măsuri precum:
 - educarea continuă a populației cu privire la importanța și modul de colectare selectivă a deșeurilor;

- pubelele de colectare selectivă să fie etichetate, nu doar diferite coloristic;
 - impunerea de condiții stricte de colectare și transport a deșeurilor pentru operatorul de salubritate astfel încât colectarea selectivă să fie continuă și cu impactul scontat;
 - ✓ La nivelul județului Suceava există o Structură de Economie Socială care colectează uleiurile uzate. Având în vedere efectul poluator a uleiurilor alimentare uzate asupra apelor este important crearea unui punct de colectare a uleiurilor la nivelul municipiului și promovarea acestor inițiative;
 - ✓ Depozitele neconforme închise în primă fază trebuie abordate și în a doua fază, respectiv de utilizare pentru producerea de energie termică. În acest sens este necesar realizarea unui studiu privind oportunitatea utilizării gazelor rezultate din procesul de descompunere a deșeurilor.
-

1.6 Capacitate administrativă

"În 2020, România va avea o administrație publică eficientă și receptivă la nevoile societății. Va fi o administrație orientată spre beneficiarii de servicii publice, o administrație publică deschisă și receptivă la soluțiile inovatoare, precum și o administrație care simplifică și consolidează instituții și mecanisme printr-un proces decizional predictibil și fundamentat, resurse umane profesioniste și management financiar în interesul public"

Viziune - Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 (SCAP)

Date privind situația actuală

Conform art. 2 din Legea cadru privind descentralizarea 195/2006, capacitatea administrativă este definită ca fiind "ansamblul resurselor materiale, instituționale și umane de care dispune o unitate administrativ-teritorială, precum și acțiunile pe care le desfășoară aceasta pentru exercitarea competențelor stabilite prin lege".

În calitatea sa de autoritate a administrației publice locale, Unitatea Administrativ Teritorială a Municipiului Suceava are obligația de a îndeplini atribuțiile stabilite prin Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată și prin cetetatte acte normative.

Administrația publică poate să desfășoare o activitate „normală”, „rațională” și „eficientă” numai dacă întrunește și utilizează concomitent cele trei elemente: umane, materiale și financiare.

Referitor la resursa umană, structura organizatorică a aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Suceava cuprinde un număr de 330 funcții, dintre care 3 funcții de demnitate publică, 299 funcții publice și 28 funcții contractuale.

Conform organigramei Primăriei Municipiului Suceava și a serviciilor publice de subordonare locală, fără personalitate juridică⁸², repartitia resursei umane în cadrul direcțiilor și serviciilor existente la nivelul administrației publice locale se prezintă astfel:

- Direcția generală și de investiții - 30 persoane;
- Direcția patrimoniu - 20 persoane;
- Direcția buget, contabilitate și fiscalitate - 84 persoane;
- Direcția urbanism, amenajarea teritoriului și cadastru - 27 persoane;
- Direcția generală a domeniului public - 146 persoane;
- Direcția de ecologizare - 24 persoane;
- Direcția administrarea piețelor - 120 persoane;
- Direcția municipală de evidență a persoanelor - 30 persoane;
- Direcția de asistență socială - 100 persoane;
- Poliția locală - 123 persoane;
- Serviciul resurse umane - 8 persoane;
- Serviciul integrare europeană, strategii de dezvoltare - 8 persoane;
- Serviciul acte administrative, relații publice, circulația și păstrarea documentelor - 8 persoane;
- Serviciul contencios administrativ, juridic - 10 persoane;
- Compartimentul implementare proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile - 10 persoane;

⁸² Anexa nr. 1 la HCL nr. 183/29.07.2013

- Compartimentul strategii urbane și gestionare documentații de urbanism - 2 persoane;
- Cabinet primar - 4 persoane;
- Biroul audit public și intern - 6 persoane.

La personalul prezentat se adaugă și asistenții personali, în număr de 400 persoane. Astfel, luând în calcul și asistenții personali, structura personalului se prezintă astfel: 1.166 persoane angajate din care: 3 sunt demnitari, 327 sunt funcționari public, iar 836 personal contractual.

Având în vedere că reforma administrației publice depinde de un management performant al resurselor umane, administrația publică locală este focusată către atragerea de personal calificat, formarea personalului existent, promovarea eticii profesionale.

La nivelul municipiului Suceava, resursa umană angajată în prestarea atribuțiilor specifice administrației publice a fost implicată în proiecte de dezvoltare și formare continuă. Proiectele derulate la nivelul administrației publice au avut impact atât asupra resursei umane în calitate de beneficiar, cât și asupra eficientizării activității prestate. De asemenea, în funcție de necesitate și resurse financiare, resursa umană este susținută în vederea participării la cursuri de formare și perfecționare.

Resursele materiale, denumite în literatură de specialitate echipament administrativ, constau în bunuri imobile, terenuri și clădiri, unele aflate în proprietatea administrației, altele în administrare, bunuri care împreună cu cele mobile, formează infrastructura administrativă și sunt direct utilizate de UAT Municipiul Suceava în îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin lege.

Categoria bunurilor mobile prezintă un interes aparte având în vedere că în cadrul acesteia sunt incluse și echipamentele TIC, necesare menținerii unei administrații publice deschisă și receptivă la schimbările societății.

Având în vedere că infrastructura TIC reprezintă un element cheie în prestarea de servicii administrative de calitate, infrastructura deținută de administrația publică locală nu răspunde necesităților în permanentă schimbare a cadrului legislativ și a solicitărilor cetățenilor. În acest sens, în anul 2014, în vederea asigurării serviciilor de plată online a impozitelor și taxelor, jumătate din echipamentele Direcției buget, contabilitate și fiscalitate au fost înlocuite.

Aspecte legate de **serviciile electronice oferite de Primăria Municipiului Suceava:**

- din anul 2003 este disponibilă aplicația de plată online, inițial dedicată doar pentru plata amenzilor, ulterior și taxelor și impozitelor - pagina de acces - www.primsv-de.ro. Aplicația este bine dezvoltată prezentând trei nivele de securitate. De asemenea, aceasta este de mare utilitate pentru departamentul taxe și impozite, serviciul cu drepturi depline de utilizare, dar și pentru compartimentul de executare silită (acces pentru executarea creanțelor fiscale), amenzi (acces elemente specifice legate de patrimoniu pentru amenzi) și salubritate (acces pentru elemente legate de taxa de ecologizare). Aplicația nu este integrată cu alte baze de date, dar este accesibilă spre informare pentru toate departamentele și serviciile existente la nivelul unității administrative;
- în prezent sunt circa 750 de utilizatori persoane fizice și juridice, respectiv persoane care au făcut cerere pentru sistemul online de plăți;
- cei mai mulți se informează și utilizează plata online prin intermediul portalului național www.ghiseul.ro. Primăria Municipiului Suceava este înrolată la această platformă doar pentru plata impozitelor și taxelor locale prin opțiunea de **plată fără autentificare**. În cursul anului 2016 s-a achiziționat un

- soft de interfață care face posibilă și *plata prin autentificare*. Actualizarea informațiilor (plăților) realizate prin acest sistem se realizează în timp real;
- în anul 2016, până la 1 martie, circa 600 de persoane fizice și juridice au utilizat serviciul online pentru plata impozitelor și taxelor;
 - 34,28% dintre locuitorii municipiului Suceava sunt mulțumiți de sistemul de plăți online a taxelor și impozitelor⁸³. De remarcat este faptul că aproximativ 30% dintre respondenți nu știu de existența acestui serviciu online;
 - online mai sunt disponibile servicii electronice, dar având rol doar de informare, precum:
 - ✓ *Consultare registratură* - oferă posibilitatea de urmărire a cererilor depuse;
 - ✓ *Petiția ta!* - oferă posibilitatea de formulare a unei petiții;
 - ✓ *Formulare* - sunt prezentate o serie de formulare care pot fi descărcate și completate, fără a fi oferită posibilitatea de transmitere online a acestora;
 - ✓ *Certificate de urbanism* - oferă posibilitatea de informare și identificare a certificatelor de urbanism eliberate;
 - ✓ *Autorizații de construire* - oferă posibilitatea de informare și identificare a autorizațiilor de construire eliberate;
 - ✓ *Autorizații taxi* - oferă posibilitatea de informare și identificare a autorizațiilor de taxi eliberate.
 - ✓ *Înscriere în audiențe* - oferă posibilitatea de înscriere în audiență la Primar sau Viceprimari;
 - ✓ *Publicații căsătorie* - oferă posibilitatea de vizionare a anunțurilor de căsătorie.

Activitățile prestate de o parte dintre departamentele și serviciile administrației publice locale produc nemulțumiri în rândul locuitorilor municipiului Suceava. Astfel, sondajul de opinie realizat în rândul populației municipiului Suceava evidențiază:

- cele mai mari nemulțumiri sunt legate de biroul de taxe și impozite - respectiv 28,93% dintre respondenți sunt foarte nemulțumiți sau nemulțumiți. În general nemulțumirile sunt legate de timpul de așteptare la ghișee (54,09%), dar și obligativitatea de a trece pe la mai multe ghișee pentru efectuarea plăților. În cazul plăților la ghișeu, informațiile legate de obligațiile de plată se obțin de la un ghișeu, iar plata efectivă se realizează la casierie. De curând s-a introdus opțiunea de plată prin POS⁸⁴, facilitate destinată deținătorilor de carduri; Pentru plata online a taxelor este necesar depunerea unei cereri de înregistrare la Direcția, buget, contabilitate și fiscalitate, iar în termen de 2 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii se primesc datele de identificare pentru plata online. Deși acest sistem de înregistrare este aplicat la nivel național, produce nemulțumiri în rândul plătitorilor de taxe și impozite. De asemenea, o problemă ridicată de utilizatorii sistemului de plată online este faptul că pentru fiecare tip de taxă și impozit, în parte, trebuie realizat câte un ordin de plată, ceea ce conduce la creșterea timpului de executare a obligațiilor fiscale.
- ponderea celor nici nemulțumiți, nici mulțumiți se situează între 33% - 39%. De regulă, aspectele care nemulțumesc cetățenii sunt legate, pe lângă timpul de așteptare la ghișee (54,09%), de perioada de așteptare pentru eliberarea documentelor solicitate (45,28%) și capacitatea/modul de relaționare/comunicare și asigurare a transparenței (31,13%);

⁸³ Conform sondajului de opinie realizat în rândul populației din Municipiul Suceava, în vederea elaborării SIDU 2016-2023

⁸⁴ POS-ul (Electronic Funds Transfer Point of Sale) reprezintă o alternativă la plățile cu numerar, o tehnologie modernă care permite utilizarea cardului bancar pentru plata electronică.

- gradul cel mai mare de mulțumire este legat de activitatea desfășurată de Serviciul ordine, liniște publică și pază, respectiv 36,48% dintre respondenți sunt foarte mulțumiți și mulțumiți;
- cele mai puține nemulțumiri sunt legate de activitatea desfășurată de Direcția Municipală de Evidență a persoanelor, doar 13,21% dintre respondenți și-au exprimat opțiunea în acest sens. Peste 30% dintre respondenți nu au interacționat cu acest departament, în aceste condiții, aceștia nu și-au exprimat gradul de mulțumire. Situația prezentată este specifică și Serviciului cadastru, fond funciar, registru agricol.

La nivelul unității administrative, în anul 2006, a fost implementat un Sistem Integrat de gestionare a documentelor ceea ce facilitează accesul la informații în cadrul unității. Acesta a fost adaptat în funcție de necesități, dar încă sunt necesare îmbunătățiri având în vedere modificarea permanentă a dispozițiilor legislative și a nevoilor cetățenilor. Facilitarea transferului de documente/ a bazelor de date între direcțiile/serviciile/compartimentele de la nivelul instituției, va conduce la simplificarea modului de comunicare și la reducerea cheltuielilor privind bunurile de consum (de ex. hârtie).

La nivel local, dezvoltarea capacității administrative are scopul de a promova și susține crearea unei administrații publice care să devină un important factor de competitivitate, dezvoltare, progres și coeziune. Astfel, principalele acțiuni avute în vedere de autoritatea publică locală sunt:

- îmbunătățirea calității serviciilor publice și sporirea capacității de a furniza noi servicii;
- dezvoltarea capacității de accesare și management al fondurilor de dezvoltare interne și externe, în special a fondurilor comunitare.

Organizarea acțiunilor vizate, în condiții de eficiență și economicitate, presupune utilizarea celor mai adecvate proceduri administrative. Astfel, la nivelul municipiului Suceava au fost formulate proceduri ce vizează organizarea eficientă a procesului decizional, gestionarea și prestarea competențelor stabilite prin lege. Procedurile de derulare a activităților sunt stabilite pentru fiecare departament, serviciu, compartiment și birou, în funcție de activitățile derulate. Rolul procedurilor este de a crea un cadru unitar de desfășurare a activităților.

Alături de procedurile de derulare a activităților, la nivel local, sunt stabilite regulamente de funcționare, precum și *Registrul unic al riscurilor la nivelul primăriei municipiului Suceava și serviciilor publice de subordonare locală, fără personalitate juridică*.

UAT Municipiul Suceava, prin departamentele specializate, deține capacitate de accesare și gestionare a proiectelor interne și externe, în special cele comunitare. Capacitatea de gestionare a proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile este susținută de numeroasele proiecte derulate/implementate la nivelul municipiului Suceava. Implicarea în proiecte s-a realizat atât pe partea de informare și însușire a bunelor practici, cât și pe cea de realizare lucrări de modernizare/dezvoltare/reabilitate a infrastructurii deținută de autoritatea locală.

Proiectele derulate de municipalitate sunt prezentate în cadrul fiecărui capitol din SIDU în partea de *Măsuri întreprinse până în prezent*.

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul populației municipiului Suceava, gradul de mulțumire legat de *Managementul proiectelor derulate de primărie* evidențiază că 15,41% dintre respondenți sunt foarte mulțumiți și mulțumiți de acest aspect, iar procentul celor nemulțumiți trece peste 35%, precum și a celor care nu sunt nici nemulțumiți, nici mulțumiți. Legat de acest aspect este important de menționat că nemulțumirea poate veni din faptul că, în alegerea proiectelor de investiții societatea

civilă are o implicație redusă. Peste 30% dintre respondenți consideră că autoritatea publică locală prezintă deficiențe privind modul de relaționare/comunicare și asigurare a transparenței.

De asemenea, gradul de nemulțumire față de managementul proiectelor poate să fie generat și de faptul că în ultima perioadă, la nivelul localității, au fost implementate proiecte ce au vizat reabilitarea infrastructurii stradale și a sistemului de alimentare cu apă ceea ce a creat disconfort locuitorilor.

Probleme și necesități identificate

- modificarea permanentă a cadrului legislativ determină pe de o parte necesitatea actualizării permanente a sistemului integrat de gestionare a documentelor, pe de altă parte nevoia de specializare continuă a resursei umane;
- percepții negative asupra gradului de profesionalism al resursei umane din administrația publică. În aceste condiții, continuarea promovării eticii și integrității în administrația publică trebuie să reprezinte o prioritate;
- birocrația excesivă determină un grad de nemulțumire ridicat la nivelul locuitorilor municipiului Suceava. Astfel, peste 50% din populație este nemulțumită de perioada de așteptare pentru rezolvarea problemelor la ghișee, aspect ce conduce la necesitatea de creare a unui birou/ghișeu unic de informare;
- plata la ghișeu a diferitelor obligații fiscale se produce trecând pe la cel puțin două ghișee;
- infrastructura TIC necesită modernizare în vederea prestării de servicii publice de calitate;
- complexitatea sistemului de plăți online determină nemulțumiri în rândul utilizatorilor;
- existența unor servicii online minime, cu precădere cu rol de informare, excepție făcând sistemul de plăți online a taxelor și impozitelor, care trebuie modificat și actualizat în acord cu schimbările apărute;
- perioada de așteptare pentru eliberarea documentelor solicitate îi nemulțumește pe 45,28% din respondenți;
- alegerea proiectelor de investiții se realizează cu implicarea minimă a societății civile.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Administrația publică, chiar dacă nu este un domeniu direct legat de țintele Strategiei Europa 2020, joacă un rol cheie în coordonarea, reglementarea, promovarea și implementarea politicilor și acțiunilor care creează cadrul pentru atingerea acestora. În acest context, este necesar să existe o administrație publică eficientă, coerentă, stabilă și predictibilă, în măsură să asigure luarea deciziilor în mod fundamentat, realist și coordonat. Datorită faptului că principalele ținte ale Strategiei Europa 2020 implică armonie și eforturi comune din partea palierelor central și local, în conformitate cu principiul subsidiarității, este necesar ca aspectele vizând capacitatea administrativă să fie abordată de o manieră integrată⁸⁵.

În vederea atingerii viziunii privind administrația publică din România, respectiv "în 2020, România va avea o administrație publică eficientă și receptivă la nevoile

⁸⁵ Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 (SCAP)

societății”, la nivel local este necesar să fie implementate măsurile specifice pentru atingerea obiectivelor vizate de SCAP⁸⁶, respectiv:

- **administrație publică orientată spre beneficiarii de servicii publice:**
 - ✓ interacțiunea cu administrația va fi configurată mai ales sub formă de servicii electronice, care vor fi disponibile în pachete intuitive și vor putea fi accesate oricând și oriunde, pe canale multiple, din surse unice;
 - ✓ serviciile electronice vor avea o interfață prietenoasă, personalizată și focalizată pe livrarea de servicii publice integrate;
 - ✓ experiența de utilizare a beneficiarilor va fi monitorizată în scopul îmbunătățirii calității serviciilor, într-un ciclu de învățare care asigură servicii prompte și accesibile și permite integrarea facilă de noi soluții tehnologice;
 - ✓ consolidarea serviciilor și integrarea funcțională a acestora va reprezenta un mecanism de reducere a birocrăției;
- **administrație publică deschisă și receptivă la soluții inovatoare:**
 - ✓ în procesul de luare a deciziilor, administrația publică se va sprijini pe participarea cetățenilor, implicarea experților și a actorilor cheie din societate, prin mecanisme stabile de consultare;
 - ✓ administrația publică va dezvolta și întreține o cultură a cunoașterii anticipative, utilizând permanent noile tehnologii informaționale;
 - ✓ informația publică va fi ușor accesibilă, formulată intuitiv și va explica nu doar procedurile (“cum”), ci și rațiunile (“de ce”) intervențiilor publice;
- **administrație publică simplificată care consolidează instituții și mecanisme:**
 - ✓ procesul decizional va fi predictibil și fundamentat, avându-se în vedere ca prioritizarea, planificarea și fundamentarea politicilor publice să intre în cultura și practica decizională a administrației publice;
 - ✓ administrația publică va fi formată din profesioniști având la bază atât recrutarea personalului pe criterii de profesionalism, cât și prin specializarea continuă a personalului existent. Se are în vedere ca resursa umană din administrația publică să fie motivată, formată și profesionalizată în mod constant în funcție de nevoile și tendințele societății;
 - ✓ fondurile publice vor fi gestionate pe criterii de eficiență, în interesul cetățenilor, cu scopul de a maximiza performanța serviciilor oferite.

În cadrul întâlnirilor organizate cu **Grupurile de Lucru** constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de probleme legate de capacitatea administrativă. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

- **Probleme identificate:**
 - ✓ Funcția de Arhitect Șef la nivelul Primăriei Suceava nu este ocupată;
 - ✓ Nu există CTE la nivelul Primăriei care să analizeze/evalueze proiectele de investiții vizate de autoritatea publică locală;
 - ✓ Implicarea politicianului în probleme tehnice/deciziile exclusiv profesionale;
 - ✓ Instituții importante sunt situate în zone în care accesul nu este facil, de exemplu la marginea orașului (Casa de Pensii);

⁸⁶ SCAP - Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020

- ✓ Primăria din cartierul Burdujeni oferă servicii limitate - locuitorii nu au posibilitatea plății taxelor și impozitelor în cartierul Burdujeni;
- ✓ Relație de comunicare deficitară între societatea civilă/mediul economic și administrația publică;
- ✓ Serviciile on-line oferite de Primăriei sunt mai mult cu rol informativ;
- ✓ Direcția de Urbanism dispune de personal minim ceea ce face ca autorizațiile de construire să fie eliberate cu întârziere;
- ✓ Autoritatea publică locală nu acordă facilități mediului de afaceri;
- ✓ Probleme evidențiate de mediul de afaceri ca urmare a chestionării acestui de către Patronatul Întreprinderilor Mici și Mijlocii din România, filiala Suceava: instabilitate legislativă; reglementări inutile și costisitoare; corupția din administrația publică;
- ✓ Județul Suceava este județul cu cel mai mare procent de taxe și impozite ne colectate.

• **Soluții propuse:**

- ✓ Crearea unei CTE alcătuită din specialiști fără implicarea politicului;
- ✓ Descentralizarea activității Primăriei la nivel de cartier, cel puțin pentru cartierele Burdujeni și Ițcani;
- ✓ Transformarea vechiului cinematograful din Ițcani în Primărie de cartier și punct de intervenție ISU și Ambulanță;
- ✓ Realizarea unui birou unic care să gestioneze eficient relația Cetățean - APL și care să dispună și de un serviciu de permanență/dispecerat pentru sesizarea problemelor/urgențelor (precum serviciile puse la dispoziție de operatorii de energie și alimentare cu apă);
- ✓ Suplimentarea cu personal a Direcției de Urbanism;
- ✓ Crearea unui birou unic care să mențină legătura cu mediul de afaceri și care să acorde permanență în rezolvarea problemelor/situațiilor de urgență apărute;
- ✓ Informatizarea/eficientizarea serviciilor publice - gestionarea electronică a documentelor, soluții inovatoare pentru o dezvoltare instituțională durabilă, crearea unei platforme de consultare, implementare și monitorizare a rezultatelor propuse;
- ✓ Organizarea de întâlniri periodice între mediul de afaceri și APL;
- ✓ Acordarea de facilități mediului de afaceri, de exemplu scutire de la plata chirie în condițiile în care creează un număr ridic de locuri de muncă sau aduce plus valoare municipiului, facilități pentru plata taxelor și impozitelor;
- ✓ Este necesar simplificarea acțiunilor birocratice de la nivelul autorității publice;
- ✓ În vederea creșterii gradului de accesare a fondurilor europene este necesar ca personalul din cadrul autorității publice locale să fie instruit în vederea elaborării și gestionării proiectelor finanțate din fonduri europene.

1.7 Educație și resurse umane

1.7.1 Sistemul de educație

"Într-o lume din ce în ce mai interdependentă, economiile naționale nu își pot valorifica întregul potențial decât dacă se sprijină pe sisteme solide de educație și formare. O țară care investește în mod inteligent în educație și formare profesională va putea prospera în domeniul comerțului, al științelor și al artelor. Mai mult, justiția și coeziunea socială se dezvoltă dacă tuturor cetățenilor li se asigură oportunități educaționale."

Sursa: Cheia succesului: educația și formarea profesională⁸⁷

Date privind situația actuală

Numărul unităților de educație din municipiul Suceava reprezintă 20% din numărul total al unităților de învățământ existente la nivel județului Suceava, iar populația școlară reprezintă 26,73% din totalul populației școlare județene la nivelul anului 2015.

Conform informațiilor oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava, la nivelul anului 2015, în municipiul Suceava sistemul de educație cuprinde următoarele elemente:

Sursa: INS

	Total	Nivel de instruire						
		Preșcolar	Primar	Gimnazial	Licee	Profesional	Postliceale	Superior
Populație școlară	34.312	3.797	5.373	4.255	9.105	970	2.049	8.763
Personal didactic	1.967	235	203	302		828	59	340
Săli de clasă și cabinete școlare	701	0		164		462	18	57
Laboratoare școlare	272	0		24		93	9	146
Săli de gimnastică	36	0		20		14	0	2
Ateliere școlare	52	0		0		48	0	4
Nr. PC-uri	5.557	0		339		1.476	69	3.673
Terenuri de sport	30	0		15		14	0	1
Bazine de înot	1	0		0		0	0	1

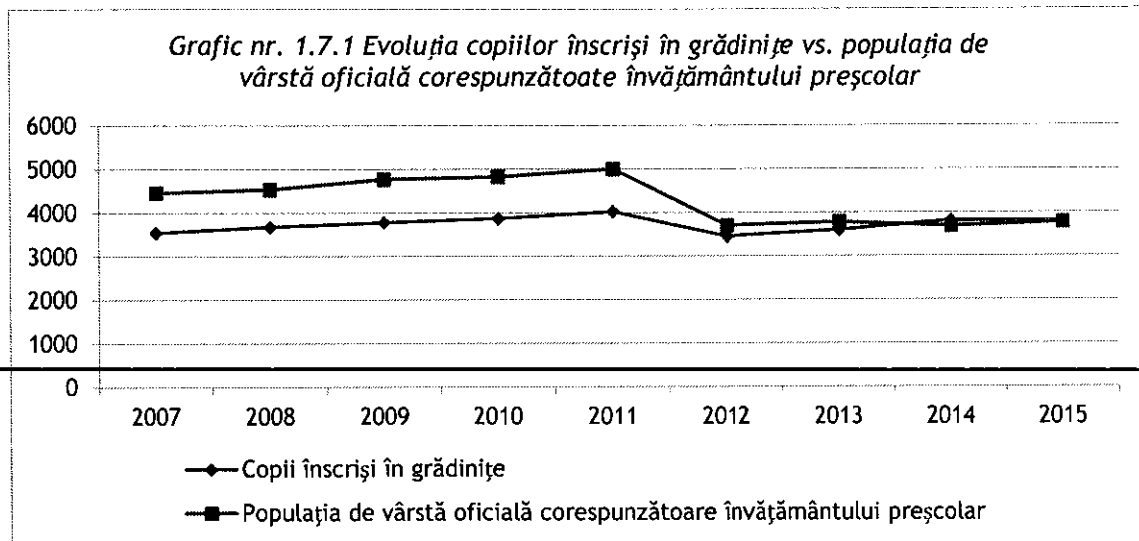
Tabel nr. 1.7.1 Infrastructura materială și resursa umană, elemente specifice sistemului de învățământ existent la nivelul municipiului Suceava, în anul 2015

⁸⁷ http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/en/education_training_youth_and_sport_en.pdf

Învățământul preșcolar

Evoluția privind populația de vârstă corespunzătoare învățământului preșcolar și numărul copiilor înscriși în grădinițe, în perioada 2007 - 2015, la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

Sursa: INS

În perioada 2007-2011, o parte dintre copiii cu vârsta corespunzătoare pentru învățământul preșcolar nu au fost înscriși în sistem, astfel, numărul copiilor înscriși în grădinițe fiind mai mic. Începând cu anul 2012, deși numărul copiilor cu vârsta corespunzătoare învățământului preșcolar a scăzut, valorile între cele două categorii s-au apropiat, astfel încât, în anul 2015, numărul copiilor înscriși în grădinițe a fost superior celor cu vârsta oficială pentru învățământul preșcolar. Acest aspect demonstrează faptul că o parte a populației din periurban frecventează unitățile de învățământ din municipiul Suceava.

Învățământul primar și gimnazial

Conform Legii nr.1/2011, legea educației naționale, învățământul general obligatoriu este de 10 clase și cuprinde învățământul primar și cel gimnazial. Învățământul liceal devine obligatoriu până cel mai târziu în anul 2020. Începând cu anul școlar 2016/2017, clasa pregătitoare (grupa zero) devine obligatorie și se alătură claselor I-IV din învățământul primar.

Tendențele demografice negative afectează și efectivul de elevi din învățământul primar dat fiind caracterul de obligativitate al acestor cicluri de învățământ, ciclu care, cel puțin teoretic, trebuie să cuprindă întreaga populație de vârstă școlară. Reducerea efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar și gimnazial, care va continua și în următorii ani, conform prognozelor demografice, va antrena consecințe la nivelul resurselor umane, sub aspect cantitativ și chiar în ceea ce privește proiectarea rețelei școlare.

Învățământul liceal și profesional

Sistemul de învățământ preuniversitar de la nivelul municipiului Suceava oferă o gamă largă de specializări, nu doar în profil teoretic, ci și tehnic, economic, cu program sportiv și specializări în artă pentru copiii talentați.

Metodologia de organizare și funcționare a învățământului profesional cu durata de 3 ani, aprobată prin OMEN nr. 3136/20 februarie 2014, stabilește că cifra de școlarizare se stabilește anual, pe baza nevoilor pieței muncii și a tendințelor de dezvoltare, precum și pe baza solicitărilor operatorilor economici. În acest sens, anual Inspectoratul Școlar Județean Suceava centralizează solicitările de școlarizare pe calificări și număr de locuri, ulterior stabilind unitățile de învățământ care pot asigura formarea profesională. În vederea susținerii acestei măsuri de formare a resursei umane în acord cu nevoile pieței între unitățile școlare și operatorii economici sunt încheiate contracte cadru în vederea asigurării de stagii de practică (dacă operatorul poate oferi această facilitate).

Învățământul postliceal

Învățământul postliceal include și școala de maiștri. În anul 2014, acest nivel de instruire a fost asigurat prin 5 unități școlare, 2.359 cursanți și 45 cadre didactice, în creștere față de anul 2007, când se înregistra o populație școlară de 763 cursanți și 12 cadre didactice ce desfășurau cursuri în 2 unități școlare.

Din cele 31 unități de învățământ profesional și tehnic existente la nivelul județului Suceava, 7 sunt localitate în municipiul Suceava, respectiv⁸⁸:

- Colegiul Tehnic "Al. I. Cuza";
- Colegiul Tehnic "Petru Mușat";
- Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară;
- Colegiul Tehnic "Samuil Isopescu";
- Colegiul Economic "Dimitrie Cantemir";
- Școala Postliceal Sanitară;
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Suceava.

Învățământul universitar

În cadrul Regiunii NE există trei centre universitare: Iași, Suceava și Bacău. Municipiul Suceava ocupă locul al doilea, ca centru universitar, după municipiul Iași. Astfel, din cele 7 unități școlare destinate învățământului superior existente la nivelul Regiunii NE, 5 sunt înregistrate în municipiul Iași, 1 în municipiul Suceava și 1 unitate în municipiul Bacău.

Evoluția numărului de studenți (licență, master și doctorat)⁸⁹ la nivelul unității de învățământ superior, Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, se prezintă astfel:

Sursa: USV

	Total	Program de studii			
		Licență zi	Licență ID	Masterat	Doctorat
An universitar 2008/2009	12.802	7.508	2.469	2.551	274
An universitar 2009/2010	13.201	7.143	2.543	3.205	310
An universitar 2010/2011	12.467	7.088	2.166	2.898	315

⁸⁸ Plan Local de acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic în județul Suceava pentru perioada 2015-2020

⁸⁹ Universitatea Ștefan cel Mare Suceava - Rapoarte privind starea universității 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010

An universitar 2011/2012	10.955	6.545	1.710	2.410	290
An universitar 2012/2013	9.813	6.017	1.257	2.263	276
An universitar 2013/2014	9.119	5.618	1.147	2.128	226
An universitar 2014/2015	8.442	5.282	1.068	1.888	204
An universitar 2015/2016	8.222	5.268	975	1.759	220

Tabel nr. 1.7.2 Evoluția numărului de studenți la nivelul Universității „Ștefan cel Mare” Suceava

Începând cu anul universitar 2010/2011 se înregistrează o scădere, pe toate segmentele structurale ale populației școlare universitare, pusă pe seama numărului din ce în ce mai redus al absolvenților de liceu, concurența serioasă făcută de celelalte universități și dificultățile financiare pe care le au tinerii. Numărul studenților și cursanților la studiile de licență, masterat și doctorat din anul universitar 2015/2016 raportat la anul 2008/2009 a scăzut cu 35%.

Importanța Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava pentru comunitatea locală⁹⁰

În lumea contemporană este recunoscut rolul cheie pe care îl pot juca universitățile în dezvoltarea regională, prin adaptarea misiunii lor inițiale și principale - aceea de a oferi servicii educaționale și de a desfășura activități de cercetare - nevoilor regionale și locale. Pornind de la definirea lor ca instituții ce generează cunoaștere și având în vedere contribuția lor la crearea avantajelor competitive pentru comunitățile în mijlocul cărora se dezvoltă, rolul universităților pentru comunitatea locală și regională poate fi privit din mai multe puncte de vedere.

Trebuie subliniat, în primul rând, rolul pe care universitățile îl au în formarea resurselor umane, rol cu consecințe importante pe plan local și regional; din această perspectivă, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava (USV) se remarcă, atât la nivel local, cât și la nivel regional, prin diversitatea ofertei educaționale și prin contribuția pe care o are la creșterea capacității de polarizare a municipiului Suceava (prin atragerea unui număr important de studenți din afara municipiului Suceava). Această capacitate de polarizare a universității poate constitui, pe termen mediu și lung, o premisă a creșterii importanței demografice a municipiului (unii dintre studenții din alte localități aleg să se stabilească în Suceava la finalizarea studiilor). Prezența forței de muncă cu un nivel ridicat de calificare și instruire constituie o motivație importantă, uneori chiar primordială pentru agenții economici atunci când decid asupra dezvoltării unei afaceri. Recrutarea absolvenților USV de către firme din orașul Suceava - firme din domeniul IT, din domeniul industriei alimentare, din domeniul turismului - ca și recentele discuții dintre reprezentanții USV și firma SC Services Romania constituie dovezi ale importanței USV pentru piața muncii și pentru creșterea calității resurselor umane de la nivel local și regional.

În al doilea rând universitățile constituie poli de cercetare și inovare iar difuzia rezultatelor cercetării se realizează mai întâi la nivel local, ceea ce poate constitui un avantaj competitiv pentru actorii publici și privați implicați în dezvoltarea economică și

⁹⁰ Lector univ. dr. Maria-Magdalena LUPCHIAN - Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, Facultatea de Istorie și Geografie, Departamentul de Geografie

socială locală. Creșterea spectaculoasă a finanțării pentru cercetare la nivelul USV (de la 100 000 € în 1999 la peste 14 milioane € în 2015), existența, în cadrul universității, a 6 centre de cercetare și a 15 domenii în care se poate realiza pregătirea la nivel de doctorat a studenților, ca și locul I deținut de USV între universitățile românești în ceea ce privește numărul brevetelor de invenție obținute sunt doar câteva dovezi ale dezvoltării activității de cercetare la USV, activitate ale cărei rezultate ar putea fi utilizate și de către autoritățile locale.

Nu trebuie omis rolul social și cultural al spațiului universitar. La modul general universitățile reprezintă centre de difuzie culturală, spații de dezbatere și generatoare de idei, cu rol de liant social pentru comunități. USV îndeplinește foarte bine această funcție culturală la nivelul unei comunități care, până în urmă cu câțiva ani, suferea de lipsa evenimentelor culturale și a spațiilor de desfășurare a acestora. Multitudinea de evenimente cultural-artistice, dedicate în primul rând studenților dar la care participă frecvent și cetățeni ai orașului Suceava, cadrul pe care îl oferă universitatea pentru întâlnirea sucevenilor cu personalități de marcă de la nivel local, regional, național și internațional, participarea membrilor comunității academice sucevene la acțiuni culturale organizate de alte instituții din oraș (Casa Prieteniei, Biblioteca Județeană) reprezintă dovezi ale implicării puternice a USV în viața culturală și socială a orașului. Trebuie menționat și faptul că Universitatea "Ștefan cel Mare" este singura universitate din țară ce coordonează o Casă de Cultură a Studenților aflată în subordinea Ministerului Educației. Prin evenimentele organizate pentru elevii din orașul și județul Suceava în perioada în care se desfășoară programul Școala Altfel ca și prin organizarea anuală a concursului Student pentru o zi, universitatea suceveană se implică și în viața instituțiilor de învățământ preuniversitar din oraș, constituindu-se într-un partener important al acestora. Existența Clubului Sportiv Universitatea Suceava constituie, prin evenimentele sportive organizate, o altă formă de implicare în viața orașului.

Prezența Universității Ștefan cel Mare reprezintă și un plus pentru peisajul urban sucevean, atât din perspectivă estetică, cât și din perspectivă funcțională. Ansamblul urbanistic constituit din clădirile și spațiile aferente aparținând USV reprezintă un punct de reper pe harta orașului și a contribuit la îmbunătățirea imaginii urbane. Infrastructura USV poate fi parțial utilizată și de către locuitorii orașului Suceava (Complexul de natație și kinetoterapie, Terenul de sport, Biblioteca, Auditorium-ul Joseph Schmidt), ceea ce arată, din nou, implicarea instituției menționate în viața comunității.

Universitatea suceveană reprezintă și un foarte important vector de imagine pentru municipiul Suceava. Evenimente găzduite de universitate (Olimpiada Internațională de Astronomie din 2014, întâlnirea dintre președintele României și președintele R. Moldova din iulie 2015) au contribuit la mediatizarea orașului și, în mod cert, la îmbunătățirea imaginii sale la nivel național și internațional. Prin numărul mare de acorduri Erasmus pe care le are USV cu universități din străinătate, ea reprezintă un vector de promovare a orașului la nivel internațional, iar proiectele de cooperare transfrontalieră în care este implicată universitatea ca și numărul mare de studenți din R. Moldova și din Ucraina care studiază la USV vorbesc despre rolul pe care îl are universitatea în dezvoltarea regională.

Trebuie amintit și rolul pe care îl are Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava în calitate de angajator la nivelul municipiului, prin cei aproximativ 1.000 de angajați. De asemenea, nu trebuie neglijate beneficiile comunității locale rezultate din existența celor aproape 10.000 de studenți ai Universității Suceava, peste jumătate dintre aceștia provenind din afara municipiului, studenți care contribuie, prin consum, la dinamizarea vieții economice a orașului.

Sistemul de învățământ privat

Pe lângă sistemul de învățământ public, la nivelul municipiului Suceava se evidențiază și sistemul de învățământ privat. Conform informațiilor oferite de Inspectoratul Școlar Județean Suceava, principalele unități de învățământ private sunt:

Sursa: <http://www.isj.sv.edu.ro/index.php/retea-scolara/particulara>

Învățământ preșcolar	Învățământ primar și gimnazial	Liceal și postliceal
Grădinița cu program prelungit "TRIKI RIKI"	Școala Gimnazială "Natanael"	Liceul Tehnologic "Moldova"
Grădinița cu program prelungit "La Piticul Vesel"		Școala Postliceală Sanitară "Christiana"
Grădinița nr. 20 „Samariteanul”		Școala Postliceală Sanitară Centrul de Studii "Ștefan cel Mare și Sfânt"
Grădinița cu program prelungit "Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava"		Școala Postliceală F.E.G. Education - Filiana Suceava
Grădinița cu program prelungit "Micul Prinț"		Liceul Teoretic "Filadelfia"
Grădinița "AMIS"		Liceul Teoretic "Moldova" Liceul Tehnologic "Virgil Madgearu"

În acord cu informațiile oferite de Biroul finanțare învățământ din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, în anexa 5, este prezentată situația unităților școlare, unitățile subordonate și stadiul autorizațiilor obținute (sanitar și ISU).

Din totalul de 29 centre bugetare de învățământ preuniversitar de stat, 8 au autorizații ISU, 14 centre nu au autorizație ISU, iar pentru 7 centre nu este necesară autorizarea întrucât au fost construite înainte de anul 1990.

Abandonul școlar

Conform INS, rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimat ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar.

Conform datelor oferite de Inspectoratul Școlar Județean Suceava, la nivelul Municipiului Suceava, în perioada 2010-2015, rata abandonului școlar se prezintă astfel:

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Suceava

Anul școlar	Număr total de elevi (nr.)	Numărul elevilor care au abandonat școala (nr.)	Rata abandonului școlar (%)
2010-2011	22.091	108	0,49
2011-2012	21.981	112	0,51
2012-2013	22.105	110	0,50
2013-2014	22.286	80	0,36
2014-2015	22.555	77	0,34

Tabel nr. 1.7.3 Rata abandonului școlar la nivelul Municipiului Suceava în perioada 2010-2015

În anul școlar 2014-2015, la nivelul municipiului Suceava, rata abandonului școlar este mai scăzută decât media înregistrată la nivel județean (1,4), regional (1,5%) și național (2%).

Conform PDR Nord-Est 2014-2020, din evidențele inspectoratelor școlare județene rezultă că principalii factori care conduc la abandonul școlar sunt:

- Lipsa unui model educațional oferit în familie;
- Plecarea unuia sau a ambilor părinți în străinătate și încredințarea copiilor în grija unor persoane lipsite de autoritate;
- Lipsa veniturilor ce determina imposibilitatea asigurării mijloacelor necesare pentru continuarea frecventării școlii;
- Insuficienta consiliere asigurată de către școală.

Părăsirea timpurie a școlii

Conform Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, la nivel regional se constată creșterea ratei de părăsire timpurie a școlii în intervalul 2009-2013 (de la 19,2% în anul 2009, la 22,5% în anul 2013), trend opus celui comunitar și național.

La nivelul municipiului Suceava, rata de părăsire timpurie a școlii⁹¹ în perioada 2010-2015 se prezintă astfel:

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Suceava

Anul școlar	Rata de părăsire timpurie a școlii (%)
2010-2011	0,41
2011-2012	0,44
2012-2013	0,42
2013-2014	0,33
2014-2015	0,32

Tabel nr. 1.7.4 Rata de părăsire timpurie a școlii la nivelul Municipiului Suceava în perioada 2010-2015

În perioada de analiză, rata de părăsire timpurie a școlii înregistrează fluctuații, valoarea cea mai ridicată fiind înregistrată în anul școlar 2011-2012, respectiv de 0,44%.

În Raportul Comisiei Europene asupra părăsirii timpurii sunt menționați o serie de factori care duc la apariția fenomenului de părăsire timpurie a școlii, respectiv:

- factori externi - factori care țin de politicile publice naționale în ceea ce privește educația și includ: durata învățământului obligatoriu, raportul dintre numărul de elevi și cel al cadrelor didactice, numărul de copii în clasă, costurile (publice și private) în ceea ce privește educația, calitatea și eficiența cheltuielilor bugetare pentru educație. De asemenea, mai există factori externi care nu țin de politicile publice, și anume: statusul socio-economic, influența părinților (circumstanțe problematice din familie - structura familiei, nivelul de educație, statusul privind angajarea), schimbarea școlilor, etnia, egalitatea socială;

⁹¹ Conform Consiliului European (28 iunie 2011), sintagma „părăsirea timpurie a școlii” este folosită în legătură cu cei care părăsesc sistemul de educație și training absolvind doar nivelul 2 de educație sau chiar mai puțin și care nu mai sunt în niciun sistem de educație sau training. Noțiunea este cea care a stat la baza formulării politicilor de reducere a abandonului școlar în cadrul Strategiei Europa 2020.

- factori interni (personali) care influențează părăsirea timpurie a școlii: comportamentul deviant, bolile fizice sau psihice, sarcina la adolescente, performanța școlară anterioară.

În statistică se calculează de regulă numărul de elevi ce revine per cadru didactic. Acest indicator oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. Reducerea sa până la o limită rezonabilă poate să asigure creșterea eficienței fără să afecteze calitatea demersului didactic. Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile⁹².

În baza informațiilor oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava s-a calculat pentru fiecare nivel educațional (preșcolar, primar-gimnazial, liceal) numărul de elevi înscriși ce revin per cadru didactic, astfel, pentru anul 2014, la nivelul municipiului Suceava, situația se prezintă astfel:

- **16 preșcolari revin unui educator**, număr în scădere față de anul 2007 când 19 preșcolari au revenit unui educator. Acest aspect arată că s-a realizat o corelare a efectivului de cadre didactice cu numărul de preșcolari;
- **23 de elevi de la nivel primar revin unui învățător**, număr în creștere față de anul 2007, când 19 elevi din ciclul primar au revenit unui învățător. Deși numărul este în creștere este la limita normală de desfășurare a cursurilor specifice ciclului primar. De menționat este că sunt clase care lucrează cu un efectiv de elevi apropiat de 30 de elevi și alte clase cu un număr mai redus de elevi. De regulă, diferența vine din reputația școlilor, gradul de dotare acestora, amplasarea, precum și din gradul de calificare a cadrelor didactice;
- **14 elevi de la nivel gimnazial revin unui cadru didactic**, număr ușor în creștere față de anul 2007, când 13 elevi din ciclul gimnazial au revenit unui cadru didactic;
- **12 elevi de la nivel liceal revin unui cadru didactic**, număr în scădere față de anul 2007, când 15 elevi din ciclul liceal au revenit unui cadru didactic. De evidențiat că, deși s-a înregistrat o scădere a elevilor din ciclul liceal de aproximativ 15% (11.493 elevi, în anul 2007, față de 9,736 în anul 2014), numărul cadrelor didactice a crescut cu aprox. 11% (742 cadre didactice în anul 2007, 829 cadre didactice în anul 2014) în aceeași perioadă;
- **122 elevi din ciclul profesional și de ucenici revin unui cadru didactic**, număr în creștere față de anul 2007, când 13 elevi din ciclul profesional au revenit unui cadru didactic. În cadrul acestui nivel de instruire deși și numărul elevilor a scăzut de la 1.859 elevi în anul 2007, la 610 în anul 2014, numărul cadrelor didactice a fost redus substanțial de la 148 cadre didactice în anul 2007, la 5 în anul 2014;
- **52 elevi înscriși în ciclul postliceal și de maiștri revin la un cadru didactic**, număr în creștere față de anul 2007, când 45 de elevi reveneau la un cadru didactic. În perioada de analiză, acest nivel de educație înregistrează o creștere atât a numărului de elevi, cât și a numărului cadrelor didactice, dar fără să se ajungă la un echilibru între cei doi indicatori. Profile de interes în cadrul acestui nivel de educație sunt asistent farmacie și asistent medical. De menționat este și faptul că la acest nivel se înregistrează rata cea mai ridicată a abandonului școlar.

⁹² Plan Local de acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic în județul Suceava pentru perioada 2015-2020

Referitor la distribuția unităților de învățământ la nivel teritorial, conform PUG, acestea sunt distribuite relativ echilibrat la nivelul cartierelor, excepție făcând cartierul Țcani care nu este deservit corespunzător de unități de învățământ.

Probleme identificate

O parte a infrastructurii educaționale se confruntă în continuare cu o serie de probleme dintre care cele mai importante sunt: lipsa unor spații adecvate procesului de instruire, lipsa unor dotări care să corespundă nevoilor mereu în schimbare ale pieței forței de muncă, lipsa de cooperare cu unitățile economice și, ceea ce este foarte important, necorelarea în multe unități de învățământ a procesului de specializare/programei cu cerințele pieței forței de muncă⁹³.

Conform informațiilor transmise de Inspectoratul Școlar Județean Suceava principalele probleme/nevoi ale sistemului de învățământ din municipiul Suceava sunt:

- La nivelul învățământului preșcolar:
 - lipsa autorizațiilor de funcționare ISU și autorizației sanitare (din cauza funcționării în schimburi a unor grădinițe cu program normal);
 - inexistența cabinetelor medicale și a personalului medical în grădinițele cu program normal și personal medical insuficient în grădinițele cu program prelungit;
 - insuficiența personalului de îngrijire necesar în grădinițe;
 - supraaglomerarea grupelor peste limita legală în grădinițele cu program prelungit;
 - quantum insuficient pentru alocația per elev/preșcolar, aspect care generează fonduri insuficiente pentru cheltuieli de salarii;
 - lipsa monitorizării și supravegherii video a unor grădinițe;
 - necesitatea dotării unor grădinițe cu interfoane în vederea creșterii siguranței și securității copiilor;
 - supravegherea de către un agent de circulație a străzilor care asigură fluxul la/de a grădiniță, cu precădere între orele 7³⁰-9⁰⁰, 12⁰⁰-13⁰⁰, 16⁰⁰-17³⁰;
 - abordarea echitabilă a acordării laptelui și cornului (preșcolarii de la grădinițele cu program prelungit au fost excluși din acest program);
 - susținere financiară în vederea achiziționării de materiale didactice și jucării;
 - montarea/reamenajarea și semnalizarea vizibilă a unor surse exterioare de apă (hidranți exteriori) din preajma instituțiilor preșcolare;
 - refacerea trotuarelor și străduțelor din vecinătatea grădinițelor;
 - lipsa unor spațiilor de joacă în unele grădinițe;
 - inexistența în unele grădinițe a unor spații de depozitare, a spațiilor necesare pentru derularea opționalelor, cabinetelor metodice etc.
- La nivelul învățământului gimnazial:
 - Lipsa unor spații amenajate pentru servirea mesei/minicantine;
 - Bazele sportive trebuie modernizate/dezvoltate;
 - Lipsa dotărilor cu tehnică și materiale didactice moderne;
 - Unele instituții educaționale nu îndeplinesc condițiile necesare pentru obținerea avizului ISU;

⁹³ PDR Nord-Est 2014-2020

- Cabinetele medicale școlare nu sunt dotate și amenajate corespunzător, în special cabinetele stomatologice
- La nivelul învățământului liceal:
 - Stare avansată de degradare a unor clădiri ale unităților școlare;
 - Lipsa dotărilor în atelierele, cabinetele și laboratoarele unităților școlare;
 - Lipsa echipamentelor, utilajelor și dotărilor specifice în cadrul cabinetelor, atelierelor și laboratoarelor de specialitate.

La nivel învățământului universitar principalele nevoi evidențiate în Planul Strategic pentru perioada 2016-2020⁹⁴ sunt următoarele:

- Construirea noului Campus Universitar;
- Dimensionarea ofertei educaționale a universității în vederea adaptării acesteia la nevoile pieței muncii, dar și a eficientizării programelor de studii activate;
- Dezvoltarea noii Facultăți de Drept și Științe Administrative, prin reorganizarea actualei Facultăți de Științe Economice și Administrație Publică;
- Dezvoltarea Departamentului de sănătate și dezvoltare umană;
- Consolidarea ofertei educaționale în domeniul TIC pentru a putea răspunde cererii din ce în ce mai mari de specialiști în domeniu;
- Creșterea numărului de locuri în cămine, modernizarea căminelor care nu au fost aduse la standardele asumate;
- Susținerea mobilității studenților în programe de tip ERASMUS și a mobilităților interne, în special la universități din cadrul consorțiului ACADEMICA+;
- Creșterea capacității de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare multidisciplinară și inter-disciplinară prin dezvoltarea infrastructurii specifice, susținerea proiectelor CDI, dezvoltarea profesională a resursei umane existente și stimularea performanței în cercetare, precum și prin atragerea de personal de înaltă calificare și de colaboratori cu prestigiu internațional;
- Diversificarea și intensificarea cooperărilor internaționale cu grupuri și rețele de cercetare având un impact ridicat pe plan internațional.

La probleme locale menționate anterior se adaugă și probleme identificate la nivelul întregului sistem de învățământ. Conform Strategiei privind educația și formarea profesională în România 2014-2020⁹⁵, analiza indicatorilor care vizează educația și formarea profesională, derivate din strategia ET 2020⁹⁶ și Strategia Europa 2020, comparativ cu țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele:

- **Rata abandonului școlar timpuriu în România (17,3% în 2013, față de media europeană de 12,0%) este una din cele mai ridicate din Europa, cu un progres lent în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020. La nivelul municipiului Suceava rata de abandon școlar se situează în jurul valorii de 0,5%;**
- **România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA18⁹⁷. În ciuda unui progres înregistrat față de**

⁹⁴ Documente elaborat și aprobat în cadrul Universității „Ștefan cel Mare” Suceava și disponibil la adresa http://www.usv.ro/fisiere_utilizator/file/Acte%20oficiale/2016/PLAN%20STRATEGIC%202016_2020%20APROBAT%20SENA%2027%20mai%202016%20pt%20postat%20CU%20COPERTA.pdf

⁹⁵ Versiunea ianuarie 2015 - disponibilă pe site-ul Ministerului Educației

⁹⁶ „Educație și formare 2020” (ET 2020) este un nou cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale, creat pe baza predecesorului său, programul de lucru „Educație și formare 2010” (ET 2010). Acest cadru prevede obiective strategice comune pentru statele membre, inclusiv un set de principii pentru atingerea acestor obiective, precum și metode de lucru comune cu domenii prioritare pentru fiecare ciclu de lucru periodic.

⁹⁷ PISA este o evaluare standardizată internațional, proiectată împreună de către țările participante. PISA acoperă trei domenii principale: citire/lectură; matematică; științe. În urma procesării și interpretării rezultatelor din testarea principală, se realizează un profil de bază al cunoștințelor și deprinderilor elevilor testați. Analiza informațiilor vizează: indicatori contextuali referitori la relația dintre rezultatele elevilor și caracteristicile școlii lor, precum și indicatori ai

testarea anterioară (PISA 2009), rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, participanți la testele PISA din anul 2012, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute de citire (37,3%), matematică (40,8%) și științe exacte (37,3%), în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 17,8% la citire, 22,1% la matematică și 16,6% la științe, iar ținta (ET 2020) propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15%. Conform informațiilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, sunt raportate rezultatele obținute de elevii români la nivel național, nu pe regiuni, județe, localități sau unități școlare.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Obiectivele asumate de România în domeniul educației și învățării pe parcursul întregii vieți pentru orizontul 2020 sunt următoarele: reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii la un nivel sub 11,3% (ținta UE 10,0%), atingerea unui procent de cel puțin 26,7% de tineri cu vârste între 30-34 ani care au un nivel de educație terțiar sau echivalent (ținta UE: 40%); promovarea învățării permanente și creșterea ratei de participare a populației la formarea profesională continuă până la 10% (ținta UE: 15%).

În acest sens, intervențiile ar trebui orientate în principal spre reducerea abandonului școlar și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de buna calitate, îmbunătățirea calității, eficienței și a deschiderii învățământului terțiar și a celui echivalent în vederea creșterii nivelului de participare și absolvire, sporirea accesului la învățarea pe tot parcursul vieții, actualizarea competențelor și a aptitudinilor forței de muncă, modernizarea infrastructurii de educație și formare.

Măsurile necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate trebuie abordate integrat, să vizeze aspecte precum:

- Infrastructura educațională - cu acțiuni precum:
 - ✓ reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale (săli de clasă, laboratoare, ateliere școlară, săli de sport, cantine, cămine etc.);
 - ✓ dotarea școlilor cu echipamente IT, echipamentele necesare pregătirii de specialitate și conectare la internet;
 - ✓ dotarea unităților de învățământ cu obiecte de mobilier adecvate;
 - ✓ dotarea cu echipamente necesare procesului de învățare;
- Reducerea fenomenelor de părăsire timpurie a școlii și abandon școlar - prin acțiuni precum:
 - ✓ realizarea de studii și analize privind motivele abandonului de către elevi;
 - ✓ sprijin financiar pentru elevii supuși riscului de abandon școlar;
 - ✓ consilierea și informarea elev cu privire la efectele abandonului școlar;
 - ✓ actualizarea rețelei școlare pentru asigurarea continuității în formare;
- Adaptarea procesului de educare la nevoile pieții de muncă și a elevilor - prin acțiuni precum:
 - ✓ realizare de studii ale inserției profesionale pe piața forței de muncă;
 - ✓ urmărirea inserției absolvenților pe piața forței de muncă;
 - ✓ realizare de studii privind necesitățile de formare profesională continuă;
 - ✓ realizarea unor sisteme parteneriale eficiente, în scopul dobândirii de către elevi a competențelor specifice calificărilor din oferta școlară;

- ✓ elaborarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL) de către școală - agenți economici, pentru competențele specifice, locale;
- ✓ intensificarea activităților de colaborare școală - agent economic - AJOFM, în vederea identificării calificărilor pentru autorizare și a grupurilor țintă pentru formarea continuă;
- ✓ consilierea și informarea elev - părinte în alegerea carierei privind tendințele înregistrate pe piața forței de muncă.
- Dezvoltarea resurselor umane - prin acțiuni precum:
 - ✓ dezvoltarea unor stagii de formare continuă a cadrelor didactice pe o arie tematică;
 - ✓ organizarea unor stagii de formare continuă a cadrelor didactice în vederea abilitării lor ca mentori;
 - ✓ organizarea, în parteneriat cu agenții economici, a stagiilor de instruire practică;
 - ✓ formarea cadrelor didactice pentru a lucra cu elevii din medii dezavantajate (etnii, CES);
 - ✓ diseminarea experienței acumulate în procesul de formare continuă prin participarea cadrelor didactice la simpozioane, sesiuni de referate, schimburi de experiență etc.

Legat de importanța mediului universitar la nivel local și regional, ar trebui consolidată colaborarea între mediul universitar sucevean și autoritățile locale, prin adoptarea următoarelor măsuri:

- Acordarea de sprijin, din partea autorităților locale, pentru extinderea spațiului de cazare pentru studenții USV, prin transformarea unor cămine de elevi (în prezent neutilizate) aferente unor licee sucevene, în cămine studențești;
- Folosirea, de către autoritățile locale, a expertizei și experienței cadrelor didactice ale USV în realizarea unor documente ce ar putea sta la baza unor decizii administrative sau a inițierii unor proiecte;
- Realizarea unor parteneriate între autoritatea locală și diverse facultăți din cadrul USV pentru organizarea unor ateliere în cadrul cărora studenții și-ar putea exprima propria viziune asupra direcțiilor de dezvoltare a orașului, asupra modalităților de eficientizare a activității administrației publice etc.
- Realizarea unui parteneriat între autoritatea locală și Departamentul de Relații Internaționale din cadrul USV pentru prezentarea orașului studenților Erasmus sosiți la USV.

1.7.2 Aspecte demografice

Nivelul de dezvoltare economică al unei comunități are un impact direct asupra principalelor fenomene demografice influențând structura și dinamica populației, care la rândul ei, influențează desfășurarea activităților economice.

Descrierea evoluției populației Municipiului Suceava s-a realizat folosind datele furnizate de Direcția Județeană de Statistică Suceava (Fișa localității 2007-2014), precum și informațiile obținute prin baza de date Tempo On-line - serii de timp a Institutului Național de Statistică, datele publice cu privire la Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor (1992, 2002, 2011), precum și alte date statistice obținute de la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Unele aspecte demografice ce privesc municipiul Suceava sunt analizate comparativ cu cele de la nivelul județului Suceava, Regiunii de dezvoltare Nord-Est și de la nivel național. Compararea valorilor indicatorilor cu mediile contextului suprateritorial arată cât de critică sau avantajoasă este poziția municipiului față de restul UAT - urilor din județ sau din regiune, care este influența sa ca pol urban de dezvoltare și care ar fi problemele cu care se confruntă sau care sunt atuurile privind potențialul sau demografic⁹⁸.

Date privind situația actuală

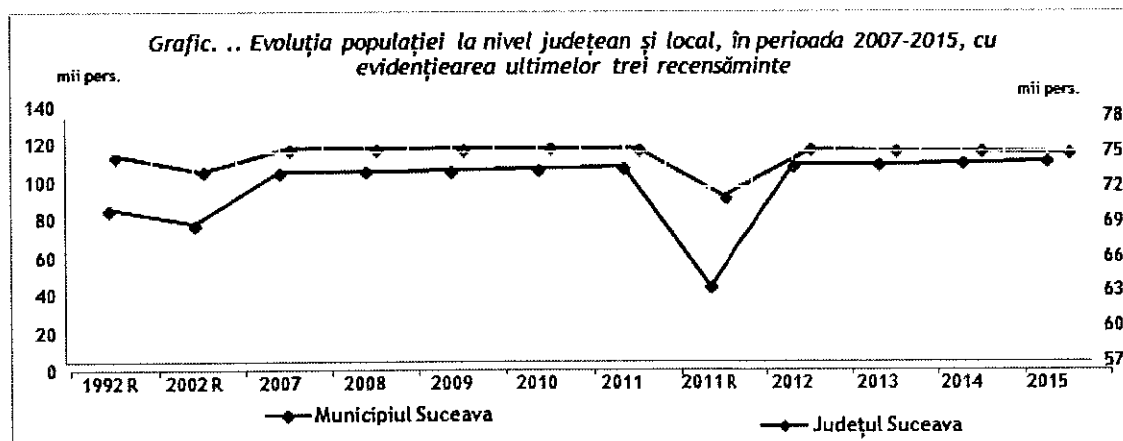
Încadrarea în teritoriu din punct de vedere demografic a municipiului Suceava:

	Municipiul Suceava	Județul Suceava	Regiunea Nord Est	România
Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2015 - nr	115.918	742.646 ⁹⁹	3.918.985	22.298.253
Populația după domiciliu a Municipiului Suceava - %-	-	15,61%	2,96%	0,52

Tabel nr. 1.7.4 Încadrarea teritorială a municipiului Suceava din punct de vedere demografic, la nivelul anului 2015

La 1 ianuarie 2015 populația municipiului Suceava era de 115.918 locuitori, ceea ce reprezintă 15,61% din populația totală a județului, respectiv 35,77% din populația urbană a județului Suceava.

Evoluția populației Municipiului Suceava

⁹⁸ PUG

⁹⁹ Din care 56,36% reprezintă mediul rural (418.521 locuitori), iar 43,64% mediul urban (324.125 locuitori)

Analiza datelor furnizate de recensămintele din anii 1992, 2002 și 2011 arată că populația atât a municipiului Suceava, cât și a județului Suceava, a avut o evoluție descrescătoare, volumul populației scăzând cu peste 22 mii de locuitori (la nivel local) și respectiv 67 mii de locuitori (la nivel județean), în intervalul celor 19 ani.

Recensământ	1992	2002	2011	Dinamică		
				2002 vs. 1992	2011 vs. 2002	2011 vs. 1992
Municipiul Suceava	114.462	105.865	92.121	-7,51%	-12,99%	-19,52
Județul Suceava	701.830	688.435	634.810	-1,91%	-7,79%	-9,55%

Tabel nr. 1.7.5 Dinamica populației de la nivelul municipiului Suceava, comparativ cu situația de la nivel județean, în cazul ultimelor trei recensăminte

Diferența dintre valoarea prezentată la recensământ din anul 2011 și cea de la 1 ianuarie 2011 este dată de faptul că:

- recensământul ia în calcul *populația stabilă*, care este considerată mai apropiată de populația *de facto* a zonei, întrucât ea omite persoanele cu domiciliul formal din oraș/județ, dar plecate pe o perioadă lungă de timp (peste un an) și adaugă persoanele cu domiciliul legal în altă parte, dar prezente (cu reședință) în oraș/județ pe o perioadă lungă (peste un an). Deși Municipiul Suceava este al doilea cel mai important centru universitar din Regiunea Nord-Est, iar migrația externă nu înregistrează același trend crescător ca la nivel național sau cel înregistrat în mediul rural, localitatea, în baza ultimului recensământ realizat în anul 2011, are populație sub 100 mii locuitori. Acest aspect se poate explica prin faptul că o parte din cei peste 10 mii de studenți¹⁰⁰ nu au realizat demersurile necesare pentru ași stabili reședința în municipiul Suceava;
- populația la început de an este de fapt *populația cu domiciliu stabil* înregistrată în oraș/județ. Între anii dintre recensăminte aceasta se calculează pornind de la populația stabilă la ultimul recensământ la care se adaugă nașcuții și se scad decedații, migrația externă fiind în mare măsură omisă deoarece nu se iau în calcul decât schimbările de domiciliu (practic cetățenia).

Fenomene demografice

Structura populației pe medii de viață socială la nivelul județului Suceava, în intervalul 2007 - 2015, are următoarea evoluție:

Anul	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	733.242	734.036	735.171	736.324	737.737	738.868	739.991	741.314	742.646
Urban (nr.)	327.919	325.592	325.382	325.474	325.224	325.124	324.282	324.039	324.125
Urban (% din total)	44.72%	44.36%	44.26%	44.20%	44.08%	44.00%	43.82%	43.71%	43.64%

¹⁰⁰ Conform Raportului de activitate pentru anul 2011, în cadrul USV Suceava în anul 2011-2012 erau înscriși 10.955 studenți și masteranzi - http://www.usv.ro/fisiere_utilizator/file/Acte%20oficiale/RAPORT%202011%20USV%20v1.pdf

Rural (nr.)	405.323	408.444	409.789	410.850	412.513	413.744	415.709	417.275	418.521
Rural (% din total)	55.28%	55.64%	55.74%	55.80%	55.92%	56.00%	56.18%	56.29%	56.36%

Tabel nr. 1.7.6 Structura populației pe medii de viață în județul Suceava

Structura populației pe medii de viață socială s-a modificat esențial în ultimii 10 ani și se constată că populația a început să prefere viața în mediul rural. Astfel, la 1 ianuarie 2015, **43,64%** din populația județului era concentrată în urban și **56,36%** în rural, față de media țării unde se constată aceeași tendință de ruralizare¹⁰¹, dar populația urbană rămâne majoritară (56,44%).

Migrația urban - rural, în județul Suceava, în perioada 2007-2015, înregistrează un trend ascendent.

Referitor la fenomenul de migrație urban-rural la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, cu accent pe polii de dezvoltare existenți¹⁰², situația se prezintă astfel:

Populație		2007	2015
Regiunea de Dezvoltare NE	Total	3.896.290	3.918.985
	Urban	45.20%	44.92%
	Rural	54.80%	55.08%
Județul Bacău	Total	760.651	748.866
	Urban	48.08%	47.13%
	Rural	51.92%	52.87%
Județul Suceava	Total	733.242	742.646
	Urban	44.72%	43.64%
	Rural	55.28%	56.36%

Tabel nr. 1.7.7 Structura populației pe medii de viață în Regiunea NE, cu accent pe situația înregistrată la nivelul județelor din care fac parte polii de dezvoltare urbană

Tendința de migrare urban-rural înregistrează același trend crescător atât la nivel regional, cât și în cazul județelor Suceava și Bacău (municipiul Bacău - pol de dezvoltare urbană). Procentul mai mic (decât media regională) a populației din mediul rural înregistrat în cazul județului Bacău (52,87%) arată faptul că mediul urban a reușit să atragă populația, în special municipiul Bacău care deține peste 55% din populația urbană a județului¹⁰³.

De observat faptul că în cazul județului Suceava, acest fenomen de migrare urban-rural este mai accentuat, procentul populației din mediul rural fiind mai ridicat (56,36%), decât media înregistrată la nivel regional.

Față de municipiul Bacău, populația municipiului Suceava, în anul 2015, reprezintă cca. 36% din populația urbană a județului Suceava din aceeași perioadă. Acest aspect

¹⁰¹ La 1 ianuarie 2015, populația din urban reprezenta 56,44%, față de 56,87% în anul 2007, iar populația din mediul rural reprezenta 43,56% în 2015, față de 43,13% în anul 2007.

¹⁰² La nivelul Regiunii de Dezvoltare NE, conform HG 998/2008 actualizată, sunt desemnați doi poli de dezvoltare urbană, respectiv municipiul Suceava și municipiul Bacău.

¹⁰³ La 1 ianuarie populația municipiului Bacău era de 196.447 locuitori.